

UNIVERSITY OF TORONTO

3 1761 01567556 4

Presented to the
LIBRARY *of the*
UNIVERSITY OF TORONTO
from
the library of
the late
Samuel Lazar Kagan

ריזלען — לויפן, קויקלען זיך.
 ריחריחות (רעיאָר־רעיקעס) —
 רכילות (רעכילעס) — באַרעדעריי.
 רכילות טרייבן — דערציילן עפעס
 שלעכטס אויף איינעם.
 רענצל — פאַרטיפל פאַר די ביכער.
 רעש'ן (ראַשאַן) — טומלען.
 רפואה (רעפוע) — מעדיצין, הייל־
 מיטל.
 רשע (ראַשע) — שלעכטער מאַן.

ש

שאַרלאַך־רויט — טונקל־רויט, זיין־
 ער רויט.
 שבועות (שוואַועס) — דער יום טוב
 פון גרינס, און פון געבן די תורה,
 7 וואָכן נאָך פסח.
 שבת־שירה (שאַכט־שירע) — דער
 שבת, ווען מען לייענט אין דער
 תורה דאָס געזאַנג, וואָס די אידן
 האָבן געזונגען, ווען זיי זיינען
 אַריבער דעם ים־סוף.
 שוטח (שוימע) — נאָר.
 שויבערן — צעדרייען, צעוואַרפן.
 שורהות (שורע) — ליניע; ריי.
 שותף (שומעף) — אַנטוילנעמער און
 אַ געשעפט.
 שטאַק־פינסטער — זייער פינסטער.
 שטאַקעט — צוים פון שטעקעלאַך,
 וואָס שטייען אָפגערוקט איינס פונ'ם
 אַנדערן.
 שטייגן — אויפהייבן זיך.
 שטיצן — העלפן.
 שטרויך — נידעריק פאַרצווייגט
 בייםל; קוסט.
 שטרייטן — שפאַרן זיך.
 שייטלאַך — שטיקער האַלץ.
 שייך (שאַיעך) — איז שייך — האַט
 צו מאַן.

שימערדיקע — לויכטנדיקע, גלאַנצנ־
 דיקע.
 שיעור (שיר) — מאָס.
 שישקע — פרוכט פון אַ מענענבוים
 און פון אַ יאָלקע.
 שלאַנק — הויך און גלויך.
 שלאַקס־רעגן — גוס־רעגן.
 שלום־עליכם (שאַלעם אַלעייכעם) — דער
 פסעוודאַנים פונ'ם שרייבער שלום
 נחום ראַבינאָוויץ.
 שלמה (שלוימע) —
 שם (שעם) — נאָמען.
 שמאי (שאַמאָי) —
 שמאַכטן — זיין הונגעריק און דאַרש־
 טיק.
 שמערין — ווייטיק.
 שנאָרער — אַ מענטש, וואָס האַלט אין
 איין אויסבעטן נדבות פאַר זיך.
 שפאַנגען — פלימערלאַך; פעדים.
 שכל (סעיכל) — קלוגשאַפט, חכמה.
 שמחהות (סימכע) — פרייד.
 שנאה (סינע) — פיינדשאַפט.
 שרה (סאַרע) —

ת

תבואה (טוואַוע) — דאָס ברויט פון
 פעלד.
 תורה (טוירע) — לערנען, וויסן, ביבל.
 תיבה (טעיקעף) — גלויך, באַלד.
 תכשיטין (טאַכשיטן) — צירונג.
 תנ"ך (טאַנאַך) — די ביבל.
 תפילין (טפילן) — רימענע קעסמעלאַך,
 אין וועלכע עס ליגן אויפגעשריבענע
 אויף פאַרמעט קאָפּיטלאַך פון חומש,
 און וועלכע די פרומע אידן טוען אָן
 ביים דאווענען אין דער פרי.

פארע — הויך; קלאנג; דאמף.

פארקאן — צוים.

פיערפעניעם — אונטערשמער טויל
פון א בוים, וואס מען האט אפגע-
שניטן.

פליקען — צעשניידן.

פנים (פאנים) — געזיכט, צורה.

פסח (פעיסאך) — דער פרילינגס-יום-
טוב.

פסק (פסקא) — באשטימונג, אורטייל.

פסק'ענען (פאסקענען) — באשטימען.

פרעה (פארע) — קעניג אין עגיפטיש.

פרעסן — דריקן.

פרץ (פערצי) — רוקן.

פרק (פעריק) — די לערע פון די פא-
טערס, פון די גרויסע געלערנטע.

פשוט (פאשעט) — איינפאך.

פ

פארגליווערט — פארפארן.

פארוויילן — פארברענגען.

פארזשמורען — פארמאכן.

פאר'הוישכ'ט (פארכוישעכט) — פאר-
שווארצט, פאר'צרה'ט.

פאר'חלש'ט (פארבלעשט) — אין
אונמאכט, אן כוחות.

פאר'כישופ'ט (פארקישעפט) — פאר-
צויבערט, פארטראכט.

פארפאלגט — יאגט אים נאך.

פארשטיינען — פארווארפן מיט
שטיינער; טייטן דורך פארווארפן

מיט שטיינער.

פארשמאכט — הונגעריק און דארש-
טיק.

פי — קי, שעפסן, ציגן.

פלוך — קללה.

פלייס — איבערגעבנקייט צו דער אר-
בעט, ווילן צו ארבעטן.

צ

צאם — ניט ווילד; שטיל.

צאנקען — קוים ברענען; האלטן

ביים אויסלעשן זיך; טרויסלען זיך.

צאפלען זיך — ציטערן.

צארט — אידל, ווילד.

צדקה (צדאקע) — נדבות; געלט פאר
ארימע מענשן.

צוגע'ננבע'ט (צוגעגאנוועט) — צו-
גענומען.

צוואַגט — וואַשט.

צוטרויען — דאס אפגלויבן איינעם.

צו'משפט'ן — פאראורטיילן.

צוניפגעקארטשעט — צונויפגע-
דרייט.

צע'מזיק'ן (צעמאזיקן) — צעשלאגן.
צעקלאפן.

צער (צאר) — לידן, פארדראס.

צפון (צאפן) — נאָרד.

ק

קאטער — פארקילונג.

קאטיש — וואַגן.

קאמיש — לעכערלאך, צום לאַכן.

קאמערציאנט — קונצן-מאכער.

קאנורע — ביידעלע פאר אַ הונט;
ווינקל.

קאנצעלאריע — אַפּיס.

קאסיען — שניידן.

קאסע — מעסער.

קאפיושאַן — קאפ'צודעק פון אַ מאַנאַל.

קול (קאל) — שטימע.

קונדס (קונדס) — שטיפער.

קוראזש מאַכן — באַרימען זיך.

קוזשאַק — שטרויך, קוסט.

קיזשאַק — לאַשיק, פערדעלע.

קיטל — לאַנגע ווייסע העמד.

קימערן זיך — דאגה'ן, זיין באַאומ-
רואיקט.

קירעוועט — קערט, דרייט.

קלאַמער — קייטעלע צום פאַרשליסן.

קלאַקען — קלאפן מיט'ן שנאַבל.

קללהות (קלאַלע) — שולט-וואַרט,
זידל-וואַרט.

קלעם — צרה.

קנאה (קינע) — אייפערזוכט, פאַר-
דראַס פאַרוואַס אַ צווייטער האַט.

קעכט — שפּיז.

קעפן — אַראַפּנעמען דעם קאַפּ, טייטן.

קראַלן — נעגל.

קראַפּעווע — אַ גראַז וואַס ברייט אַפּ,
ווען מען רירט זיך צו דערצו מיט'ן
האַנט.

קרוב (קארעו) — אן אייגענער, אַ
פריינד.

קריעס — שטיקער אייז.

ר

ראַנגלען זיך — קעמפן, שטרייטן.

ראַנד — ברעג, עק.

ראַפּטום — פּלוצלונג, מיט אַמאַל.

ראַשיחודש (ראַשיכודעש) — דער
ערשטער טאָג פון יעדן חודש.

רבי (רעבע) — לערער, מלמד.

רוח (רוואך) — שד, טייוול.

רוים — פּלאַץ, לופט.

רוימט איין — זאָגט אַ סוד אין אוי-
ער.

רוצח (רויצעואך) — גזלן, האַרטהער-
ציקער מענש.

רחמים (ראַכמים) — רחמנות.

רחמנות (ראַכמאָנעס) האַבן — דער-
באַרימען זיך.

מעלהות (מאלע) — גוטע אויגן-שאפט.
 מעשהות (מאיסע) — 1) דערציילונג; 2) פאל צופאל.
 מעשים (מאָיסים) — טאָטן, אויפטר-אונגען, קונצן.
 מצהות (מאָצע).
 מצוהות (מיצווע) — געבאָט.
 מצרים (מיצראַים) — עגיפטן.
 מראה (מאַרע) — אויסזען, בילד.
 מרה-שחורה'דיק (מאַרע-שכוירעדיק) — אומעטיק.
 מרים (מיראַם) —
 משוע'נע (מעשווענע) — פאַרריקטע.
 פון זינען גערירטע.
 משך (מעשען) — צייט, דויער.
 משלי (מישלען) — אַ בוך פון דער ביבל, וואָס אַנמחאלט קלוגע ווערטלאַך און שפּריכווערטער.
 משה (מאָסע) — שווערע זאך, לאַד.
 מתנהות (מאָטאַנע) — געשאַנק.

נ

נאַכלעסיק — זאַרגלאָז; וואָס גיט ווייניק אַכטונג אויף זיך.
 נאָרע — לאַד.
 נבות (נאַוועס) —
 נביא (נאַווי) — אַ הייליקער מאַן.
 אָן ערלאַכער מאַן וואָס פאַרליידט ניט קיין שלעכטס, און וואָס שטראַפט אַנדערע, ווען ער זעט, ווי זיי טוען שלעכטס.
 נגיד (נאַגיד) — אַ רייכער מאַן, אַ גביר.
 נדן (נאַדן) — געלט, קליידער און אַנדערע זאַכן, וואָס מען גיט די ניי-פאַרהייראַטע צו דער תּוּתּה.
 נוגע (נויגעיע) — שייך.
 ניט נוגע — האָט ניט צו טאָן מיט אים.
 נחום (נאַכעס) —
 ניגון-ניגונים (ניגן) — ליד, מאָטווו, מעלאָדיע.
 ניסיון (ניסאָיען) — אויספּראַוו.
 ניסן — דער ערשטער אידישער הודש.
 נישטערן — אַרומלויפן, זוכן.
 נמאס (נימעס) — מיאוס, נמאס ווערן — דערעסן.
 נעבלדיק — מיט טוי באַדעקט, ניט קלאַר.
 נעפל — אַ טוייוואַלקן.
 נשמה (נשאַמע) —

ס

סאַזשקע — טייכל.
 סדר (סידער) — אָרדנונג; די ערשטע און צווייטע נאַכט פון פּסח.

סודות (סאָדסוידעס) — געהיימעניש, סעקרעט.
 סוחר-סוחרים (סויכער-סאַכרים) — הענדלער.
 סוכה (סוקע) — אַ ביידל צו זיצן סוכות.
 סוכות (סוקעס) — דער יום-טוב פון ביידלאַך און פון פּרייד, סוף זומער.
 סוף (סאָף) —
 סחורה — זאַכן צום פאַרקויפן.
 סטאַדע — משערעדע; אַ סך באַשע-פענישן צוזאַמן.
 סטויג — אַ קופּע היי.
 סטעפּ — פעלד, באַדעקט מיט גראַז. אָבער אָן ביימער.
 סימדימנים (סימען) — צייכן.
 סכנה (סאַקאַנע) — געפאַר.
 סנאָפּ — גאַרב. ווי אַ סנאָפּ — ווי אַ שטויין.
 סעודה (סודע) — מאַלצויט.
 ספק (סאַפּיק) — צווייפל.
 ספר (סעיער) — בוך.
 סקירדע — קופּע.
 סקעלעט — אַלע ביינער פון אַ מענשן.
 אָן הויט און פּלויש.

ע

עדות (עידעס) — מענשן, וואָס האָבן אַליין געזען, אָדער געהערט עטוואָס און קומען וועגן דעם דערציילן.
 עולם — גרופּע מענשן; מענשן וואָס אַרום.
 עוף (אַף) — הון, גאַנז אָדער אַנדערע הויז-פּייגל.
 עושר (אוישער) — רייכער מאַן.
 על-פּיריטעות (אַל-פּיריטאַעס) — אומ-באַטערקט, צופעליק.
 ענין (איניען) — זאך, געשעפט.
 עצהות (עיצע) — ראַט.
 עצה'ן (עיצען) — ראַטן.
 עקל — מיאוס'קייט, איבל.
 ערבשבת (ערעוו-שאַבעס) — דער טאָג, וואָס פאַר שבת, פּרייטאָג, ערוואַרבן — קריגן, פאַרדינען.
 ערשטיוונג — פאַרוואַנדערונג.

פ

פאַדעשווע — זויל פון שייך.
 פאה (פעיע) — דער ברעג פון די האַר פון קאַפּ; די האַר ביים אויער.
 פאַליאַנע — אָפּן פעלד.
 פאַליעס — הויכע זיילן אין שייך; אויף זיי האַלט זיך די בריק.
 פאַסטקע — אַ נעץ צו כאַפּן חיות.
 פאַרטאַיעט — פאַרהאַלטן דעם אָמעס.

ט

טובהות (טוווע) — געפעלוקייט.
 טיכטיק — גוט, מעטיק, פלייסיק.
 טלית (טאלעם) — א פירעקעדיק שטיק ווייסע וואלענע צייג, וואס די פרוי מע אידן טוען אן ביים דאוונען אין דער פרי.
 טעפיד — א שיון געפלאכטענער אדער געוועכטער צודעק פאר'ן דיל.
 טראף — פאל, צופאל, געשעעניש.
 טרום — פויגלונג; איוינער וואס האט מורא פאר אלץ און אלעמען.
 טריב — אומעטיק.
 טשאטעווען — היטן.

לסוף (לעסאף) — ענדלאך.
 לער — ליידיק, פוסט.
 לץ (לעץ) — אפלאכער; שפאסמאכער.
 לשון-הרע (לאשן-הארע) — שלעכטע רייד; אַנרעדן אויפ'ן אנדערן.

מ

מארדעמשקע — אונטערשטער שפיץ פון פנים.
 מדינהות (מעדינע) — לאַנד, מלוכה.
 מדרש (מערעש) — א העברעאיש בוך, וואס אַנטהאלט א סך לעגענדעס שיינע.
 מודה (טוידע) זיין — צוגעבן.
 מוחל (טויבל) זיין — פארגעבן.
 שענקען.
 מונטער — פריש, שמאַרק.
 מוקדון — פון דעם לאַנד מאַקעדאניע, גריכנלאַנד.
 מזל (מאזל) — גורל, שיקזאל.
 מחיה (מעכאיע) — פארגעניגן.
 מחיה'דיק (מעכאיעדיק) — שיון.
 מחילה (מעכילע) — פארגעבונג.
 מחנהות (מאכנע) — א סטאַרע, א סך.
 מטבעות (מאטבעיע) — געלט-שטיק.
 מיאוס'ע (מיעסע) — נים שיינע, העס-לאכע.
 מייסטעריש — קונציק.
 מילגרוים — גראַנאַט-עפל.
 מילך — גוט, ווייך.
 מינדסטן — קלענסטן.
 מיסברויכן — באַנוצן צום שלעכטן.
 מישב (מעיאשעו) זיין זיך — זיך באַקלערן.
 מיתה (מיסע) — טויט.
 מכבד (מעכאבעד) זיין — געבן; געבן גוטע זאַכן.
 מכלמר'שט (מיקלוומערשט) — נים אויפריכטיק, געמאַכט אן אַנשטעל.
 מלאך (מאלעד) — איבערנאַטירלאַך גוטער מענטש.
 מלאך-המות (מאלעד-האַמאָוועס) — דער מלאך פון טויט.
 מלבושים (מאלבושים) — קלוידער.
 מלחמות (מילאמטע) — קריג.
 מלך (מעילעד) — קעניג.
 ממש (מאמעש) — אַבער טאַקע ווי מנהג-מנהגים (מינהגע-מינהגים) — אויפפיר, געוואוינהייט.
 מדהשמים (מין האַשאַמאַאים) — פון הימל, פון גאט.
 מנחה (מינבע) — דאָס פאַרנאַכטיקע געבעט.
 מסתמא (מיסטאַמע) — קענסטיק.

נ

יהואש (יעהיאש) — דער פסעוודאָ-נים פונ'ם שרייבער ש. בלומגארטן.
 יהודע (יעהיאָדאָ) — יום-טוב (יאַמטעוו) — א פויערלאַכער מאַג, ווי פסט, שבועות, סוכות און אנדערע.
 יושר (יווישער) — ערלאַך, ערלאַקייט.
 ירושה (יערושע) — דאָס אויגנטום, וואָס מען באַקומט נאָכן טויט פון פאַטער אָדער פון אן אנדערן נאָענטן קרוב.
 ישוב (אישעוו) — וואוינ-ארט.

כ

כבוד (קאָוועד) — רעספעקט, געאַכט-קייט.
 כוואט — העלד.
 כוואטסקע — העלדיש.
 כוואליעס — וועלן, פאליעס.
 כוח-כוחות (קוואַ-קוויכעס) — קראַפט, כלאַמן (קאַלדזמאַן) — ווייל; לאַנג;
 די גאַנצע צייט וואָס.
 כל-טוב (קאַל-טוואוו) — אַלדאָס גוטס.
 כמעט (קימאַט) — „אַלמאַסט“.

ל

לאַנסקע — גראַז-פעלד.
 לאַעליכמ'דיק (לוי-אַליכעמדיק) — נים פאַר אייך, געדאַכט.
 להכעיס (לעהאַכיס) — אויף צו להכעיס — דווקא.
 לויערן — וואַרמן, אויסקוקן.
 לוס-טרייע — א רייע צוליב פאַרגער-גיגן.
 לחיים (לעכאַאים) — צו געזונט!
 ליאדע — קליין.
 לייכטזיניק — נאַריש, לייכטגלויביק.
 למדנות (לאַמאָנעס) — געלערנטקייט.
 למשל (לעמאַשל) — צום ביישפּיל.

ווילקע — שמעקן אויף אַרױנצושטעלן
 אַ מעפל אין אויוון.
 וועליסאפער — „בױסקל“.
 ווערבע — הױשאַינעכױם.

ז

זאַרנפּול — פּאַרזױכטיק.
 זיכרוו (זיקאַרן) — געדעכעניש, קאַפּ.
 זכות (זכּוּס) — פּאַרזױנסט; צוליב
 דעם זכות — צוליב.
 זכר (זעיכער) — סימן, אַנדענקען.
 זקנה (זקעינע) — אַלטימשיקע.

ח

חבריים (כאַווער-כאַוועירים) — פּרױנד.
 חברהות (כעוורע) — געזעלשאַפּט;
 פּאַרזױן; באַשעפענישן.
 חדר (כעידער) — צימער; קלאַס-צױ-
 מער; שול.
 חוביות (כױוירכױוועם) — שולד.
 חודש-חדשים (כױדעש-כאַדאַשים) —
 מאַנאַט.
 חומש (כומעש) — די ערשטע פינף בױ-
 כער פון דער ביבלי.
 חופה (כופע) — אַ באַלאַכױן, און אַנ-
 געצױגענער פּאַרהאַנג.
 חוצפה (כוצפע), — גראַבקיט, שטאַלצ-
 קױט.
 חורבהות (כורווע) — אױנגעפאַלן
 הױז.

חורבן (כורבן) — פּאַרוויסטונג, צע-
 שטערונג.
 חרז' (כאַזערן) — װידערהאַלן, אױ-
 בערזאַגן עטלאַכע טאַל.
 חיהות (כאַיע) — לעבעדיקע באַשעפּע-
 ניש; װאַלד-באַשעפעניש.
 חילוק (כילוק) — אונטערשיד.
 חיסרון (כיסאַרן) — פעלער.
 חכם (כאַכעם) — קלוגער מאַן.
 חלום-ות (כאַלעם) — טרױם.
 חלוקה (כלוקע) — צעטיילונג.
 חלילה (כאַלילע) — זאַל גאַטאױסהיטן.
 חלק (כעלויק) — טױל.
 חלשות — אוממאַכט.
 חסד (כעסעד) — גענאַד, טובה, גוטס-
 קױט.
 חפני (כאַפני).
 חרטה (כאַראַטע) האַבן, ער האַט חרטה
 — עס פּאַרדריסט אים, פּאַרוואַס ער
 האַט דאָס געטאַן.
 חשבונות (כאַשבון) — רעכענונג.
 חתונה (כאַסענע) האַבן — הױראַטן;
 ווערן מאַן און װױב.

גליע — אַנוואקס.
 גלית (גאַליעם) — אַ רױז.
 גנב (גאַנעו).
 גענווארט — אַנוועזנהױט.
 געוויסער — פּאַרפּליצונג פון װאַסער.
 געזעמל — און עולם מענשן.
 געלאַף — לױפּעריי.
 געפלעפט — פּאַרשטיינערט, פּאַרוואונ-
 דערט.
 געשווינט — שנעל.
 געשטרייפט — אין פּאַסיקלאַך.
 געשפּאַן — רױטוואַגן.
 גרויל — ציטערניש, שרעק.
 גרויסאַרטיק — װאונדערבאַר.
 גרימען — ברענען, זױן אין כעס.

ד

דאַמבע — אַ פעסטער צױם צו פּאַר-
 האַלטן װאַסער פון ים אַדער פון אַ
 טױך.
 דוד'ל (דאַוודל) —
 דיבורים — רױד.
 דירהות (דירע) — װאוינונג.
 דעלאַט — מאַנאַט.
 דערנרייכן — קריגן, דערקאַזען.
 דער'הרנ'ען (דערהאַרגען) — טױטן.
 דערנערן — געבן עסן.
 דראַנג — פּלאַקן, שטעקן.
 דראַען — סטראַשען.
 דרום (דאַרעם) — זיד, „סאַום“.
 דרייסט — געוואַנט, מוטיק.

ה

האַפּן — געװיקס, װאַס שלענגלע זיד;
 ווערט באַנוצט ביים מאַכן ביר.
 הױנגעזינד — פּאַמיליע.
 הױך — בלאַז.
 הױערט — ליגט.
 הורבע — קופּע.
 הכנעה (האַכנאַע) — אונטערשטעניקױט.
 הלוואי (האַלעוואי) — זאַל בעסער גע-
 ווען פּאַסירן אַזױ, אַז איד...
 המון (האַמוון) — עולם, אַ סך מענשן.
 הוציא (האַמויע) — אַ ברכה אויף
 ברויט.
 העזה (האַזע) — גראַבקיט, חוצפה.
 הפנים (האַפּאַנים) — קענטניק.
 הפסקהות (האַפּסאַקע) — אױבעררױס.
 הקדש (העקעדש) — שפּוטאַל; הױז
 פּאַר אױמעלױט.
 הקפות (האַקאַפעס) — אַרומדרייען זיד.

וו

װאַרע — דורכגאַנג, ברויטער פּלאַץ.

ווערטער ביכל

פון שווערערע ווערטער, וואס גייען אריין אין דעם בוך.

א

אבדה (אוועדע) — פארלוסט, פארלאָ-
רענע זאך.
אבריים (עיווערעיוורים) — גליד.
אגדהות (אגאדע) — לעגענדע, אלט
מעשה'לע.
אורדאי (אוואדע) — געוויס, זיכער.
אויסגע'ב ט'ט'ט (אויסגעבאטלט) —
אויסגעשאטן.
אויסראטן — פארניכטן.
אומגעהייער — זייער גרויס.
אומזיכטבאר — וואס מען קאן ניש
זען.
אומישנע — לכתחילה, מיט אַ כיוון.
ווילנדיק.
אומקומען — פארפאלן גיין, שטארבן.
אוצרות (אויצער) — ווערטפולע זאך.
רויבקיט.
אחאב (אכאו) —
אחוץ — אויסער.
איבער'חור'ן (איבערכאווערן) — אי-
בערזאָגן.
איזבל (איזעוועל) —
אייגנטימער — באַלעבאָס.
איינגעהארבעט — איינגעהויקערט,
איינגעבויגן.
איינפאַכע — פראַטע, פשוט'ע.
אימה (עימע) — שרעק.
אינעווייך — דאָס אינווייניקסטע,
וואָס אין אַן עוף אָדער אַ בחמה:
קישקעס, לעבער, א. ד. ג.
אכזריות (אכזאריעס) — האַרטהערצ-
קיט.
אליהו (עיליאָהו) —
אמפערן זיך — קריגן זיך, שטרייטן.
אַנבייסן — עסן פרישטיק.
אַנגסט — שרעק.
אַפּנרונט — די טיף פון דער ערד;
די טיף פון וואַסער.
אַפנים (אַפּנים) — קענטיק.
אַפשיי — רעספעקט.
אַפילו (אַפילע) — זאָגאַר.
אַרומקלאַמערן — אַרומנעמען, צו-
דריקן.

ב

באַנערן — וועלן, ווינשן.
באַגרייפן — באַנעמען, פאַרשטיין.

באוויזן — האָבן צייט.
באזיגן — איבערשטייגן, זיין שטאַר-
קער פונ'ם אַנדערן.

באמת (בעמעס) — אין דער אמת'ן.
באנאנד — צוזאַמען אין צווייען.
באפעל, אַ באַפעל געבן — הייסן.
באַצייטנס — גאַנץ פרי.
באַראָזנע — גראָבן.
בופלאַקס — ביואַן.
בורא (בורע) — באַשעפער.
בורשטין — אַ געל שטוינדל, וואָס
באַקומט זיך פון פּעד, וואָס ליגט
זייער לאַנג אין ים.

בחור (באָכער) — אויסגעוואַקסענער
יונג.

ביטחון (ביטאַכן) — גלויבן.

בייליק — הונ-פלויש.
בירושה (בירושע) — נאָכ'ן פאַטערס
טויט.

בית-המדרש (בעיס-האַמערעש) — שול
צום דאוונען.

בכבוד'יק (בעכאוועדיק) — שיין, אַג-
געזען.

בליטן — פרוכט-בלומען.

בן-יחיד (בען-יאָכיד) — איין איינ-
ציקער.

בן-סירא (בען-סיראַ) —

בסך-הכל (כעסאָך-האַקל) — אינגאַנצן.
בעלידינים (באַלעדינים) — די וואָס
שטייען פאַר'ן געריכט.

בעלמע — הייטל.

בעל-עגלה (באַל-אַגאַלע) — פורמאָן.

בפרט (ביפראַט) — באַזונדערס.

ברונז (ברויגעז) — אין כעס, ביוז.

ברוקירן — אויסלייגן מיט שטויבער.

ברכה (בראַכע) — בענשונג.

בשום-אופן (כעשום אויפן) — פאַר
קיין פאַל.

בשעת (כעשאַס) — ווען, ווייל.

ג

גאוה (גאווע) — שטאַלצקייט, גרויס-
האַלטעריי.

גאַטספאַרטיק — פרום.

גאַרב — אַ ביטל זאַנגען...

גוים (גאַי-גאַאים) — נישט אידן.
קריסטן.

נאסן בוים, נאר ס'טרויסלט מיך עפעס אין גאנצן. פֿייערדיקע קוילן
 דרווען זיך מיר פאר די אויגן. מיר דוכט, איך הייב אן זינקען —
 פארזינקען אין פאר'כי שו'פ'טן זומפ, און איך צאפל אין גאנצן,
 שטרעק אויס די הענטלאך און מיט די לעצטע כוחות רוף איך:
 — מאמע, מאמעלע מינע!

וואו בין איך?... עפעס וועלף מיט פֿייערדיקע אויגן דרווען
 זיך פאר מיין בליק. אין די אויערן קלינגט און ס'פארן ריטוואנגס.
 און כ'רוף אליין:

— מאמע, מאמעלע מינע!

ווי דורכ'ן חלום הער איך דער מאמעס קול. כ'פיל
 נאר, ווי זי נעמט מיך אויף די הענט. איך קלאמער ארום איר נאסן
 האלז. און זי טראגט מיך אין מיטן שטורעם, טוליעט מיך צו זיך
 און רעדט שמיל: „אויסגעמאטערט קינד מינס, אינגעלע מינער!“...
 י. קרעפליאק.

סוף זומער.

סוף זומער, סוף זומער...
 און אט וועלן באַלד
 שוין אנהויבן פאלן
 די בלעטער אין וואַלד.

סוף זומער, סוף זומער...
 אוי ווינט איז און וויי!
 שוין ליגט אויף דער לאַנקע
 געקאָסיעט דאָס היי.

סוף זומער, סוף זומער...
 אט נאך אַ פאַר מעג,
 און ס'נעמען די פויגלען
 זיך קלייבן אין וועג.

ס'איז מיר מיט אמאל הײַנט געוואָרן... כ'זע, אײַן פּױגל האָט זיך שטיל אַרײַנגע'גנב'עט, און גאַר עפעס אונטער אַ וואַרצל.
„אַט וואָס, אַבי איך האָב געמײַנט אין פּיען גופּא“...

ווי די צווייטע איז אַרײַן, האָב איך שוין גאַר נישט באַמערקט,
גאַר כ'האַב שוין פאַרשטאַנען, אַז זי איז אינוואַניק. שטילינקערײַט
האַב איך זיך גענומען שאַרן צו דער נעסט.

מיט האַרצקלאַפעניש האָב איך אַרײַנגערוקט די האַנט אונט-
ער'ן פּיען... כ'האַב אַ געשרײַ געטאָן און כאַלד אַרויסגעכאַפט די
האַנט צוריק. פון ווײַטיק האָב איך אַנגעהויבן שפּרינגען אויף אײַן
פּיסל און בלאָזן אויפ'ן צעכלומיקטן פּינגער. אַ שטיק הויט האָט
זי מיר אויסגעפּיקעט מיט'ן שאַרפּן, דינעם שנאַבל. און מיט אמאל —
באַץ! און די בײַדע פּױגלען זײַנען פאַר מײַנע אויגן אַרויסגעפּלויגן,
און פאַרפּאַלן!

כ'קוק זיך אַרום — שטאַק-פּינסטער, און איך בין אײַנינקער
אַלײַן, בײַנאַכט אין וואַלד. איך צאַפּל פון שרעק. כ'ווייס: וועלף
נישטערן בײַנאַכט, און ערגעץ אין מיטן וואַלד — דער פאַר-
פאַר'כיש ופ'טער זומפּ מיט'ן וואַסער-מענש, מיט זײַנע שרעקן, וואָס
פאַרנאַרט אַלעמען, און פון וואַנען קײַנער קערט זיך נישט אום. און דער
וואַלד איז שטיל — דער וואַלד שווייגט.

פּלוצלונג האָט אַ בײַזער פּײַף זיך דורכגעטראָגן דורכ'ן וואַלד.
די בײַזער האָבן צעצאַרנטע אַנגעהויבן הודזשען, ווי אַ בײַזע האַנט
וואַלט זײַ געשוּיכערט די צעוואַקסענע קעפּ. אַ שלאַקס-רעגן האָט אַ
גאַס געטאָן און מיט גערויש אַנגעהויבן פּױקן איבער די בלעטער.

פון שרעק לאַז איך זיך לויפן פון וואַלד אַרויס, גאַר די פּינס-
טערניש באַגעגנט מיך פון אַלע זײַטן און איך ווײַס נישט, וואוּהיין צו
לויפן. איך פּלאַנטער זיך אין די ווילדע האַפּן, פאַל אום און כרי זיך
אַפּ און די שטעכעדיקע קראַפּעווע. קאַלטע שטראַמען וואַסער נעצן
מיך דורך און רינען מיר איבער'ן לײַב. איך פאַרושמורע די אויגן
פון די בלענדנדע בליצן, — קנוילן-ווייז פּליקען זײַ דעם הימל; עס
דוכט מיר, אַט לעבן מיר פאַרטויבן די דונערן, שפּאַלטן זיך בײַזער
און וועלן מיך אין פּיצלאַך צעהאַקן... איך וויל זיך צוטוילען צו אַ

וועלאך זינען ביי מיר גלימשיק פון די פעכיקע גאדלען; כ'גוי און גלימש זיך — איך גיב זיך א זעץ-צו, א גלימש. און עס בין איך אין גוסן-וואלד.

— ס'ארא מאלינעס! כ'האב זיך גארניט געריכט — גרויסע און אנגעשאמן! זיי זינען אזש שווארץ פון אנגעגאסענעס זאפט. די שמעכיקע שמעקעלאך בייגן זיך ארונטער.

איך ווארף זיך אין די צונויפגעפלאנצטערטע האפן, ברעך אי-בער און מאפטשע און די בריענדיקע קראפטעווע. — א-א, כ'וועל זיי אנקלייבן א סך!...

פלוצלונג איז עפעס פארכיי מיר דורכגעפלויגן און זיך אוועק-געשמעלט אנטקעגן אויף אן אויסגעפוילטן פיען. איך האב זיך אינגאנצן אנגעצונדן און פארהאלטן דעם אפעס. איך זע, א וואסער-פויגל שפרינגט פארזיכטיק ארום און פלאמערט מיט'ן געשמרריפטן וויידעלע.

— כ'קען זיך שווערן, ס'איז א נעסט... — גיט מיר א קלאפ אין הערצל. — כ'וועל האבן מיט וואס זיך גרויס צו האלטן אין חדר: א נעסט פון וועווארקעס האב איך שוין, איצט — פון וואסער-פויגלעך.

כ'האב זיך פארטאיעט; זאל איך נאר זען, וואוהיין זי שפרינגט אריין, וועלן זיי שוין זיין מינע...

נאר דאס פויגעלע האט מיך דערשפירט און קרום, פון דער זייט, אויף מיר א קוק געטאן, אפגעפלויגן א שטיקל און זיך גע-שמעלט אויף א צווייטן בוים, באהאלטנדיק זיך אונטער צווייגן, ווי דארטן וואלט געווען די נעסט.

— ניין, וועסט מיך ניט אפנארן. כ'וועל אזוי לאנג ווארטן, ביז דו וועסט מוזן אריינפליען.

א צווייטע איז באלד צוגעפלויגן און זיך אפגעשמעלט אויפ'ן זעלבן פיען. די ערשטע האט פארצווייפלט א צווייטשער געטאן, ווי אנזאגנדיק, אז דא ליערט א שווא.

זיי האבן זיך געדרייט און ארומגעפלויגן. איך בין די גאנצע צייט געלעגן צונויפגעקארטשעט אין די קוסטעס און געמשאמעוועט.

איך האָב צעקושט זיך מיט'ן ווינט
און אַן אַ וואָרט געוואָר געוואָרן,
וואָס טוט אויף פעלדער זיך אַצינד:
דאָרט בליט שוין קאַרן!

עס וועט מיר קלינגען היינט ביז נאַכט
דער שטילער שאַל פון ווייטן האָרן:
עס בליט שוין קאַרן!...

ד. האַפּשטיין.

מאַמע, מאַמעלע מינע!

פאַר יום-טובּ בין איך פּרײַן פון חדר. ווי שטענדיק,
האָב איך קײנעם אין שטוב ניט דערצײלט און בין מיר אַוועק אין
סאַסנע-וואַלד קלײבן שוועמלאַך.

כ'ווייס, איך האָב זיך שוין פאַרשפּעטיקט. די מאַמע קוקט
שוין די אויגן אויס. אַבער איך האָב נאָך אַ סך צו טאָן: איך מוז
נאָך אַנקלײבן שוואַרצע יאַגעדעס, פון וועלכע איך אַלײן נאַר ווייס
„אַן ערטל“; כ'מוז נאָך אַרויפקלעטערן אַ קוק טאָן צו מיין נעסט פון
וועוויאַרקעס — זעקס קלײנינקע, געלינקע זײנען זײ דאַרטן; איך
האַף נאָך צו געפּינען אויך האַזענע-ניסלאַך אונטן אין נוסן-וואַלד.

צווישן די אַלשענע און נוסן-כײמלאַך, אײנגעפלאַנטערט אין
ווילדע האַפּן און קראַפּעווע, דאַרפן שוין זײן צײטיקע ווינטערדיקע
מאַלינעס; כ'וועל זײ אויך אַנקלײבן. אַ פּשׂר וועל איך קענען זיך
פאַרענטפּערן פאַר דער מאַמען: זע, וואָס כ'האַב אַנגעבראַכט:
שוועמלאַך, שוואַרצע יאַגעדעס, האַזענע ניסלאַך און אַ פּשׂר נאָך
ווינטערדיקע מאַלינעס אויך...

דער פאַרנאַכט קומט אַן, און איך אײל זיך. פון אַ פּאַליאַנע
זע איך, די זון האַט זיך ווי אַ רױטער טײך צעשוואַמען איבער'ן
הימל, אײן זײט איז באַדעקט מיט געדיכטע וואַלקנס און ס'ווערט
טינקעלער. איצט וועט שוין בײַ מיר לאַנג ניט דויערן. די פּאַדעש-

ברי מיד.

ברי מיד, ברי מיד, ליבע זון,
 מיר איז ליב דיין בראטן!
 זאל מיין פניס ווערן ברוין,
 זאל מיין ברויט געראטן.
 כ'קום אנטקעגן דיר אין פעלד
 שטענדיק מיט געזאנגען.
 ברי זשע, ברי און בראט און ברען,
 פיל מיר אן די זאנגען.

כ'בין ביים אקערן, ביים זייען
 וויינענדיק געגאנגען,
 וועל איך שפעטער פרוילאך זיין,
 שנידנדיק די זאנגען.

ברי מיד, ברי מיד, ליבע זון,
 מיר איז ליב דיין בראטן!
 שיק מיר, שיק דיין ברכה צו —
 זאל מיין ברויט געראטן.

מ. באגראנסקי.

אין גאס.

ס'האט היינט פון פעלד א פרישער ווינט
 אויף הייסע גאסן זיך פארקליבן
 און ניט געוואוסט, ווי איין, ווי אויס,
 און שטיל געבליבן.

פון טונקעלן הויז בין איך ארויס,
 דעם ווינט אנטקעגן אנגעקומען;
 און ס'האט דער ווינט מיך שטיל און לינד
 ארומגענומען.

א זון מיט א רעגן! א זון מיט א רעגן!
 עם צאנקען די גראזן ביים ראנד פון די וועגן,
 עם שמייכלען די בלומען, צעקושמע פון ווינט,
 אזוי ווי עם שמייכלט דורך טרערן א קינד.

א זון מיט א רעגן! א זון מיט א רעגן!
 עם ווינט זיך דער בלאזאכער טיך אין די ברעגן,
 עם פאלן די טראפנס אין וואסער, און גרינג
 צעלויפן זיי ווינט אין א גאלדענעם רינג.

א זון מיט א רעגן, א זון מיט א רעגן!
 און ווינט, ערגעץ ווינט ווארפט זיך איבער אנטקעגן
 אין הימל אין בלויזען א פארביקע בריק,
 אזוי ווי א וועג צו דעם אייביקן גליק.

5. נידום.

אריבער דער רעגן.

אריבער דער רעגן און שמיל איז געוואָרן...
 עם האָט זיך די זון העל צעלאַכט, ווי אַ קינד,
 און האָט אויפ'ן ראַנד פּונ'ם הימל צעוואָרפן
 די גאלדענע לאַקן — דאָס אויג ווערט אזש בלינד.

און דאָרט, הינטער וועלדל, באַהאַלט זיך דאָס טייכל,
 עם זעט זיך פון ווינטן אין זוניקן שיין;
 עם באַדן זיך מענשן און ס'שימערן, בלישמשען
 די קערפערס די קלאַרע אַרויס און אַרײַן.

באַלד רוקט זיך דער אַוונט אַרויף אויף די פעלדער,
 און לענגער די שאַטנס, און לופטיקער ווערט:
 עם האָט היינט דער הימל די ערד אויסגעבאַדן —
 זאַל זײַן צו ר פ ו א א ה דיר, בליענדע ערד!

מ. טייטש.

די קליידער ארונטער, אין טיך — שפרונג-געשפרונגען,
און ווייט האבן אונזערע קולות געקלונגען;
געשוואמען, געטונקט זיך און קונצן באווייזן,
געבארעט אין גראז זיך, ווי אמת'ע ריזן.

דער רעגן פארביי שוין, די זון ווייזט זיך ווידער;
די פינגל אין וואלד זינגען זארגלאזע לידער;
דער וואלד שמעקט; מיט פערל באשאטן די וועגן.
עס פרייט זיך און זינגט אלץ: „א דאנק פאר'ן רעגן!“

י. א. ראנטש.

א זון מיט א רעגן.

א זון מיט א רעגן! א זון מיט א רעגן!
עס לאכן מיר גאלדענע טראפנס אנמקעגן;
זיי לויכטן אין לופטן און פאלן אויף מיר,
ווי גאלדענע פונקען אויף זינדענע שניר.

מיומען אויסגעזען ווי א פעלד, וואס איז באשאטן אינגאנצן מיט פאר-
שידן-פארביקע מולפאנען, וואס לויפן ארום איבער אלע ווינקעלאך
פון פעלד.

די קינדער פון פארשיידענע שולן האבן זיך באלד צוזאמענגע-
מישט. די לערערנס האבן אינגעארדנט פאר זיי פארשיידענע
שפילן און זינען אליין ארומגעלאפן מיט די קינדער. די מיס איזאבעל
האט זיך געיאגט מיט אייניקע מיידלאך. דערביי זינען אירע ווייכע
האר צעפאלן, און זי האט זיך מיט די קינדער אנגעהויבן ארומצו-
קוילערן איבער דעם גרינעם, ערשט אפגעשנימענעם גראז.
דא און דארט האבן זיך קינדער אויסגעזעצט עסן, און א קי-
דער-מוזיק האט געשפילט פאר זיי.

ש. א.ש.

א רעגן.

די זון האט א גאנצן פרימארגן געבראטן.
מיר זינען געלעגן באהאלטן אין שאטן
פון נוסכיים דעם אלטן, פארזונקען אין דרימל;
געטריי האט געהיט אונז דער קלאר-בלויער הימל.

האט פלוצלונג גענומען אונז עמיצער וועקן,
אזוי ווי א הונט וואלט דעם פניס אונז לעקן —
און ס'פאלן שוין ווארימע טראפנס פון רעגן
און וואשן און וואשן דעם וואלד און די שטעגן.

מיר האבן מיט פרייד-אויסגעשרויען געלאזן
זיך לויפן אין וואלד אריין, טיף אין די גראזן,
צום טיך, וואס איז רואיק אין וואלד זיך געפלאסן.
געבליצט האט, געדונערט, דער רעגן געגאסן...

כער יאסעלע האט געלערנט, האט געפירט אירע קינדער אין צענ-
טראל פארק זיך פארוויילן.

פריער איז געגאנגען די לערערן, מיט איזאבעל. יאסעלע האט
געזאלט זיין דער פאקל-טרעגער פאר דעם „קעניגלאכן פאר“, וואס
איז געגאנגען נאך אים אונטער א בלויער, שמערן-באזעצטער חוזה.
יאסעלע האט געהאט אויף זיך א ווייס העמדל מיט א בלויען לאמ-
פאס און א פאפירענעם הוט מיט א טראלט און האט געהאלטן א
שטורקאץ אין דער האנט.

נאך דעם „קעניגלאכן פאר“ איז נאכגעגאנגען זייער פעלד-
יעגער. דאס איז געווען דאס איטאליענישע אינגל קאטא קאמכאסא;
אין א רוימן הוט, ווי א גליח, האט ער נאכגעפירט זיין געליבטן
הונט, וועלכער איז אויך געווען באפוצט פון קאפ ביז צום וויידל אין
פארשיידן-קאלירטע פאפירן. און נאך אים די קינדער, אלס פאזשן,
גענערעלער, וואלד-גזלנים און שקלאפן.

די קינדער זיינען געווען אויפגערוימט; די מוזיק האט גע-
שפילט פארויס פאר זיי, און זיי האבן זיך געהאלטן אין מאקט. די
יונגען זיינען געגאנגען שטרענג, געקלאפט מיט די פיס זעלנעריש.
די מיידלאך האבן בלומען פארשפרויט איבער די טראטוארן און גע-
מאכט פאראד פאר דעם „קעניגלאכן פאר“. א סך מוטערס זיינען
נאכגעגאנגען נאך די קינדער, האבען אין די קינדער-וועגעלאך נאכגע-
פירט די אינגערע ברידערלאך און שוועסטערלאך, וועלכע האבן גע-
וואלט זיין אין דעם מאי-פאראד, האבן אין די קייבערלאך זיי עסן
נאכגעמראגן.

די מענשן אין גאס האבן מיט ליבע נאכגעקוקט די קינדער. די
פאליציי-לייט האבן אפגעשטעלט אלע טראמוויען און וועגענער און די
קינדער אדורכגעלאזט.

אין דעם שענסטן גארטן פון ניו-יארק, אין צענטראל-פארק,
האט די שטאט אפגעגעבן פאר די קינדער צו שפילן דעם שענסטן,
מיט גראז-באווימן פלאץ. דאס גרויסע אומענדלאכע גרינע פעלד.
וואס האט זיך געצויגן אויף א היגל ארויף און דאן זיך אראפגעלאזט
אין א גרינעם אויסגעבעטן טאל, איז געווען אויסגעווייט מיט קינדער,
וועלכע האבן אין זייערע בונטע פארשיידן-פארביקע פאפירענע קאס-

און א פֿינערדיקע שער
 שניידט דעם הימל הין און הער.
 פאלט א טראפן, און דערנאך —
 טוט א גאס א וואלקן-בראך.
 לויפן מענשן אין דער גאס,
 שרייען, לאכן, ווערן גאס;
 און די קינדער פאר'ן שטוב
 שטעלן אויס זיך אין א ראנד,
 צו דעם רעגן וואס מער נאנט —
 יעדער איינער וויל א זוף.
 שטעקט מען אויס דאס מויל און — האפ!
 אויף די ליפן רינט אראפ
 גלייך פון הימל גאטס געטראנק;
 און דער רעגן פאר איין גאנג
 כאפט און צוואנגט זיי אויס דעם קאפ...

יהואש.

א מאי-שמחה.

עס איז געווען א ווארימער פריילינג-טאג. א ווארימער פייכ-
 טער ווינט האט געבלאזן פון אפענעם ים. די פענסטער פון די טע-
 נעמענט-היזער האבן זיך אויפגעעפנט.
 איבער דער גאס האט זיך פלוצלונג דערהערט א קינדישע מו-
 זיק שפילן. פֿינקלאך האבן געפויקט און פלייטעלאך האבן געקווי-
 טשעט אן אמעריקאנער ליד. באלד דערויף האט זיך געוויזן א שאר
 פון קינדער. פארשטעלטע און אויסגעצירטע אין פארשיידן-קאלירטע
 פאפיר-קאסטיומען, זיינען זיי געגאנגען אונטער די טענער פון א
 קינדער-מוזיק.
 דאס איז געווען א מאי-פארטוי. די פאבליק-סקול, אין וועל-

לעבן שייער אויבנאן
 שטייט און קרויט דער גרויסער האן;
 זאמלט זיך אן עולם אויף —
 אלע הינער פונ'ם הויף.
 זיי פון הינטן, ער פאררום,
 מארש! הקפות ארום הויז...
 און פון סאזשלקע דערביי
 קומט א ווילדע קוואקערין:
 אלע ענמלאך, ווייס און פעט,
 שווימען קלאפטער אויף געוועט...
 עפנט זיך דער שלאס פון שמאל,
 גיט די שווערע מיר א פראל,
 און א קיזשאק טוט א שפרונג.
 לויפט אים האסטטיק נאך דער יונג;
 שטייט א מוידל ביי א מיר,
 לאכט זי, לאכט דער יונג צו איר.

זיצט די באַבע פאר'ן הויז,
 ווארימט אירע ביינער אויס,
 ציט די שפיזלאך פון דער זאק:
 א מ ה י ה'דיקער מאג!

ווי זי רעדט דאס נאָר אַרויס,
 קריכט אַרויס אַ שוואַרצע מוּז
 אויפ'ן הימל פאַזע ראַנד
 און צעוואַקסט זיך נאַכאַנאַנד,
 ביז עס ווערט אַ קראַקאַדיל,
 און פון איינעם ווערן פיל,
 איינער שלינגט דעם צווייטן איין,
 ביז מען זעט גיט מער דעם שיין.
 קניקלט זיך אַ שווערע זאך,
 ברומט און ברעכט זיך מיט אַ קראַך;

און אוועקפליען צו געסט ?
 לאזט מען איבער בוים און נעסט
 — און מען דרױט זיך קעפ אויף קעפ —
 ביז צום הימל שווינדל-טרעפ,
 אדער גלאט פעלד-אויס, פעלד-אײן,
 יאגנדיק דעם זונענשײן...

שטױט א בושל אויף א דאך,
 לענדער אויסגערייזט א סך
 און זיך אומגעקערט נאָר וואָס
 צו זײן אלטן באַלעכאַס.
 הױבט ער אָן צו קלאַקען באַלד
 צו די פעלדער און צום וואַלד,
 צו די קינדער רונד אַרום :
 ווױסט, ק ו נ ד ס י ס, אז איך קום...
 הערן זשאַבעס פון דער ווײט,
 ווױסן זײ, וואָס דאַס באַטײט ;
 און זײ ווײנען גאַנצע טעג.

פון קאַנורע קומט דער הונט,
 גענעצט אויס זיך גאַנץ געזונט,
 שמרעקט זיך אויס פאַר לענג און פרוואוּט
 כאַפן פליגן אין דער לופט.
 ניט פאַראַן נאָך פליגן פיל,
 טוט ער גאַר דערווײל אַ ביל
 אויף דער גרויסער קופע שטרוי,
 גלאַט פון הײמלאַכקײט אזוי...
 זעט ער אינגלאַך לעבן פלוּיט
 גראַבן גערטלאַך אינ'ם קויט
 מיט געפילדער און געשרײ,
 לויפט ער שפילן זיך מיט זײ...

פּרילינג.

זיך איך און איך צייל די מען,
 ביז דער ווינטער וועט אוועק...
 נאך א שניי און נאך א פראסט,
 נאך א נאסער שטורעם בלאזט,
 און דער הימל — שווער און שווארץ.
 אבער גרינג שוין איז דאס הארץ:
 פּרילינג הויערט ביי דער שוועל.
 באַלד וועט קומען א באַפעל,
 וועט ער געבן זיך א ווייז,
 וועט צעוויינגען זיך דער אייז,
 וועט ער עפענען א שלאס
 און ארויסלאָזן די גראַז.
 וועט ער געבן זיך א וואַרף
 אויפ'ן פעלד און אויפ'ן דאַרף,
 וועט אַנטקעגן קומען גלייך
 יעדער שטראַם און יעדער מיך.
 וועט ער אויסשיטן אויף זיי

יהואש

גאַלדיִת כּ שׂי מײַן אַלערליי.
 וועלן בײַמער מאַן אַ פּלאַץ
 מיט אַ וואַנדערלאַכן שאַץ —
 גרינע קעפּלאַך פּון סמאַראַגד
 אויף די צווייגן אַנגעפאַקט.

וועט עס ווערן אין דער פּרי
 אַ געפּיפּס און אַ געפּלי.
 פּויגלען שפּרינגען היין און הער,
 יעדער פּויגל טוט אַ קלער:
 זאַל איך אויפּראַמען צוערשט.
 אַדער מאַן אַ פּיק אַ גערשט

בריק מיט אן א י מ ה'דיקן געפילדער; די פארענצעס זינען געווען אראפגעריסן און די גאנצע בריק האט באַלד באַקומען אַ שרעקלאַך פּ נ י ם. די ברעטער זינען כ מ ע ט אלע געווען אראפגעטראָגן, און נאָר די קלעצער, וואָס זינען געווען צוגעשלאָגן צו די פּאָליעס מיט אייזנס, האָבן זיך ווי עס איז געהאַלטן; אַכער אויך די האָבן זיך געטרײַלט פון שרעק און ר ח מ נ ו ת'דיק געקרעכצט, ווי עס פּלעגט נאָר אַנפּאַרן אַ קריע און מיט אַ ווילדן ברום און קנאַק זיך צעברעכן און שטיקערווייז דורכשפּאַרן זיך צווישן די פּאָליעס.

די ש כ נ י ם פון די אונטערשטע הייזער ביים ברעג האָבן קוים באַוויזן צו כאַפּן אין לײַלאַכער די מ צ ה מיט די נײַטיקסטע עסן-זאַכן און אַוועקגעפירט עס אויף אַ פּור צו זײַערע ק ר ו ב י ם אַדער פּרײַנד אין די ווײַטערע און העכערע טײַלן פון שטאָט. דער ברעג און די גאַנצע גאַס איז געווען פּאַרטרונקען.

דרייַ, פיר מעג האָט געדויערט דאָס שפּילן פון דעם טײַך. אויפ'ן פינפטן טאָג, אַז מיר, קינדער, זינען גאַנץ פרי אַרויס אויפ'ן ברעג, האָבן מיר באַמערקט שוין אַ שטיק ברעג פּרײַ פון וואַסער; אויף אים זינען געלעגן אַנגעוואַרפן קלעצער, העלצער און שפּענער, וואָס דער טײַך האָט אַזוי אין אײַלעניש געלאָזן, אַנטלויפנדיק פון ברעג. די ערד איז געווען שטאַרק דורכגענעצט, ערטערווייז זינען געשטאַנען לוושעס; מיט יעדער ש ע ה איז דאָס וואַסער אַלץ ווײַטער אַפּגעלאָפן. די ש כ נ י ם, וואָס האָבן זיך פּריער אַרויס-געקליבן פון זײַערע הייזלאַך, האָבן איצט געקליבן זיך צוריק. דער ע ו ל ם, וואָס איז שוין איצט געוואָרן אַביסל שיטערער, האָט זײַ געהאַלפן.

און דער טײַך איז געוואָרן אַלץ רואיקער און רואיקער. און נאָך פ ם ח, אַז מיר זינען שוין געגאַנגען אין ח ד ר, האָבן מיר געהאַט גענוג צו דערצײַלן איינער דעם אַנדערן פון דעם טײַך און זינע מ ע ש י ם פ ם ח-צײַט.

א. ליטוויז.

פארנומען ארום אונזער טיך: מען האט געדארפט אכטונג געבן אויף דעם טיך, וואס האט אנגעהויבן צו לאזן און ערמערווייז געווען שוין גאר פריי פון אייז.

זומער האט אונזער טיכל זיך געקליקלט פויל און לאנגזאם, שטיל און גלאט, אז מ'האט קוים געהערט זיין מורמלען. אנהויב פרילינג אבער האט דאס קליינע, שטילע, נאכלעסיקע טיכל באקור-מען גרויס חו צ פ ה און געמאכט מ ו ר א'דיקע שטיק. די גאנצע ש ו ר ה היילאך אויפ'ן ברעג האט אויף זיין ווילדן שפיל געקוקט מיט א י מ ה און מיט ציטערניש.

ניט איינמאל האט געטראפן, אז שוין צום צווייטן ס ד ר האט ער זיך אומגעריכט, אין מיטן דער נאכט, אריינגעכאפט אין די שטיבלאך, אונטערגעשווענקט די אויוונס, אויפגעהויבן מיטן, בעמט און בענקלאך, איבערגעקערט אלץ קאפויר און אנגעמאכט א גאנצן ח ו ר ב נ. און ווי נאר די זון האט אנגעהויבן א באק צו טאן, און ריטשקעלאך האבן אנגעהויבן צו לויפן פון אלע זייטן אין דעם שטילן טיך אריין, האבן מיר, קליינע ח ב ר ה, געהיט דעם טיך און גע-האט שוין אונזערע ס י מ נ י ס צו וויסן, צי ער הייבט זיך און אויף וויפיל ער קומט צו.

און דער טיך האט זיך געהויבן און געהויבן. פריער האבן מיר אים געקאנט מעסטן מיט אונזערע שמעקלאך, דערנאך האבן מיר שוין געמוזט האבן א גרעסערע מאס — מיר האבן געמוזט ארויס-רייסן די שמעקנס פון די בעזימער אין שטוב; דערנאך האבן מיר שוין געמוזט האבן די ווילקעס; באלד זיינען שוין די ווילקעס אויך געווען צו קורץ און מיר האבן געמאסטן דעם טיך מיט די ברויט-לאפעטעס. אין א מאג ארום אבער האט מען שוין געמוזט ברויכן די גרעסטע מאס, וואס מ'האט נאר געקאנט קריגן — דאס איז דער שמעקן פון פאמעלע. נאך ווייטער האבן מיר שוין מעסטן ניט גע-קאנט: דער טיך איז געווען אזוי בייז און צארנדיק, אז מ'האט צו אים ניט געקאנט צוטערעטן אויף צען קלאפטער.

דער גאנצער ברעג אויף ביידע זייטן איז געווען פארטרונקען. די כוואליעס מיט די קריעס האבן זיך שוין געטראגן הארט אונטער'ן

אַנהייב פּרילינג.

דער הימל ריין, דער הימל בלוי,
עס שימערט און עס שנינט;
און פרעמדע מענשן גריסן זיך
אזוי ווי גומע פּריינד.

די גאס איז פול מיט קינדערלאך,
מען טאנצט ביי יעדן הויז;
און פון א פענסטער שמויכלענדיק
א מוטער קוקט ארויס.

ס'איז שנינענדיק און לעבעדיק
און טומלדיק ארום;
אין מיטן גאס צוויי שפערלינגלאך,
צוויי קליינע טאנצן אום.

— צווייטשיר, צווייטשיר, מיין טייערע,
ס'איז פּרילינג, וואָס זאָגסטו?
— געוויס, מיין ליבער! — צווייטשערט אויך
זיין ח ב ר'מע אים צו.

נחום יערוסאלימטישק.

דער טיך שפּילט.

פון ראש-הודש ניסן אן, צוויי וואָכן כמעט,
איז אונזער קליינע חברה דראינגלאך געוועזן פּריי. נאָר
ליידיק זיינען מיר ניט געגאנגען; פארקערט, מיר זיינען געווען זייער

צום פּרילינג.

קום שוין, ליכער פּרילינג, קום,
 דען עס שמאַכט דאָ יעדע בלום,
 און די אַרומע צארטע רויו
 שטויט אָן קנאַספּן, נאַקעט, בלויו.
 אויך דער שטאַרקער אַינכנבוים
 שטויט פאַרמאַטערט, אַטעמט קוים;
 און די פּוּגל וואָגלען לאַנג
 אין דער פּרעמד דאַרט אָן געזאַנג...

פּוּגל! ווי כ'דערמאַן אָן זיי,
 טוט דאָס האַרץ מיר אַזוי וויי!
 זיי פאַריאַגט אומזיסט, אָן זינד,
 האַט דער בלוזער ווינטער-ווינט,
 און אין וואַלד איז וויסט און לער,
 נאָר אין נאַרע ברומט דער בער...
 פּרילינג, פּרילינג, גיכער קום
 און די פּוּגל קער אונז אום!

פּרילינג, פּרילינג, קום געשווינט,
 נאָר אָן שמורעם, נאָר אָן ווינט!
 ס'האַט דער ווינטער יעדן זאַפט
 אויסגעזויגן, יעדע קראַפט.
 אוי, דער וואַלד איז קראַנק און מיד,
 האַט שוין ניט קיין גאַנצעס גליד;
 שטראַלן, שטראַלן ברענג אים פיל,
 הייל אים, הייל אים, — אַבער שטיל...

ווינטער-ליד.

אוי, נעסטעלאך, נעסטעלאך פוסטע! מיט שניי
פארשאטן, פארגליווערט געווארן...
עס פליען די ווינטן און קלאגן אויף זיי,
און רוישן און גרימען מיט צארן...

אוי, פויגעלאך ליבע! וואו זינען זיי איצט?
אזעק איבער בערג, איבער מערן,
אהין, וואו דער מאַרגנשיין פינקלט און בליצט
און ס'שמייכלען די גאלדענע שטערן;

אהין, וואו די לופט איז געזונט, ריין און פריש,
וואו שניי-ווייסע וואלקנס נאר שוועבן,
צו אנהויבן דארט פונדאסניי, פונדאסניי
א פרייעס, א גליקלאכעס לעבן.

דער ווינטער איז לאנג; נאר דער שניי וועט צעגליין,
דער גאלדענער פרילינג וועט קומען,
דער הימל וועט ווערן אי ליכטיק, אי ריין,
די גערטנער באשאטן מיט בלומען;

די ערד אין איר אלטן, געוועזענעם גליק
וועט ווידער אי שיינען, אי בליען;
און פריילאך אהער וועלן קומען צוריק
די פויגעלאך ווידער צו פליען.

א! ניט געוויינט האט זיין ווייב און זיין ליבלאכעס קינד,
 נאך איבער אים אויפ'ן פעלד האט געוואָיעט דער ווינט.
 מאַרגן, פרימאָרגן, ווען שטיל נאָך געשלאָפן איז גאָט,
 זינגען שוין גוים מיט שלימנס געפאָרן אין שמאַט;
 האָבן די גוים געפונען דעם אידן פאַרווייט.
 האָבן די גוים געפונען דעם אידן שוין שוים.

מאַני לייב.

אין אַ ווינטער-נאַכט.

אין צימער אין מײַנעס איז וואַרים און ליכטיק,
 עס קנאַקן די קוילן אין אַוועלע שטיל.
 איך זיין אַ פאַרמראַכטער און קוק אויפ'ן פּײַער,
 און קוק, ווי די פונקען פאַרגײַען אַן ציל.

געוועזן איז פּרילינג — מיט בלעמער און בלומען...
 און זומער — אַ פּרײַע און ליכטיקע וועלט.
 און פּײַגעלאַך האָבן אין וועלדער געזונגען,
 און ס'האַבן זיך מענשן געפּרױט אויפ'ן פעלד.

און נאַכדעם דער הערבסט האָט די טרוימען פאַרטריבן,
 די בלומען צעריסן, דעם יום-טוב צעשמערט.
 עס זינגען די ווינטן און רעגנס געקומען
 און האָבן מיט טרערן פאַרגאַסן די ערד...

און איצט האָט דער ווינטער פאַרגליווערט די טרערן,
 פאַרטויבט און פאַרפּראָרן דאָס לעצטע געפיל.
 איך זיין אַ פאַרבּענקטער און מידער ביים פּײַער
 און קוק, ווי די קוילן פאַרלעשן זיך שטיל.

נחום יערוסאלימטשיק.

איים צו א מענשלעכן י ש ו ב ב ש ל ו ם געבראכט.
 קלאפט ער אין מיר, און מען עפנט אים באלד — ס'ארט פרייד!
 פריילאכע אידישע פ נ י מ'ער, אידישע רייד!
 איבער דער שטוב גיסט די הענג-לאמפ א ליכטיקייט אויס.
 ס'טראגט זיך א ר י ח פון טאכיק און ברענפן און שווייט.
 גיבן די אידן אים „ש ל ו ם“: „פון וואנען א איד?“
 לאכט ער: אז ער האט געלאזט זיך צרפוס פון יארד,
 און אז דער וועג איז געוועזן א ביסעלע שווער,
 האט ער געבלאנזשעט, ביז ער האט געטראפן אהער.
 לאכן די אידן מיט אים, נאר זיי ווערן באלד שמיל...
 יעדערנס הארצן פילט אן א ר ח מ נ ו ת-געפיל,
 יעדערנס פ נ י ם און שמערן ווערט כמורנע, פארטראכט:
 „ווי לאזט א איד זיך צרפוס גיין אין אַט אזא נאכט?!“

ווערט באלד דער טיש מיט מ א כ ל י ם און ברענפן געגרייט,
 וואשט זיך צום עסן דער איד, מאכט ה מ ו צ י א אויף ברויט,
 זאגט צו די אידן „ל ח י י ם!“ — „ל ש ל ו ם, ר' איד!“
 עסט ער און טרינקט, און א ווארימע זאטיקע פרייד
 גיסט זיך, צעגייט אין זיין הארץ, אזש ס'לייב ווערט אים הײַם,
 ווישט מיט'ן האנט ער פון פ נ י ם דעם ווארימן שווייט.
 עסט ער און טרינקט און ער עסט, אזש עס גייט שוין ניט מער.
 בענשט ער, און ס'שניינט אין זיין אויג א גאטספארכטיקע טרער.
 איצטער וואלט ער מיט די אידן געשמועסט ביז שפעט!
 אבער עס ווארט און עס ווינקט אים די פוכאווע בעט,
 אבער די ביינער, דערווארימטע, גארן צו רן,
 און ווי פון זיך זיינע אויגן האלב שליסן זיך צו,
 און צו דעם קישן עס ציט זיך און גיינט זיך דער קאפ,
 פאלט ער אזוי אין די קליידער אין בעט ווי א סנאפ.
 פלוצלונג דערפילט ער — זיין האלז ווערט צוזאמענגעדריקט,
 עמיצער ווארפט זיך אויף אים, אזש דער אַטעם פארשטיקט !!
 און ער דערזעט באלד זיין ווייב און די קינדערלאך שטיין,
 ברעכן די הענט, ברעכן אויס אין א ביטער געוויין.

הַיִּיבֵּט אויף דער איד צו דעם הימל מיט ר ח מ י ם זײַן בליק :
 גאַמעניו, ברענג דו ב ש ל ו ם אַהײַם מיך צוריק!
 נאַר איבער אים איז דער הימל אַ גרויער ווי בלוי,
 און אַרום אים טראַגט דער ווינט זיך אַ ווילדער און פּרײַ.
 הערט ניט דער הימל דעם אידנס געבעט און געשרײַ,
 שטײַסט אים דער ווינט און ער וואַרפט אים אַ מידן אין שניי.
 אויפשטײַן פון שניי האַט שוין מער ניט קײַן כ ו ה דער איד,
 עפעס אַ פּוילקײַט אַ זיסע פילט אַן יעדעס גליד.
 און אין די בײַנער צעגיסט זיך אַ וואַרימע רו.
 אַט, און די אויגן פאַמעלינקע שליסן זיך צו.
 פּלוצלונג — ער גלויבט זיך אַלײַן ניט — אַ קרעטשמע זאַל זײַן?
 מ'שלאַגט אין דער נאַכט פון אַ פענסטער אַ פּרוילאַכער שניי,
 מ'ריפעט דער ווינט מיט'ן טויער, מאַכט צו, עפנט אויף,
 שלימנס געלאַדן מיט ס ח ו ר ו ת פּול שטײַען אין הויף.
 און בײַ די שלימנס פאַרכונדענע שטײַען די פּערה,
 עסן דעם האַכער און רײַסן דעם שניי ביז דער ערד.
 פּרײַט זיך דער איד, וואָס דער ב ו ר אַ האַט אין אַזאַ נאַכט

— הענריק! און דו וואלסט אין אן ענלאכן פאל געקאנט האבן
אזוי פיל מוט צו דערפילן דיין חו"ב און זיך מ'ד'ה צו זיין
אין דער שולד?

— יא. — האב איך געענטפערט.

און דער טאטע האט געזאגט:

— גיב זשע מיר, מיין זון, דאס ווארט פון אן ארנמלאכן און

ערנהאפטן אינגל, אז דו וועסט אזוי טאן!

— כ'גיב דיר דאס ווארט, טאטע!

ע. ד'אמיטשים.

אין שניי.

בלימעלאך, קרענצעלאך מאלט אויף די שויבן דער פראסט,

און אין דעם קוימען דער ווינט אזוי וואַיענדיק בלאזט.

גוט איז אונז איצטער ביים פרוילאכן פֿייער אין הויז!

ביז'ל דער נאפט אין דעם שמילינקן לעמפל גיט אויס,

ביז'ל דער זינגער טוט ב'ר'ו ג'לאך שעפטשענען: „שפעט,

ציט שוין צו ליגן אין ווייכן, אין ווארימען בעט!“

וועל איך ביים וואַיען און בלאזן פון ווינט

מעש'לאך, לידעלאך זינגען, דערציילן מיין קינד.

אין אזא נאכט האט אין וועג זיך געלאזן א איד.

אונטער'ן ארעם א פעקל, טויט-הונגעריק, מיד;

נאר מיט ב'י'ט'ח'ו'ן אין הארצן צום האר פון דער וועלט,

שלעפט ער זיך עלנד אין אפענעם, שניואיקן פעלד.

פעלד הינטער אים און פאר אים אין דער ווינט, אין דער ברויט,

שניי איז אים איבער די קני, און דער וועג איז פארווינט;

און ווי א פויגל א ווילדער טראגט אום זיך דער ווינט,

הורבעט אן שניי, גיט א דרוי אין דער לופט און פארשווינדט,

קומט כאלד צוריק, רייסט דעם אידן די פאלעס און בארד,

קוים מיט די כ'ו'ח'ת דער איד האלט זיך איין אויפ'ן ארט.

פון זײַ זײַנען אָנגעלאָפֿן מיט אויפֿגעהויבענע פּויסטן. גארטן אַבער
האַט גאראַפֿין פֿאַרשטעלט מיט זיך און געזאָגט :

— וואָס איז? גאַנצע צען גײַט איר אויף אײַן אינגל?

האַבן זײַ זיך באַלד אָפֿגעהאַלטן, זיך אָפֿגערוקט, און דער מי-
ליציאַנט האָט אָנגענומען גאראַפֿין בײַ דער האַנט און אים געפֿירט,
אדורכשמופֿנדיק זיך דורכ'ן ה מ ו ן צום געוועלב פֿון געבעקס, וואו
מען האָט דעם פֿאַרוואַנדעטן געגעבן די ערשטע הילף. ווען איך
האַב אים איצט דערזען פֿון דער גאַענט, האָב איך באַלד דערקענט,
אַז דאָס איז דער אַלמער באַאַמטער, וואָס וואוינט בײַ אונז אין הויז
אויפֿ'ן פֿערטן שטאַק צוזאַמען מיט זײַן אײַדיים.

— איך האָב נישט אומישנע! — האָט זיך גאראַפֿי געבעטן, אַ

האַלב טויטער פֿון שרעק. — איך האָב נישט אומישנע! ...
צוויי צי דריי מענשן האָבן אים אַ שרעקלאַכן שמויס געטאָן,
שרײַענדיק :

— מיט'ן קאַפּ אָן דער ערד! בעט אַנטשולדיקונג!

און זײַ האָבן אים אַנידערגעוואָרפֿן אויפֿ'ן דיל. אין דער ר ג ע
אַבער האָבן אים צוויי שטאַרקע אַרעמס אויפֿגעהויבן, און עס האָט זיך
דערהערט אַ מענלאַך ק ו ל :

— נײַן, מײַנע הערן!

דאָס איז געווען אונזער דירעקטאָר, וואָס האָט אַלין געזען.
— אַז ער האָט געהאַט מוט זיך מ ו ד ה צו זײַן, — האָט ער
זײַטער גערעדט, — האָט קײַנער נישט קײַן רעכט אים צו שטײַסן!
אַלע זײַנען שטײַן געבליבן שטיל.

— בעט אַנטשולדיקונג! — האָט אַצינד דער דירעקטאָר גע-
זאָגט צו גאראַפֿין, וואָס האָט אַרויסגעזעצט מיט אַ געוויינ, אַרומנע-
מענדיק דעם אַלמנס קני.

און דער אַלמער האָט אָפֿגעזוכט מיט דער האַנט זײַן קאַפּ און
אים אַ גלעט געטאָן איבער די האַר.

דאַמאַלסט האָבן זיך עטלאַכע מיט גערירטע שטימען אָנגערופֿן:
— גײַ, אינגל, אַהײַם! גײַ! גײַ אַהײַם!

אויפֿ'ן וועג אַהײַם האָט מיר דער טאַטע געזאָגט :

דערווייל האט זיך ארום דעם אלטן צונויפגעקליבן אן ע ל ם ,
און א מיליציאנט און נאך אנדערע מענשן זיינען ארומגעלאפן אין אלע
זייטן, דראענדיק און פרעגנדיק :

— ווער האט דאס געטאן? וועלכער פון אייך? דו האסט גע-
ווארפן? זאגט, ווער האט דאס געטאן? — און זיי האבן באקומט
בני די אינגלאך די הענט: ווער האט נאסע הענט פון שניי. גאראפי
איז געשטאנען צום נאענטסטן פון מיר. עס האט זיך מיר געדאכט,
אז ער ציטערט, און אז דאס פני ם איז בני אים ווייס, ווי קאלך.
— ווער האט געווארפן?... וועלכער פון אייך? — שרייען ארום
אונז די מענשן. און דאמאלסט האב איך דערהערט ווי גארטן האט
אינגערוימט גאראפין :

— גיי, זיי זיך מו ד ה ! עס וואלט געווען געמיין פון דיין
זייט, ווען דו וואלסט דערלאזט מען זאל פארהאלטן אן אנדערן.
— אבער איך האב דאך נישט אומישנע... האט אים גא-
ראפי צוריקגעשעפטשעט, ציטערנדיק, ווי א בלאט אויפ'ן ווינט.
— דאס איז גארנישט! טו, וואס דיין חו ב איז! — האט
גארטן איבערגע'ח ז'ט.

— אבער איך האב דאך מו ד א...
— האב נישט קיין מו ר א ! איך וועל גיין מיט דיר. — און
דערווייל האבן די מיליציאנטן אלץ העכער געשריגן :
— ווער האט געווארפן?... וועלכער האט געווארפן?... מען
האט אים די ברילן אין אויג אריינגעהאקט! מען האט אים בלינד גע-
מאכט! רוצחים! ...
כ'האב געמיינט, אז גאראפי וועט זיך אין דער ערד אריין בא-
גראבן.

— גיי! — האט אים גארטן געזאגט, אנטשלאסן אויף אלצ-
דינג. — איך וועל דיך פארענטפערן!
און אנכאפנדיק זיין ארעם, האט ער אים א שטופ געטאן
פארויס, אונטערהאלטנדיק אים, ווי א קראנקן, מיט זיין אייגענעם
ארעם.

האבן דאס דערזען מענשן, האבן זיי פארשטאנען; און עטלאכע

ברוין און געל און גרין און ווייס,
 אויסגעמישט מיט שטיקער אייז,
 הענטשקעס, הימלאך, שייך און שאַלן...
 שרייט אַ קלוינער עסקימא,
 אַנגעפעלצט אין רויט און בלאַ:
 „קינדער, לאַמיר ווידער פאַלן!“...

יהואש.

א קויל שניי.

היינט אינדערפרי האָט זיך, ב ש ע ת 'ן אַרויסגויין פון שול,
 געטראָפן אַ מי א ו ס'ער צופאַל. אַ ה ב ר ה אינגלאַך האָבן
 זיך אַנגעהויבן צו וואַרפן מיט קוילן שניי. דער שניי האָט שוין גע-
 האַלטן אין צעגנין, און די קוילן זינגען געווען שווער און האַרט ווי
 שטיין.

אויפ'ן טראָטוואַר זינגען געווען אַ סך מענשן. איינער האָט אַ
 געשריין געטאַן: „אין דער זייט, קלוינוואַרג!“ — און אין דער זעלבער
 רגע האָט זיך דערהערט אַ שרעקלאַך געשריין אויף דער צווייטער
 זייט גאַס, און מיר האָבן דערזען עפעס אַן אַלטימסקו, וואָס האָט זיך
 אַנגעהויבן צו בייגן. דער קאַפעלוש איז אים פון קאַפּ אַראַפּגעפאַלן;
 ער האָט זיך דאַס פּני ס פאַרדעקט מיט די הענט, און עפעס אַ
 אינגל לעבן אים האָט געשריגן: „הילף! הילף!“

זינגען זיך מענשן צונויפגעלאָפן פון פאַרשיידענע זייטן, זיי האָבן
 דערזען — דעם אַלטן האָט געטראָפן אַ שניי-קויל גלייך אין אויג
 אַרײַן.

די אינגלאַך זינגען זיך צעפלוויגן ווי אַ ווינט. איך בין גע-
 שטאַנען פאַר דער טיר פון דער בוכהאַנדלונג, וואוהין מיין טאַטע איז
 אַריינגעגאַנגען, און געזען, ווי פון דאָ און דאַרט זינגען זיך צונויפגע-
 לאָפן עמלאַכע פון מינע קאַלעגעס און אויך שטיין געבליבן, מאַכנדיק
 זיך, ווי זיי קוקן אויף דער אויסשטעלונג פון די ביכער. עס איז צווישן
 זיי געווען גאַראַן, מיט זיין געוויינטלאַכן שטיק ברויט אין קעשענע,
 קאַרעמי, גאַראַפי און אַנדערע.

און א שאט זיך פון די הייזער
מיט געפילדער אויף דער גאס.

אוינער איז דער ערשמער ווייזער.
ווערט א ברוימער גלאטער פאס;
און דערנאך פון בארג אין טאל
פליען אלע מיט אמאל.

שפרינגען אין דעם ווייכן שניי
יונגע מאמעס הינטער זיי,
ווער אהער און ווער אהין,
מיט געשפאסן און געלעכטער;
העלפן מונטער קלוינע זין,
פירן אונטער קלוינע טעכטער
און א גליטש מיט זיי צוזאמען.
אויגן פינקלען, באקן פלאמען —
מ'לך-ווינטערס וואונדער-רויז.
פאלן האר פאנאנדער לויז,
און דער פראסט באפוכט מיט פודער...

ווערט א ליארעס און גערודער:
א געשפאן פון שליטלאך פארט,
זיבן אין א ריי געפארט,
און א מאמע אויבן-אן,
אין א גרינעם קאפיושאן,
פירט און קירעוועט דעם צוג.
און אין מיטן, טו א קוק,
גלייך פון הינטן זאלבע-צענט
א געפלעכט פון פיס און הענט
און אריין אין סאמע מיטן;
קערט זיך איבער יעדער שליטן,
ליגן קינדער איינגעקנאטן
אין די גריבער שניי, ווי קראטן,

דער מלך ווינטער.

איז דער שניי אַרומגעפלויגן
מיט דער נאַכט דורך אלע מערק,
איר געבלענדט די שוואַרצע אויגן,
און געטאַנצט אויף ווינטע בערג.
איז דער גראַעך שפּראַך געקומען
און פאַרגלעט די הויכע בײַטן,
האַט דערנאָך די זון גענומען
אויף דער גאַס אַ י ו ם - ט ו ב גרײַטן...
קרוינען אויף די קוימענס, לײַכטער אויף די דעכער,
אויסגעטאַקטע זילבער-בעכער
אויף די הויכע שטאַנגען,
אויף די דראַמן
אַנגעשאַטן
שנורן שימערדיקע שפּאַנגען...
טאַנצן קינדער אין די בעטן,
טוען אַן זיך וואָס געשווינטער —
ניט אַ ר ג ע צו פאַרשפּעטן:
ווינטער, ווינטער, מ ל ך -ווינטער!
מאַמע, מאַמע, קוק אַרויס,
זע די טורעמס קעגן הויז.
אַלטער קאַלטער זיידע פּראַסט
האַט פאַרגעסן און געלאָזט
אויף דער ערד זײַן ווינטן קיטל...
אַנגעוויקלט ווי אַ קנויל,
און געכאַפט אַ ביס אין טויל
און פון אַלקערל דאַס שליטל, —
הענדום-פענדום פון די שטיגן,
און ח ב ר י ם באַלד געקריגן.

דער פארפארענער טיך.

ניט איין מאָג, ניט צוויי און ניט דריי מעג האָט דער פראַסט זיך געפראוואוּט אַפצושמעלן דעם טיך; אַלע מאָג פלעגט ער קומען אויף אַ בייזן ווינט און פלעגט ווילד בלאָזן. עס האָט אים אַבער ניט געהאַלפֿן — דער טיך האָט זיך געמאַן זינגט: געפליסט און פריילאָך גערוישט.

און דער פראַסט האָט זיך ניט געקאַנט באַרוואַיקן; ער מוז ווייזן דעם טיך, ווער עלטער איז! און וואָס אַ מאָג פלעגט זיין צאַרן ברענענדיקער ווערן, און מיט אַלערליי בייזע ווינטן, שמורעם און שנייען פלעגט ער דעם טיך באַלאַגערן.

און ביסלאַכווייז האָט זיך דער טיך אַנגעהויבן אונטערצוגעבן. ער האָט זיך מיט ווייטיק איבערצינגט, אַז ער האָט דאָ צו מאַן מיט אַ מער שמאַרקן, מיט אַ מער בייזן.

פאַרפאַלן — עס מוז געשען!

איז איין פרימאַרגן האָט ער זיך דערפילט ווי פאַרצויגן מיט אַ בעלמע און נאָר ווי דורך אַ נעפל זעט ער דעם הימל. דעם צווייטן מאָג האָט ער זיך נאָך ערגער געפילט: די בעלמע איז דיקער גע-וואָרן און דער הימל איז שוין אינגאַנצן פאַרשמעלט. דאָס באַוועגן זיך ווערט אים אַלץ שווערער, און שפילן זיך מיט די כוואַליעס איז שוין נאָר אוממעגלאַך.

ער האָט זיך געשטעלט!

שווער איז אים זיך צוצוגעוואוינען צו אַזאַ שמילקייט, צו אַזאַ מויסקייט; ער רייסט זיך, ער וויל אַרויסשפרינגען — אומזיסט! און וואָס אַ מאָג פילט ער אַלץ נענטער דעם טויט. און דער דיקער אייז פּרעסט אים ווי מיט מוויזנער שטיינער.

א. רייזעו.

און שאַרלאך-רויט איז זי געווען, און געציטערט און געצאָפּלט
שוין פאַר קעלט.

זי האָט מיט אַלע כ ו ח ו ת אויסגעצויגן אירע לאַנגע,
שוואַכע בלעטלאַך צו כאַפּן נאָך אַ וואַרימן, נאָך אַ ליכטיקן שטראַל.
אומזיסט! צו-שפעט!

ערגעץ אַנדערשוואַ איז איצט זומער! ערגעץ אַנדערשוואַ
דערוואַכט ערשט דאָס נייע לעבן; נייע האַפּנונגען, נייע פּרוּדע, נייע
לוסט! ערגעץ אַנדערש בליען נייע פּרישע רויזן; אַכער דאָ, דאָ מוז
אַלץ שטאַרבן!

דער ווינטער, דער מ ל א ד - ה מ ו ת, גויט! זיין אַטעם
איז פּראַסט, זיין הויך איז שניי...

— אַך, גאָט, — ווינט די רויז, — האַב ר ח מ נ ו ת אויף
מיר! איך בין אַזוי יונג, איך וויל אַזוי לעבן! פאַרוואָס באַהאַלט זיך
פון מיר די זון? פאַרוואָס זאָל מיך פאַר דער צייט אונטערשניידן דער
פּראַסט, פאַרשיטן דער שניי? וואָס בין איך שולדיק, אַז איך בין צו
שפעט געקומען? פאַרוואָס זאָל איך שטאַרבן גאַר אומגעלעבט?
פאַרוואָס זאָל איך אַוועקגיין פון דער וועלט אַז אַ שטראַל פון דער
זון, אַז אַ וואַרימער, גומער ר ג ע ?

— האַלט ס'מױל! — האַט אַ פּינף געגעבן דער בױזער ווינט
און האַט פאַרשאַטן די וויינענדיקע בלוט מיט שטױב און פּױלע
בלעטער.

י. 5. פּרױ.

ס'האט אזוי דער רעגן
אונז גענעצט, געוויקט
און די נאסע קעפלאך
ביז צו דר'ערד געבויגט!

זעט, וואס ס'איז געווארן,
ווי מיר זינגען נאס,
אינגעבויגן אלע,
אומעטיק און בלאס.

און די שיינע קליידער —
ווי זיי זעען אויס!
אפגעריסן אלע,
ס'הענגען שטיקער בלויז.

ס'גיט דער הארבסט, דער טריבער,
מיט זיין שארפן שווערד,
ס'פאלט פון אים א שאטן
אויף דער פייכטער ערד!

ה. רויזנבלאט.

די פארשפעטיקטע רויז.

דער הימל איז באדעקט מיט א בלייערן-גרויען וואלקן. דער
ווינט בלאזט און שאקלט מיט די בלויזע ביימער. איבער דער ערד
איז שוין דורכגעגאנגען די שארפע קאסע און איבערגעלאזט נאר עט-
לאכע דערנער. די ערד איז הויל און וויסט... דער קאלטער ווינטער
גיט!

ערשט דאמאלט האט זיך מ'י ש ב געווען א רויז און האט
אנגעהויבן ארויסשפראצן איינע אליין אויף א קושאק אויפ'ן פרייען
פעלד.

דער וואַלד אין הערבסט.

אך! — ברעכט אַרויס דער וואַלד
מיט שמורעם און געוויין. —
וואו זינען זיי, וואס האבן זיי?
געלאזן מיך אליין?

איך האב דאך אימלאַכס פּוּנגעלע
פאַרזאָרגט מיט די ר ה, קעסט.
געגעבן פּרײַהײַט: שפּרינגט און זינגט,
צי ליגט באַרום אין נעסט.

און ווי דער ערשמער ווינט פון האַרבסט
האַט זיי נאָר אַנגערירט,
צעפּלויגן זינען זיי פון מיר,
דעם „זיי-געזונט!“ פאַרפירט.

א. רייזעו.

די בלומען אין האַרבסט.

„אוי, איז דאָס געוועזן
הײַנט אַ שווערע נאַכט:
קײַנער האַט פון אונז
קײַן אויג ניט צוגעמאַכט.“

ס'האַט אַזוי געשמײסן
אונז דער קאַלטער ווינט,
האַט געפּליקט, געריסן
יעדעס בלומען-קינד!

דער הערבסט.

טרויעריקע בילדער! וואַלקנס אָן אַ שיעור;
נאַכאַנאַנד דער רעגן, טיכעלאַך ביים טיר.

אַ פאַרדאַרטעם ביימל שאַקלט זיך אַ שרעק!
ס'קוקט דאָס גאַנצע שטעטל, ווי אַ גראַער פלעק...

וואָס ביסטו געקומען, הערבסט, גאַר אומגעריכט?
ס'וויל דאָס האַרץ נאָך האַבן וואַרימקייט און ליכט.

קינער ניט צופרידן איז מיט דיין באַזוך;
פאַר'ן אַרימן מענשן ביסטו גאַר אַ פלוך.

שוין באַצייטנס פילט ער גאַר דיין בייזע מאַכט,
ווי פאַר קעלט די קינדער ציטערן ביינאַכט.

נישט קיין האַלץ אין אויוון, אָן אַ קלייד דער גוף.
וואָס האַסטו געאַיילט זיך, הערבסט, אויף וועמעס רוף?

זעסט, דער בלייכער, קראַנקער איינגעהאַרבטע שמויט
ווי האַט אים דער זומער פריש געמאַכט, געפֿרויט!

און אַצונד — דאָס רוישן פון די בלעטער-געל
טרייבן אָן אָן אומעט אויף זיין קראַנקער זעל...

פרי געקומען ביסטו, הערבסט, צו גאַסט אַהער;
פילע וועלן זומער ניט דערוואַרטן מער...

דאָס יאָר.

זשאק.

אויף דער נאָטור.

אַנטקעגן מיין פענסטער.

אַנטקעגן מיין פענסטער, אין נעפל פאַרצויגן,
אַ כּוים שטויט אַן אַלמער, אין דרייען געכויגן.

עס הענגען די צווייגן, נאָר דארע סקעלעטן.
די בלעטער, שוין געלע, צעזויט און צעטרעטן.

פון זומער פון גרינעם קיין זכר געבליבן;
די פויגלען, די זינגער, פאַריאַגט און פאַרטריבן.

און ס'צימערט דער אַלמער פון שניידנדען וועטער:
געאַרבעט אַ זומער, צום ווינטער — אַן בלעטער.

אַב. וויקטאָר.

און אין פענסטער מיט איר שניין
די לבנה קוקט אריין.

און ער ליגט דארט שטיל,
שטיל, שטיל.

און מיין מעשה'לע פון שלאף
איז שוין איצטער ביי איר סוף.

און א זינגער אויף א וואנט
ציילט זיך טיקיטאק נאכאנאנד.

מאני לייב.

האלמס.

פענסטער ניט רעדן?

זעט ער — קינדער עסן נאך,
קריך צוריק אריין אין לאך!

זעט ער, קינדער עסן אפ,
עסן אפ און מרינקען אפ,

קריכט דער, שלאף פון לאך
ארויס,
שארט זיך ביי די ווענט פון הויז,

קריכט אין שיין פון לאמפ אריין,
רוימט פון שיין צו מאמעס איין:

„האט איר קינדער קליין און
שיין
איז שוין צייט זיי שלאפן גיין“.

זעען מאמעס, אז ס'איז שפעט,
נעמט מען אויסבעטן דאס בעט,

און די קינדער גוט און פֿיין
לייגן זיך אין בעט אריין.

מאכן זיי די אייגלאך צו
שלאפן איין אין גומער רון.

און א זייגער אויף א וואנט
ציילט זיך טיק-טאק נאכאנאנד.

און אז קינדער שלאפן איין,
קריכט דער שלאף צוריק אריין

אונטער בעט אין לאך פון דיל.

דעמאלט ערגעץ פון דער ערד,
ניט געזען און ניט געהערט,

קומט דער אונט שטיל ארויס,
און גייט אום גאס איין, גאס
אויס.

איז נאך ווי און וואו ער גייט,
ווערט א פינסטערניש
פארשפרויט.

און אז קינדער גאר נאך קליין
שרעקן זיך צו זיין אליין,

און מען זעט ניט, וואס צו מאן,
צינדט מען באלד די לאמפן אן.

לייכט א לאמפ אין יעדן הויז,
זעצן זיך די קינדער אויס

ארום טיש און ריידן ניט,
עסן, מרינקען, וואס מע גיט.

און א זייגער אויף א וואנט
ציילט זיך טיק-טאק נאכאנאנד.

און אז קינדער עסן נאך,
מאכט דער שלאף דערווייל א
לאך

ערגעץ אונטער בעט אין דיל,
שארט פון לאך זיך שטיל,
שטיל, שטיל.

שמויכל געטאן און גלנך זיך גענומען פילן קרעפטיקער. זי איז ארונטער פון בעט, איז צוגעגאנגען צום פענסטער און האט דארט דערקענט דעם פידל-שפילער. ער איז אבער שוין ניט מער געווען קיין קלוינער אינגל, נאָר אַ דערוואַקסענער מאַן און איז געווען גע-קלונדט זייער ריך.

באלד איז ער אַרײַנגעקומען אין הויז און האָט דערצײלט זײַן געשיכטע. אַ רײַכער מאַן, װאָס האָט אים געהערט שפּילן, האָט אים געשיקט לערנען שפּילן אין אַ גרויסער מוזיק-שול אין אײַראָפּע. און ער האָט בײַ זיך אָפּגעמאַכט, אַז װען ער װעט װערן אַ גרויסער קינסטלער, װעט ער קומען און איבערראַשן די מענשן, װאָס זײַנען געווען גוט צו אים אין דער צײַט, װען ער איז געווען אַן אַרימער אינגל.

מ ר י ם איז געוונט געוואָרן, און שפּעטער האָט זי מיט דעם פידל-שפּילער ח ת ו נ ה געהאַט.

תשרי.

דער שלאָף.

מאני לייב

אײַנס, צװײ, דרײַ, פּיר, —
קינדער קלאַפּן אין מײַן טיר.
— קינדער גומע, קומט אַרײַן,
װעט איר גומע געסט דאָ זײַן.
און בײַ מיר אין קלײַנעם הויז
אין אַ רעדל זעצט זיך אױס.
זיצט און שװײַגט און ביזל סױן
הערט אַ מעשׂה'לע פון שלאָף:
אַז דער ליבער טאַג פאַרגײַט,
און אין מײַן מײַן בײַזײַט װערט
רויט,

און די זון אין פּײַער פּלאַם
שלאָפּן גײַט אין װײַטן ים, —

אוינמאל, ווען מ'ר'מ'ס פאטער איז בינאכט געזעסן אין דער הויס, האט ער א פרעג געטאן:

„פארוואס איז אונזער מ'ר'י'ס אזוי אומעטיק?“

האט אים די מוטער דערציילט וועגן דעם קלוינעם פידל-שפי-לער, וואס פלעגט קומען יעדן טאג און איז נאכדעם פלוצלונג פאר-שוואונדן געווארן.

דער פאטער האט אויך געטרייסט מ'ר'י'מ'ען, אבער זי האט זיך ניט געקאנט טרייסן. עס זינען אזעק וואכן, חדשים, א גאנץ יאר, און מ'ר'י'ס פלעגט יעדן פרימארגן קוקן אין פענסטער צום הויף, טאמער קומט דער פידל-שפילער. ער איז אבער ניט געקומען.

און מ'ר'י'ס איז דערווייל געוואקסן און איז געווארן על-טער און גרעסער. זי איז שוין געווען א גרויסע מיידל, און אלע האבן זי ליב געהאט פאר איר שיינקייט און גוטסקייט.

אבער ווער עס האט זי געזען, א פ'י'ל'ו צום ערשטן מאל, האט גלייך געקענט באמערקן, אז די שיינע, קלוגע און גוטע מיידל איז זייער אומעטיק, און אז צייטנווייז רייסט זיך ארויס א זיפן ביי איר פון הארצן.

וואס גרעסער און עלטער מ'ר'י'ס איז געווארן, אלץ אר-מעטיקער און בלאסער האט זי אויסגעזען. אירע עלטערן זינען גע-ווארן שטארק באזארגט וועגן איר, און זיי האבן זיך באראטן מיט א דאקטער.

„זי איז ניט קראנק“, — האט דער דאקטאר געזאגט, — „נאר זי ליידט פון א בענקשאפט, וואס מאכט זי פילן זייער אומעטיק.“ אוינמאל איז מ'ר'י'ס שטארק קראנק געווארן און האט געמוזט ליגן אין בעט.

עס איז געווען א שיינער פרימארגן. מ'ר'י'ס איז געזעסן אין בעט און געגעסן דעם פרישטיק, וואס איר מוטער האט געבראכט. פלוצלונג האט זיך דערהערט פון הויף א שפילן פון א פידל. מ'ר'י'ס האט זיך גענומען צוהערן.

דער ג'י'ג'ו'ן איז איר געווען זייער באקאנט. זי האט א

— „ניין, מײן קינד, ניט אין אזא וועטער ווי היינט.“ — האָט די מוטער געענטפערט.

אַבער דער אינגל איז דאָך געקומען. ער איז געקומען שפעטער, ווי די ערשטע צוויי טעג, און ער איז געווען פאַרשאַטן מיט שניי.

— „זע, מוטער, ווי ער זעט אויס.“ — האָט מרים געזאָגט. — „ער מוז זײַן פאַרפראַרן. לאַמיר אים אַרײַנרופן אין הויז זיך אָנ-וואַרימען.“

די מוטער האָט אַ שמויכל געטאָן. זי איז צוגעגאַנגען צום פענסטער און האָט געהויסן דעם אינגל אַרײַנקומען אין הויז. דער אינגל האָט געפאַלגט.

ווי נאָר ער איז אַרײַנגעקומען, האָט אים מרים באַגריסט און געפרעגט, צי עס איז אים קאַלט; און איר מוטער האָט אים גע-האַלפן אַרונטערציען זײַן אַלט צעריסן רעקל. זי האָט אים אוועקגעזעצט ביים טיש און געגעבן טרינקען וואַרימע מילך און פּו-טער-ברויט צו עסן.

און אז דער אינגל האָט זיך אָנגעוואַריסט און געשטילט זײַן הונגער, האָט ער גענומען זײַן פּידל אין האַנט און האָט גענומען שפּילן. און ער האָט געשפּילט אזא שווינעס ניגון, וואָס מרים האָט נאָך קײַנמאַל אזא ניט געהערט.

און אזוי פּלעגט דער קלײַנער פּידל-שפּילער נאָכדעם קומען יעדן טאָג. ער פּלעגט צוערשט אָפּשפּילן אין הויף און נאָכדעם, אז מרים מוטער פּלעגט אים אַרויפּרופן, פּלעגט ער אַרײַנקומען אין הויז און שפּילן פאַר מרים.

אײַנמאַל האָט געטראַפּן, אז דער אַרימער אינגל איז אינגאַנצן ניט געקומען. מרים איז געוואָרן זײַער אומרויאיק. איר מוטער האָט זי געטרויסט, אז ער וועט קומען אַ טאָג שפּעטער. ער איז אַבער ניט געקומען ניט דעם צווייטן טאָג און ניט דעם דריטן. און אז עס איז אַריבער אַ גאַנצע וואָך און ער איז ניט געקומען, האָבן מרים און איר מוטער אָנגעהויבן צו גלויבן, אז מיט דעם פּידל-שפּילער איז אַן אומגליק געשען, און אז ער וועט שוין מער ניט קומען.

אוינמאל איז די מוטער און דאס קלוינע מיידעלע, וועמען
 נאמען איז געווען מרים, געזעסן ביים פענסטער, און זיי האבן
 ארויסגעקוקט אין הויף, וואו קלוינע קינדער האבן זיך געשפילט אין
 שניי און געמאכט א מענשעלע. איז געקומען א קלוינער אינגל מיט
 א פידל אין האנט און האט גענומען שפילן א שוינעם ניגון. און
 אז ער האט דעם ניגון געענדיקט, האט ער אנגעהויבן צו שפילן
 נאך א שענערן. און ווען ער האט געענדיקט דעם צווייטן ניגון,
 האט ער אראפגענומען זיין הימל און האט געווארט, ביז אימיצער
 וועט אים ארונטערווארפן עפעס געלט. באלד איז פון דעם פענס-
 טער, פון וועלכן מרים און איר מוטער האבן ארויסגעקוקט, אראפ-
 געפאלן א צוואמענגעלייגט פאפירל, און אין דעם איז געלעגן א גאנ-
 צער פינף-סענט שטיק.

דער אינגל האט זיך פארנייגט און געדאנקט. ער האט גע-
 זען, ווי די קלוינע מרים באגריסט אים מיט איר קליין הענטל.
 דער אינגל האט מיט א שמייכל אויף די ליפן גענומען שפילן נאך א
 ניגון, און דאס איז שוין געווען ניט א פריילאכער ניגון, ווי
 די פריערדיקע, נאר אן אומעטיקער.

מרים האט א קוק געטאן אויף איר מוטער און געפרעגט:
 — „מוטער! פאר וואס האט די פידל פריער געלאכט און
 איצט וויינט זי?“

— „דאס איז דערפאר,“ האט די מוטער דערקלערט, —
 „וואס דער ארימער פידל-שפילער האט ניט קיין מאמען.“

אויף מארגן איז דער קלוינער פידל-שפילער ווידער געקומען
 מיט זיין פידל און האט געשפילט אין הויף. מרים האט זיך ווי-
 דער צוגעהערט און זיך פארטראכט. זי האט נאכדעם א גאנצן מאג
 געטראכט פון דעם קלוינעם פידל-שפילער.

אויף דעם דריטן מאג האט אויסגעבראכן א גרויסער שמורעם.
 א געדיכטער שניי איז געפאלן, און דער ווינט האט געריסן די דעכער
 פון די הייזער.

— „מאמע,“ האט מרים געפרעגט, — „דענקסטו, אז
 היינט וועט ער אויך קומען, דער קלוינער מוזיקאנט?“

פלוצלונג איז אנגעקומען א מאן פון אן אנדער זייט. זעענדיק, וואס דא איז פארגעקומען, איז ער אריינגעשפרונגען אין וואסער און האט ארויסגעשלעפט דוד'ן, וואס איז שוין געווען א פאר'ח ל'ש'— מער, קוים וואס ער האט געלעבט. ווען דוד האט געעפנט זיינע אויגן, האט ער דערזען, אז דער מאן, וואס האט אים געראטעוועט, איז געווען דערזעלבער, וועמען ער האט אמאל אוועקגעגעבן זיין גאנץ געלט, דער מאן זאל זיך קענען היילן פון זיין קראנקהייט. — דאס ביסטו, דוד? — האט דער מאן געפרעגט. — ווי גוט עס איז, וואס איך בין לעבן געבליבן צו קענען ראטעווען דיין לעבן!

מוריליא.

זיי עסן קאווענע.

דער קליינער פידל־שפילער.

אין א הויז, אין א גרויסער שטאט, האט געוואוינט א מומער מיט איר איינציק קינד, א מיידעלע. דער פאטער פון דעם מיידעלע פלעגט אוועקגיין פון דער הויס גאנץ פרי און פלעגט קומען ערשט מיט'ן אונט.

פירן צו זײַן פאטער. ווען זײַ זײַנען אַרײַנגעקומען אין דער אַרימער
וואוינונג, האבן זײַ געזען, ווי אַ קראַנקער מאַן ליגט אין בעט.

— א, — האָט דער קראַנקער געזיפצט, — ווען איך וואָלט
נאָר געהאַט געלט אויף צו רופן אַ דאָקטער און נעמען אַ רפואה,
וואָלט איך געקענט ווערן געזונט און ווידער גײַן צו דער אַרבעט.
דוד האָט אַרײַנגעקוקט זײַן מוטער אין די אויגן, נאָכדעם
האַט ער געזאָגט שמילערהײַט:

— מאמע! וועסט מיר לאָזן אוועקגעבן מיין געלט אַט דעם
מאָן? איך דענק, אַז איך וועל אַנקלײַבן אַנדערע געלט אויף אַ ווע-
ליסאָפּעד. איך קען וואַרטן.

די מוטער האָט אַ שמײַכל געטאָן און געענטפּערט:
— טו, ווי דו פאַרשטױסט, מיין קינד, און ווי דײַן האַרץ
הײַסט דיר.

דוד האָט גענומען זײַן טײַטשטער און האָט אים אויסגעלײַ-
דיקט אויפ'ן טיש. זײַן מוטער האָט אויך צוגעלײַגט אַ ביסל געלט
פון אירע. דוד האָט דעם וועליסאָפּעד ניט געקויפט, אָבער ער איז
געווען צופרידן.

אַז דוד איז אײַנמאַל ווידער פאַרבייגעגאַנגען דאָס הויז און
האַט ווידער געטראָפּן יענעם אינגל, האָט אים דער אינגל דערציילט
אַז זײַן פאָטער איז שוין געזונט, אַז ער אַרבעט און פאַרדינט.

דרייַ ח ד ש י ם זײַנען אוועק פון דעם טאַג, ווען דוד
האַט זײַן געלט אוועקגעגעבן דעם אַרימן אַרבעטער. דוד איז אוועק
מיט זײַנע ח ב ר י ם זיך שפּילן ביים ברעג וואַסער. און די קינד-
דער האַבן זיך געשפּילט און געשטיפט און אײַנער דעם אַנדערן גע-
שטויסן.

פלוצלונג האָט אײַנער אַ שטופ געטאָן דוד'ן און דוד איז
אַרײַנגעפאַלן אין וואַסער. ווען די קינדער האַבן דאָס דערזען, האַבן
זײַ אַנגעהויבן שרײַען פאַר גרויס שרעק, ווייל דוד האָט שוין גע-
האַלטן אין טרינקען זיך. אײַניקע מענשן זײַנען אַנגעקומען, אָבער
קײַנער פון זײַ האָט ניט געהאַט דעם מוט אַרײַנצוגײַן אין וואַסער
און ראַטעווען דעם אינגל, וואָס האָט זיך געטרונקען.

וואס דוד האט געקויפט.

יעדע וואך פלעגט דוד באקומען פון זיין מוטער צען סענט.
 דוד פלעגט דאס געלט אוועקלייגן אין א קליין קעסטעלע און שפארן.
 ער האט געדענקט, אז ווען ער וועט האבן גענוג געלט, וועט ער זיך
 קויבן א וועליסאפעדל. דוד האט זיין געלט געהיט און ניט אויס-
 געגעבן אויף צוקערווערק און אנדערע נארישקייטן, ווי עס טוען אַני-
 דערע קינדער פון זיין עלטער.

א וועליסאפעד האט דוד געוואלט האבן שוין זינט א לאנג-
 גער צייט. אין דער געגנט, וואו ער האט געוואוינט, זיינען געווען
 ברויטע גאסן, זייער באקוועמע זיך צו שפילן און ארומצופארן. וואכנ-
 לאנג האט ער געקליבן געלט, און אז ער האט געזען, אז ער האט שוין
 גענוג, האט ער געבעטן זיין מוטער, זי זאל מיט אים גיין קויפן דעם
 וועליסאפעד.

זיין מוטער איז געווען צופרידן צו גיין מיט אים. דעם גאנצן
 וועג, וואס זיי זיינען געגאנגען, האט דוד ניט אויפגעהערט צו ריידן
 וועגן דעם, וואס ער וועט קויפן. אבער פלוצלונג האט ער אויפגע-
 הערט צו ריידן. דוד האט זיך פארקוקט אויף אן אנדער אינגל
 פון זיין עלטער, וואס איז געשטאנען אין גאס און געוויינט.

— מאמע, — האט דוד געפרעגט, — זאג מיר, וואס וויינט
 דער אינגל?

דוד'ס מוטער איז צוגעגאנגען צו דעם וויינענדיקן אינגל און
 אים געפרעגט, ווארום ער וויינט.

צוערשט האט דער אינגל ניט געוואלט זאגן; אבער אז דוד'ס
 מוטער האט אים א גלעט געטאן איבער'ן קעפל און אים שטארק גע-
 בעטן, ער זאל דערציילן, וואס מיט אים איז געשען, האט ער אנגע-
 צייגט אויף אן אלט, ארים הויז און געזאגט:

— אט דארט ליגט מיין פאטער זייער קראנק. ער קען ניט
 גיין צו דער ארבעט, און מיר אלע האבן ניט וואס צו עסן.

דוד און זיין מוטער האבן געבעטן דעם אינגל, ער זאל זיי

און די מאמע — בייזלאך, קרום —
קוקט אויף אונז פון ווייטן.

שווערע, גרויסע פעק, — פון ארט
קאן מען זיי ניט רירן...
האט דער פעטער עפעס דארט
אונז געבראכט צו פירן ?

— נו, קארשט, קליינזארג, קומט אהער ! —
רופט אונז צו דער פעטער. —
— אוי, איך זע, איר קאנט ניט מער
ווארטן שוין אויף שפעטער.

כ'האב געבראכט פאר אייך א באר,
זיס, א פארגעניגן !
ווער עס איז פון אייך דער גאר,
יענער וועט זי קריגן.

— פעטער טייערער, אוי, גיב,
גיב אונז שוין די בארן...
ווייל מיר ווייסן, האסט אונז ליב,
וועסטו אונז ניט גארן !

— אוי, — זאגט ער, — איר זינט, ווייזט אויס,
גאר ניט קיין גארעניג...
און א שמייכל שפילט ארום
אויף זיין גומן פנים.

— נו, אט האט איר אייך דערפאר ! —
ער בינדט אויף א פעקל,
גיט אונז יעדערן א באר
און א קניפ אין בעקל...
און א קניפ אין בעקל...

דער פעטער עליע.

דוכט זיך, פעטער עליע פארט?
 יע, דער פעטער עליע!
 יע, געוויס, איז ער דאס דארט
 אין דער לאנגער דעליע.

אט האט ער אהינטער'ן הויז
 אויסגעשפאנט זיין פערדל,
 זעט, ער דרייט דעם שליטן אויס,
 מרויסלט זיך זיין בערדל.

שא, ער גייט אין שטוב... אזוי
 אנגעפעלצט, פארפראן,
 — גוט'ן אוונט איך! אוי וויי,
 איז דאס קאלט געווארן!

לאזן מיר זיך גלייך צו אים,
 שפיליען אפ זיין דעליע.
 שרייט די מאמע אן אויף אים:
 — דו צעלאזסט זיי, עליע!

טו זיך אויס, רו אפ פון וועג,
 זעץ זיך צו ביים פייער...
 — ווארט נאר, כ'ברענג אריין די פעק,
 ווער איך מיר שוין פרייער.

שטייען שוין די פעק אין הויז,
 און דער פעטער עליע
 קריכט פאמעלינקע ארויס
 פון זיין לאנגער דעליע.

כאפן מיר אים באלד ארום
 ענג פון אלע זיימן.

שמערטער, און דער פעטער האָט באַשלאָסן באַלד נאָך די ערשטע
טעג גיין צוריק קיין וועלעדניק. און אזוי איז עס געווען.

אַפּגייענדיק האַלב וועג. האָט דער פעטער שנייע נאָמע זיך צו-
געלייגט אויף אַ בערגעלע ביים וועג אַפרוען, און כּדי ער זאל
ניט פאַרגעסן, אויף וועלכן וועג זיך נעמען, ווען ער וועט אויפשטיין,
האָט ער אויסגעטאָן זינע שיד און האָט זיי בייַדע גלייך אוועקגע-
שמעלט מיט די נעזער צו וועלעדניק. און אַ צופרידענער פון זיין פּלאַן
האָט דער פעטער געכאַפט אַ געשמאַקן דרימל. דערווייל איז פאַרבלי-
געפאַרן דורכ'ן וועג אַ בעל-עגלה, אַ ליץ אַ אידל, און דער-
זעענדיק דעם פעטערס שיד, האָט ער פאַרשטאַנען, אז דאָס מוז עפעס
באַדייטן. האָט ער ניט לאַנג געטראַכט און האָט אומגעדרויט די
שיד מיט די נעזער פונקט קיין כּייטשע.

ווען דער פעטער האָט זיך אויפגעכאַפט און אַ קוק געטאָן אויף
דער זון, האָט ער זיך געטראַכט, אז ביי מנה ה וועט ער נאָך אַני-
קומען קיין וועלעדניק. האָט ער זיך אויסגעצויגן און אויסגעגענעצט
און אַנגעטאָן די שיד און זיך געלאָזט גיין מיט'ן וועג, וואוהין די נעז-
לאַך פון די שיד האָבן געצייגט.

אַבער אַנשטאַט קומען קיין וועלעדניק איז דער פעטער שנייע
נאָמע אַנגעקומען צוריק אין כּייטשע. און עס האָט זיך געוואונדערט
און געוואונדערט דער פעטער שנייע נאָמע, ווי אזוי ער קומט גאַר קיין
כּייטשע. און ער איז געקומען צום באַשלוס, אז עס איז מן-השמים.
ער האָט פאַרשטאַנען, אז עס איז דער ווילן פון גאָט, ער זאל אונז
פאַרגעבן, וואָס מיר האָבן פון אים געלאַכט, און מיר אלע האָבן זיך
אויך געפרייט, וואָס דער פעטער איז צוריקגעקומען און האָט זיך מיט
אונז איבערגעבעטן. פון דעמאָלט אָן האָבן מיר געקוקט אויף דער
גוליע מיט מער אַפּשיי.

מ. טוזמאן.

בענעם סארט. עס איז געווען א רויט-גלאנציקס, ווי עפעס א בייזע זאך, וואס האט זיך אוועקגעזעצט אויפ'ן מיטן שמערן און בייזערט זיך, פארוואס מ'קוקט אויף דעם, און מאַקע דער גוליע אויף צו-
 ל ה כ ע י ס האט זיך נאָר געוואַלט קוקן.

דער פעטער שנייע נאָמע איז ביי אונז געווען אַן אַפּטער גאַסט. פון וועלעדניק ביז כײַטשע (אזוי האָט מען גערופן אונזער דאָרף) איז געווען אַכט וויאַרסט, און אַכט וויאַרסט איז בײַם פעטער שנייע נאָמען ניט געווען קײַן ווייטע שטרעקע. ער פלעגט אַרײַנגלייגן אין אַ זע- קעלע זײַן מלית און תפילין און אַ העמד אויף שבת און לאָזן זיך גײַן צופּוס. קומען פלעגט ער אַלעמאַל ערב-שבת, אַדער ערב עפעס אַ יום-טוב, ווען די מאַמע איז געווען פאַר- נומען אין קיך, און מיר האָבן דאַמאַלס געקענט פּראַנק און פּרײַ זיך אַרומפּלאַנטערן דעם פעטער אונטער די פּיס און קוקן אויף זײַן גוליע. אַבער ווען דער פעטער פלעגט אונז כאַפּן קוקנדיק, פלעגט ער אזוי מאַדנע אַנהײבן דרײַען מיט'ן קאַפּ, אַז עס האָט זיך געדוכט, אַז אַט אַט צעשרײַט זיך די בײַזע גוליע.

ער ביסות איז דאָס געווען. אין הויז איז שוין געווען יום-טוב ב'דיק אויפגעראַמט, און אַלע האָבן זיך געפּילט גוט גע- שטימט און מ'האַט געוואונשן, אַז עפעס אַ גאַסט זאַל קומען אויף יום-טוב. ערשט עס עפנט זיך די מיר, און דער פעטער שנייע נאָמע באַווייזט זיך. מיר האָבן זיך ווירקלאַך דערפּרײַט מיט אים און דער פעטער האָט זיך אויך געפּרײַט מיט אַזאַ ברײַטער אויפנאַם.

בײַם עסן די ערשטע נאַכט אין סוכה האָט דער טאַטע פאַרגעשלאָגן דעם פעטער שנייע נאָמען צו פאַרבלייבן איבער דער גאַנצער וואָך סוכות, און דער פעטער האָט אײַנגעשטימט. אַבער זײַענדיק אַביסל באַטרונקען מיט גוטן וויין, האָט דער פעטער אײ- בערגעזאָגט עטלאַכע מאַל דאָס וואָרט „יא“ און דערבײַ האָט זײַן קאַפּ ניט אויפּגעהערט זיך צו דרײַען, האָט דאָס אויסגעזען, אַז זײַן גוליע זאָגט: נײַן, נײַן. איז דאָס געווען אזוי קאַמיש, אַז מיר האָבן זיך ניט געקענט אײַנהאַלטן און האָבן אויסגעשאַסן אין אַ געלעכטער. דער סוף איז געווען, אַז דער יום-טוב איז געווען אַ פאַר-

דער פעטער שניע נאָמע.

פעטער שניע נאָמע האָט מען אים גערופן. ער איז געווען פון יענע פעטערס, וואָס ווען מען נעמט פון זיי צו דעם שניע נאָמע, בלייבט ניט קיין פעטער. יעדן איז ער געווען דערוועלבער פעטער, קיינער האָט ניט געקענט פאָדערן אַ גרעסערן חלק פעטער. אין ניט נאָר איז ער געווען אַ פעטער אין זיין שטעטל וועלעדיק, וואו ער האָט אלע זיינע יארן געוואוינט, נאָר אויך אין די אַרומיקע שטעטלאַך און דערפלאַך.

זייער, זייער אלט איז געווען דער פעטער שניע נאָמע. ער איז געווען הויך און דאָר און שטענדיק פאַרמראַכט. ער האָט זיך קיינמאל ניט געקענט דערמאַנען, וואָס ער האָט געוואַלט זאָגן אַדער מאַן פריער מיט אַ מינוט, אַדער צוויי. מ'פלעגט זאָגן, אז זיין צעטומלטקייט קומט דערפון, וואָס ער האָט צופיל געלערנט אין זיין יוגנט, אַבער אויף דער עלטער איז אים קיין סימן פון למודנות ניט געבליבן. אין וועלענדיק זיינען אַרומגעגאַנגען פאַרשידענע מעשיות וועגן פעטער שניע נאָמען און זיינע איינפאַלן. מ'דערציילט, צום ביישפּיל, אז איינמאל, באַלד נאָך שבו עת, האָט מען געטראָפן דעם פעטער שניע נאָמען מיט אַ גרויסן טולקאַטש אין האַנט, אַרייַנשלאַגנדיק אַ טשוואַק אין וואַנט. און ווען מען האָט אים געפרעגט, צו וואָס ער דאַרף דעם טשוואַק, האָט ער געענטפערט מיט זייער אַן ערנסטער מינע, אז ער רעכנט זיך צו קויפן אַ היטל אויף סוכות, וועט ער דאָס האַבן וואו אויפצוהענגען.

חז"ן אלע זיינע מעלות, איז דעם פעטער אויף דער עלטער אויסגעוואַקסן אַ היכשע גוליע אויפ'ן מיטן שטערן. און אזוי ווי דער פעטער האָט געהאַט אַ געוואוינהייט צו דרייען מיט'ן קאַפּ אַהין און צוריק, ווי מ'דרייט אויף ניון, איז אויסגעקומען זייער שווער צו באַקוקן די גוליע. און קוקן האָט זיך זייער געוואַלט, ווייל דאָס איז ניט געווען פון די פראַסמע גוליעס, נאָר נאָר עפעס פון אַ געהוי-

איצטער גײט אלײן אזוי... ארום.
 ווערט דאס פון די קינדער א געשרײ:
 — באַבע, דוכט זיך עפעס ניט אזוי!
 ווייז אונז בעסער, ווי געטאנצט האַסמו.
 בעט די באַבע: לאַזט מיך שוין צורו.
 ווערט דאס פון די קינדער דארט א קאך.
 ווערט די באַבע בײז און — גיט זײ נאך...

טאַנצט א טאַנץ די אלטע באַבע, טאַנצט א טאַנץ,
 וואַכט פאַר איר די יוגנט אויף מיט פולן גלאַנץ;
 כ ו ח ו ת יונגע האָט זי איצט אין זיך דערפילט,
 און א גרויסע פרייד האָט זיך אין איר צעשפילט.
 גאַר אַן אַנדער פּײער אין די אויגן ברענט,
 און די גוטע באַבע קוים וואָס מע דערקענט;
 זעט, איר געל געזיכט ווערט יוגנטלאַך און רויט!
 טאַנצט א טאַנץ די אלטע באַבע, טאַנצט א טאַנץ —
 וואַכט פאַר איר די יוגנט אויף אין פולן גלאַנץ...

קוקן אלע זיך פאַרוואַנדערט אַן,
 און מען ווייס אלײן ניט וואָס צו טאָן.
 אלע פילן זיך אזוי פאַרשעמט:
 עפעס איז די באַבע איצטער פרעמד,
 עפעס איז די באַבע, דוכט זיך, יונג!
 עפעס האָט איר שמײס אַן אַנדער קלונג.
 שאַ! די באַבע בלייבט אין מיטן שטײן,
 מורמלט וואָס און שמײכלט גאַר צו זיך אלײן...
 טוען אלע זיך צו איר אַ לאַז,
 ווייזט זי מיט'ן פינגער בײַ דער נאַז.
 שמײכלען אלע אײנגעהאַלטן שמײל:
 זאַל די באַבע זאָגן, וואָס זי וויל!...
 גאַר די באַבע האַלט דאָס מויל פאַרטאַכט...
 ווער קען וויסן, וואָס אַ באַבע טראַכט?

ווינטער־אונט.

ווינטער אונט; שמיל און רואיק
איז אין אונזער הויז.
ביי דעם אויוון זיצט די באַבע,
האלט מיך אויף איר שויס.
מיט אן אומעטיקן שמייכל
קוקט זי אויפ'ן פלאַס
און דערציילט מיר, ווי אַ פּויגל
האַב געלעבט בײַם ים.
ווי אַ שיף איז צוגעשוואומען
צו אן אינזל ווייט,
וואו געלערנט האָבן תּוֹרָה
זיבן אלטע לײַט.
ווי אַ וואַרף געטאָן דער מלך
האַט זײַן רינג פון גאַלד,
נאַר דאָס קינד צום אָפּגאַט בוקן
האַט זיך ניט געוואַלט.
ווי אַ בעמלעך איז געקומען
צו אַ גוטן איד...
אָדער גאַר זי הױבט אָן זינגען
שמילערהײַט אַ ליד:
ווי געפּלויגן איז אַ פּאַווע
איבער גרינעם וואַלד,
ווי די כאַפּערס פּלעגן כאַפּן
קינדערלאַך מיט גוואַלד.
און איך הער זיך צו
פאַר׳כי שׁו פּ׳ט
צו דער באַבעס רײד,
און פון מײַנע אויגן פּאַלץ
טרערן שמילערהײַט.
קײַנער איז נימאַ אין צימער,
מער ניט מיר באַנאַנד
און די טאַנצנדיקע שאַטנעס
אויף דער ווייסער וואַנט.
נחום יערוסאַלימטשיק.

דער באַבעס טאַנץ.

שמײַען אלע קינדער אין אַ ראַד
ווילן פירן דאַרט אַ קאַראַהאַד!
קומט די אלטע באַבע, ווייזט זײַ אָן
ווי אזוי צו אָנהױבן דעם קאַן:
— נעמט זיך, קינדער, אלע פאַר די הענט,
נאַר ניט שאַרט זיך האַרט אַרום די ווענט.
פּלינקער! שנעלער! טרעט ניט אזוי קרום!

נישט. גייט ער צו און דערלאנגט מיר אין באק. צומארגנס, מיר זיצן
אלע ביים טיש. פארקלאגט ער מיך פאר דער מאמען:
— דער קאמעדיאנט, עסט מ כ ל מ ר'שט נישט קיין זיסע זאכן
און כאפט לעקאך פון טאץ!
קומט אריין די דינסט מיט דער יויך — געהערט האט זי א פנים
הינטער דער מיר — און פארציילט, וואס איך האב מיט'ן לעקאך גע-
טאן. זי האט געזען.
די מאמע האט די ברעמען אראפגעלאזט איבער די אויגן. דער
טאטע איז בלאס געווארן. די אויגן זיינען ביי אים פליכט געווארן.
ער האט זיך אויפגעהויבן און איז אפגעגאנגען אין צווייטן צימער
אריין. י. 5. פרי.

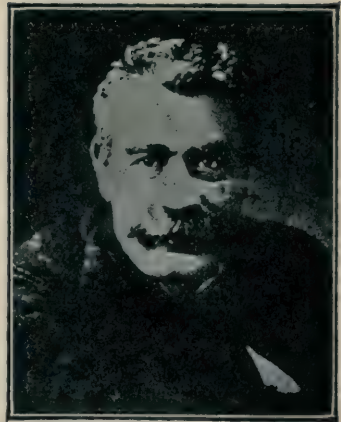
אין אונט.

אוי, דער הויסער טאג פארגייט,
און דער קילער אונט ווייט,
און דאס קינד פארמאטערט שטייט
נאענט פאר מיין מיר.
— קום, מיין קינד, צו מיר!
ס'שטייט מיין טיש מיט מילך און ברויט
אנגעגרייט פאר דיר.

די לבנה שווימט ארום
קאלט און אומעטיק און גרויס.
עסט דאס קינד, און גרויס און הויס
רינט אראפ זיין טרער.
— קום, מיין קינד, אהער!
לייג דיין קאפ צו מיר אין שוים
און אנטשלאפן ווער.

אז אומזיסטער פאטש.

פון געבוירנהייט אן האב איך
פֿינט געהאט זיסע זאכן. אין מויל
ארײַן נישט גענומען. „ער וויל, מען
זאל אים האלטן פאר קלוג.“ — האָט
מען זיך גערײצט מיט מיר. די
באָבע פלעגט באַקן אלערליי גוטע
זאכן: ווייסן לעקאַך, האַניק-לע-
קאַך, מאַרטן, פּרעגלען אײַנגע-
מאַכצן, פאר זיך, פאר די קינדער,
פאר די קראַנקע אין ה ק ד ש.
אלע אײַניקלאַך עסן; מען באַקומט
און מען גנב'עט אַביסל צו; איך
אײַנער אן אויסנאַם: איך עס עס
נישט.

י. 5. פּרין

מאַכט זיך אַ ש מ ח ה בײַ אונז.

קומען אַרימעלייט אויף לעקאַך און בראַנפן; פאַרזאַמלען זײ
זיך אין מיטל-שטוב. אין דער שטוב לינקס — די באַלעבאַטישע
געסט. איז געווען בײַ אונז אַ סאַרווער, זאל ער מ ו ח ל זײַן, אַ
גרויסער הונט, אזוי האַבן אים אלע גערופן. אַרימעלייט האָט ער
פֿינט געהאַט ווי דעם מױט. מראַגט דער ר ש ע פון דער מאַמעס
שטוב אַרויס, הויך איבער'ן קאַפּ, אַ מאַץ מיט לעקאַך צו די באַלע-
באַטיס אַרײַן, איבער דער מיטל-שטוב. און איך זע, ווי אַ קראַנק
מײַדל קוקט מיט פאַרבּרענטע אויגן צו דער מאַץ אַרויף. פלינק בין
איך געווען, שפּרינג איך אונטער, כאַפּ אַ שטיק לעקאַך און דערלאַנג
דעם בלאַסן מײַדל...

דער מאַמע — איך האָב נישט געוואוסט דערפון — איז געשמאַ-
נען אין מיר פון דער מאַמעס שטוב. דעם שפּרונג אין דער הײַך האָט
ער געזען; וואָס איך האָב מיט'ן לעקאַך אין דער נידער געטאָן —

ס'מורמלט שטיל די מאמע:
 „ס'קומט דער ווינטער אן!“
 טרויעריק איז איר שטימע,
 דאך ווי ליב דער טאן!

נעבלדיק די שויבן,
 טונקל איז אין שטוב;
 דאך צו זיצן דארטן,
 אוי, ווי ס'דארף זיין ליב!

אומעטיק דער מאמע,
 אומעטיק פארטראכט;
 דאך זיין שטומע ליבע
 אלע אונז באוואכט.

א. ריווענ.

דעלאב.

אויפ'ן ברעג פון ים.

עס וואלט יא אפאל געוואלט אזעלכעס געשען, זאל נישט די מורא פאר'ן צארן פון דיין טאטן, נאר א שטארק געפיל פון דיין אייגן הארץ דורך ווארפן צו אירע פיס מיט געבעט, אז זי זאל מיט א קוש פון מ ה י ל ה אפוווישן פון דיין שמערן דעם שאנד-פלעק פון אומדאנק-בארקייט.

כ'האב דורך ליב, מיין זון! דו ביסט די טייערסטע האפענונג פון מיין לעבן; אבער איך וואלט דורך געוואלט זען בעסער א געשמאק-בענעם, איידער אן אומדאנקבארן דיין מוטער. זיי געזונט און קום נישט א געוויסע צייט צו מיר מיט דיין צערטלאכקייט; איך וואלט דיר אצינד נישט געקענט אפגעבן דאס זעלבע פון גאנצן הארצן.
דיין פאטער,

ע. ד'אמיטשים.

פאטער.

ביי דער ארבעט.

אין דער היים.

דרויסן גיסט דער רעגן,

און עס וויינט דער ווינט.

אין דער היים צו זיצן,

אוי, ווי גוט איז צינד!

האט, אז זי וועט דעם פארשטאנד פארלירן, און כ'האב דך כ מ ע ט
פֿינט געהאט דאמאלסט.

און דו באַלִידיקסט אצינד דײַן מאמען! די מאמען, וועלכע
וואָלט אוועקגעגעבן אַ יאָר פון איר אײַגן גליק, אבי אַפצוקויפן אײַן
ש ע ה פון דײַן ווײַטיק? וועלכע וואָלט געבעטלט פאַר דײַנעמוועגן,
ווען דו וואָלסט געווען הונגעריק, וועלכע וואָלט זיך געלאָזט דער'—
ה ר ג'ענען, אבי דיר צו-ראטעווען דײַן לעבן!

הער, הענריק, פארשרײַב דיר גוט אין זיכרונ די דאזיקע
ווערטער. שמעל זיך פאַר, אז עס וואַרטן דך אין לעבן אַ סך
שרעקלאַכע טעג. דער שרעקלאַכסטער אַכער וועט זיכער זײַן דער,
אין וועלכן דו וועסט פארלירן דײַן מאמען. טויזנטער מאל, הענריק,
וועסטו דערפילן דאמאלסט, ווען דו וועסט שוין זײַן אַ מאַן, אַ גוואַל-
דיקן פארלאַנג צו דערהערן איר טײַער קוּל, צו דערזען אירע אַפענע
אַרעמס און זיך אַרײַנצואוואַרפן אין זײַ מיט אַ געוויינן, ווי אַן אַרעם
קינד, וואָס האָט נישט קײַן שוין איבער זיך. פאַר ווײַטיק וועסטו
דאמאלסט דערמאָנען יעדן טראַפן ביטערקײַט, וואָס דו האָסט איר
געגעבן צו טרינקען! מיט וואָס פאַר אַ שרעקלאַכער ח ר ט ה
וועסטו זײַ אַלע דאמאלט איבערצײַלן, אומגליקלאַכער! וואָרים דו
זאלסט זיך נישט ריכטן אויף קײַן פּרײַנד אין לעבן, אויב דו וועסט
פארשאַפן טרויער דײַן מאמען. דו וועסט ח ר ט ה האַבן, וועסט
בעטן, זי זאל דיר מו ח ל זײַן, וועסט ערן איר אַנדענקען — אומ-
זיסט! דײַן געוויסן וועט דיר נישט געבן קײַן רו. איר זיס, גוט
פּניס וועט זיך דיר שטענדיק באווייזן מיט אַן אויסדרוק פון טרויער
און פאַרוואַרף, וואָס וועלן דײַן נ ש מ ה די ערגסטע פּײַן פאַר-
שאַפן.

ווייס, הענריק, אז דאָס געפיל פון אַ זון איז דאָס הײַליקסטע
פון געפילן. ווייַ צו דעם, ווער עס דערנידעריקט עס.

אַ מערדער, וואָס באַהאַנדלט אַרנטלאַך זײַן מאמען, האָט נאָך
עפעס אײַדלס אין זײַן האַרץ; און דער באַרימטסטער פון מענשן, וואָס
פאַרשאַפט איר ווײַטיק, איז נישט מער ווי אַ פינסטער באַשעפּעניש.
זאַל-זשע פון דײַנע ליפן שוין קײַנמאל נישט אַרויסגיין קײַן אײַן האַרט
וואַרט קעגן דער, וועלכע האָט דיר געשענקט דאָס לעבן. און אויב

ניט עסן אירע הינדעלאר. מילעט.

דין מאמע.

מיין זון!

אין דער געגנווארט פון דיין ברודערס לערערן האסטו נישט אפגעגעבן דיין מאמען דעם געהעריקן כבוד, וואס האט איר גע- קומט. זאל-זשע דאס שוין קיינמאל זיך נישט איבער'ה ז'ן, הענריק! קיינמאל נישט! געדענק דאס. דיניע מי אום'ע ווערטער האבן מיר דורכגעשטאכן דאס הארץ, ווי די שארף פון א מעסער.

איך האב געטראכט וועגן דיין מאמען, ווי זי איז מיט יארן צוריק געשטאנען איינגעבויען א גאנצע נאכט איבער דיין בעמעלע, ציילנדיק דיין אטעם, וויינענדיק מיט בלוטיקע טרערן פון ווייטיק און קלאפנדיק מיט די ציין פאר שרעק ביי דעם געדאנק, אז זי קען דיך אנווערן. ווען איך האב געקוקט אויף איר, האב איך מיר א גע-

מאמע און קינד.

די מאמע.

האַסמ צוגעדעקט מיך מיט דיין וואַרים קלייד,
 אַ ריר געמאַן מיין קישן מיט דער האַנט
 און אויף די שפיצן פינגער שמילערהייט
 ביסטו אַוועק אין ווינקל צו דער וואַנט.
 אַ לעמפל האַט אין ווינקל מאַט געברענט,
 און פעדערן געפליקט, געפליקט געשווינד
 האַסטו מיט דינע ציטערדיקע הענט,
 מיט דינע בלויע ציטערדיקע הענט
 פאַר מיר, דיין קינד.

— אויב אזוי, נא דיר א פאר בארן צום ברויט.

— איך וויל ניט קיין בארן.

— און וואס ווילסטו זאל איך דיר געבן — מארציפאנעס? אדער

די צרות מיניע זאל איך דיר געבן!?

— שוין גענוג געפעשטשעט זיך. — האט די מאמע צוגעגעבן

מיט כעס. — מיינסט נאך אלץ, אז דו ביסט א בן-יהודי

בני מיר? סענדערל, זאל לעבן, און ברענדעלע און שר'ה'קע זיינען

נאך אויך פארצן אויף דער וועלט.

— נו, מאמע, דערצויל מיר א שיינע מעשה, וועל איך עסן

ברויט מיט שמאלץ.

מיין שוועסטערל ברענדל האט א קוק געמאן אויף דער מאמען,

ווי זי וואלט זיך געבעטן, אז די מאמע זאל מיך פאלגן און דערצוילן

א מעשה. און די מאמע האט מיר געענטפערט מיט א שמויכל,

וועלכער איז געווען אי ליבלאך אי בייז: „אט וועל איך דיר דערצוילן

א מעשה מיט אן ארימן אומגליקלאכן אינגל, וועסטו וויסן, ווי

גליקלאך דו ביסט, אז דו האסט א רבי'ן, א חדר, א טאטן און

מאמען, שמאלץ און בארן, און יענער אומגליקלאכער אינגל...

— מאמע! — האב איך איר איבערגעשלאגען די רייד. — וואו

איז דער טאמע?

— דער טאמע — האט זי געענטפערט מיט א זיפן — דער טאמע

איז אוועקגעפארן אויפ'ן יארד. אין אזא נאסער און קאלטער נאכט!..

א פשר וועט ער עפעס פארדינען.

— נו, דערצויל, מאמע, — האב איך נאך א קורצן שוויגן

געבעטן, — דערצויל.

די מאמע האט אוועקגעלויגט די וועש פון האנט, האט זיך איינגע-

געבויגן איבער'ן וויגעלע און א קוק געמאן אויף סענדערלען, וועלכער

איז שוין געשלאפן. נאכדעם האט זי פעסט צוגעדריקט צום הארצן

מיין שוועסטערל שר'ה'קען און האט אנגעהויבן דערצוילן.

ז. פייערבערג.

אונטן שמילע אין רויטלאכן שנין. —
פונגעלאך מידע, זיי שלאפן שוין אַנין.

נחום יערוסאלימטישק.

אין אונט אין דער תיים.

די מיר האט זיך געעפנט, און מיט א ליארעם בין איך אין שטוב אַרנין. אין איין האנט האלט איך דאס לאמטערנדל און מיט דער אַנדערער מאַך איך הינטער זיך די מיר צו.
מיין מאמע זיצט אויף א בענקעלע פאר דער ווארימער הרובע; אויפ'ן טיש, וועלכער שטייט לעבן איר, ברענט טונקל א לאמפ; און זי, די מאמע מינע, פארריכט וועש. ניט ווייט פון טיש הענגט א וויגעלע, און די מאמע וויגט אום מיט'ן פוס די שטריק, וואס איז צו געבונדן אונטן צום וויגעלע; דאס פארוויגט זי איצט מיין קליין ברודערל סענדערל. מיין גרעסערע שוועסטערל בריינדל זיצט לעבן דער מאמען אויף א הילצערנעם בענקל און לערנט זיך מאכן א זאק, און די קלענערע שוועסטערל ש ר ה ליגט ביי דער מאמען אויפ'ן שוים און דרעמלט. די בעטן זיינען שוין אויסגעבעט; און אין שטוב איז שמיל.

די מאמע איז, קענטיק, שטארק צופרידן פון מיין קומען: זי זאגט דאס מיר ניט, נאר איך פארשטיי נאך איר פ נ י ס, אז זי האט אויף מיר שטארק געווארט; זי האט מיר געשענקט א שארפן און ליבלאכן בליק, ווען איך האב געעפנט די מיר.
— וואס מאכסטו, ח פ נ י ? — טוט זי מיך א פרעג. — וואס האסטו היינט געלערנט אין ח ד ר ? זאג מיר, מיין זון, ביסט א פ ש ר הוננעריק?

— יא, מאמע, איך בין הוננעריק.

— וועל איך דיר אַנשמירן א שטיקל ברויט מיט שמאלץ.

— אבער איך האב ניט האלט קיין שמאלץ, מאמע!

אין דער היים.

מ. וואונש.

א סוד.

קינדערלאך.

העלע פרימארגנס אין גאלדענעם שיין. —
קינדערלאך קלוינע, געזונט זאלט איר זיין!
בלוי איז דער הימל, ווי בלימלאך פון ליין. —
קינדערלאך טאנצן ראד אויס און ראד איין.

מיט מיין אַנקומען פון הייסן שמעקעדיקן דרום? נאר וואס רייד
 איך מיט אייך, מ'איר מיך דען פארשטיין? אגב, האב איך טאקע
 קיין צייט ניט, איך מוז לויפן. האט אייך מיר א גוטן תמיד! —
 און דער ווינט איז פארשוואונדן געווארן.

— נארישער בארימער! — האט אים די וועווערקע נאכגע-

שריען.

פון לאנג אן האט דער וואלד געטראגן א הארץ אויף דעם
 ווינט, באזונדערס ווינטער, ווען ער פלעגט ברענגען א שרעקלאכע,
 שניידנדיקע קעלט און פלעגט באשיטן דעם וואלד מיט טרוקענעם
 שניי, פונקט ווי מיט צעשטויסן גלאז. די ביימער וואס זיינען גע-
 שטאנען צו צפון, פלעגן זיך דאן אומקערן צום ווינט מיטן פלויצע
 און פלעגן זיך ציען מיט זייערע צווייגן צום דרום, פוננאנען ס'האט
 געווייט מיט א דערקוויקנדיקער ווארימקייט.

מילא, אין געדיכטן וואלד איז נאך געווען א האלבע צרה:
 דער ווינט האט געקאנט פארפירן נאר די שפיצן פון די ביימער,
 ווייל די ביימער פלעגן אוינע די אנדערע באשיצן, אבער איצט האט
 זיך דער ווינט געקאנט אומשפאצירן איבערן אויסגעהאקטן, נאקעטן
 פלאץ פראנק און פריי, ווי א גאנצער באלעכאס; דעריבער איז פאר-
 שטענדלאך, אז די יעגלע און די וועווערקע האבן געהאט דאס פולע
 רעכט צו זיין אויפגעבראכט אויפ'ן ווינט...

מאמין סיביריאס.

שישקין.

דער וואלד.

ווען זיי האבן פארענדיקט די ארבעט, זינען זיי אלע אוועק-
געפארן, איבערלאזנדיק הוילע פעניעס און הורבעס גרינע צווייגן.
דער גאנצער פלאץ איז געווען פארשאטן מיט שפענער און מיסט.
און דעם שניי איז אויסגעקומען א פולע זיך אַנצושטרענגען, ביז ער
האט דעם גאנצן מי אום'ן שמוציקן פלאץ באדעקט מיט א
קלארער, פרישער דעקע.

— גוואלד געשריען, וואו איז יושר? וואו איז גערעכטי-
קייט? — האט זיך די אלטע יעגלע געקלאגט פאר דעם ווינט. —
וואס האבן מיר געמאן אט די שלעכטע מענשן מיט די אייזערנע
העק?

— זיי זינען גארניט קיין שלעכטע. — האט געענטפערט דער
ווינט. — נאר דו ביסט שוין אויסגעוועכט און מיט דיין נארישן שכל
קאנסטו נים פארשטיין, וואס עס טוט זיך אויף דער וועלט.

— א ו ו ד א י , דו ביסט א ח כ ס ! גאנצע מעג און נעכט
דרייטו זיך אום ; וואו מ'זייט דיך נים, דארטן וואקסטו. דעריבער האט-
טו זיך אַנגענומען מיט שכל. אבער איך זיין שטענדיק אויף אן ארט
און כ'וויל גארניט וויסן, וואס פאר אן אומרעכט און שלעכטס ס'טוט
זיך אויף דיין וועלט. פאר מיר איז שוין גענוג מיין אייגענער אומ-
גליק.

— דו, ווינט, האסט שוין צופיל פארריסן די נאז. — האט זיך
אַריינגעמישט די וועווערקע. — ווי אזוי קענסטו וויסן, וואס ארום
דיר טוט זיך, אז נאכאנאנד דו האלטט אין איין פליען ווי א
משוגענער. און וואס איז שייך יושר, גערעכטיקייט,
ביסטו אויך נים בעסער פאר דינע גוטע פריינד, די שיינע מענשעלאך.
פאר וועלכע דו האלטסט אזוי שטאל און אייזן. דערמאן זיך נאר.
וואס פאר א צרות דו טוסט אן מיר און די ביימער: ברענגסט
קעלטן, שניי, שמורעמס און אלע שלעק, און ער רעדט נאך ! וואלטסטו
כאטש שווייגן, כ'לעבן !

— נו, און ווער ברענגט אייך זומער די אַפפרישנדיקע.
מחיה'דיקע רעגן-וואלקנס? ווער טריקנט אויס די ערד אין
פריילינג? ווער ברענגט אייך דעם ערשטן פריילינגס-גרום? נים איך

בונג געלעקט די אראפגעהאנגענע צווייגן פון דער אלטער יעגלע.
די וועווערקע איז געווען אויסער זיך פאר צער און צארן
פון דער ווילדער מענשלעכער אכזריות און האט אויפגע-
בראכט גע'מ'ענ'ה'מ' :

— צו וואס האבן זיי דאס געטאן? וועמען האט דער פרעכ-
טיקער וואלד שלעכטס געטאן? וועמען איז דאס געווען נייטיק, אז
אנשטאט דעם לעבעדיקן גרינעם וואלד זאלן ליגן אזעלכע מיאוס'ע
קלעצער? גראבע, אומפארשעמטע מענשן! האבן אויסגעטראכט
איינזערנע העק נאר צוליב דעם, כדי אומצוברענגען שיינע און
שלאנקע ביימער... וואס זאגסטו אויף דעם חורבן, ליבע יעגלע?

— איך ווייס גארניט, איך פארשטיי גארניט. — האט טרוי-
עריק געענטפערט די אלטע יעגלע, צימערנדיק פאר גרויס אימה. —
מיין אומגליק איז אזוי גרויס, אז איך בין גארניט בכוח צו באגרייפן,
וואס דא איז פארגעקומען... הלוואי וואלט איך אויך אומגעקומען
צוזאמן מיט די איבעריקע.

„אט די אלע אויסגעהאקטע ביימער זיינען דאך מינע קינ-
דער! איך האב זיך געפרייט, ווען זיי זיינען געווען יונגע ביימעלאך;
מיין הארץ איז פול געווען מיט שמחה, זעענדיק ווי זיי וואקסן,
ווערן שטארקער און דערהויבן זיך ביזן הימל. ניין, דאס איז שרעק-
לאך! ... פארשטייט זיך, אייביק לעכט קיינער ניט; ס'איז אבער א
הילוק, צי מ'שטארבט מיט דעם נאטירלאכן טויט, פון אלטקייט, צי
מ'ווערט אויסגעהאקט יונגעהויט, שיינע און בליענדיקע, ווען
ס'ווילט זיך נאך אזוי לעבן!

די מענשן האבן וועגן די ביימער כמעט ווי גארניט גע-
רעדט, פונקט ווי קיין זאך וואלט ניט געשען. זיי האבן שוין גע-
ווארט די מינוט, ווען מ'וועט אוועקפירן די האלץ, כדי צו האבן א
מעגלאכקייט צו פארן אהיים. ס'קען זיין, אז זיי האט געמאכטערט
דאס געוויסן, און אפשר איז זיי שוין נמאס געווארן צו זיין
אין וואלד. גיכער — דאס צווייטע.

ס'האט ניט לאנג געדויערט, און ס'זיינען געקומען צו פארן
נאך מענשן. א פאר מעג האבן זיי נאכאנאנד געלייגט די אנגעהאק-
טע האלץ אין די וועגענער.

וואָנען זײ זאלן אָנהײבן צו האַקן, וואו זײ זאלן צווייפּלײגן די צע-
האַקטע האַלץ און וואו — די צווייגן.

ס'איז אַריבער צוויי וואַכן. קײן פעדער קען נישט באַשרײבן
דעם חוֹר בֵּן, וואָס די מענשן האָבן אָנגעמאַכט אין וואַלד פאַר
דער צײַט. הונדערט יאָר איז דער געדיכטער וואַלד געשטאַנען און
אין משך פון עטלעכע טעג איז ער נישט געוואָרן. די מענשן האָבן
אויסגעהאַקט די רײזיקע בײַמער און האָבן גאַרנישט באַמערקט, ווי
פון די פּרישע וואונדן האָבן זיך אָן אָן אויפהער טרערן געגאַסן: זײ
האָבן דאָס אָנגענומען פאַר געוויינלעכער סמאַלע.

נײַן, די בײַמער האָבן געוויינט מיט ביטערע טרערן, פונקט
ווי אַ מענש, ווען ס'טרעפט אים אַ גרויס אומגליק. און מיט וואָס
פאַר אַ מוֹר א' דיקע קרעכצן ס'זײנען געפאלן די אונטערגעהאַקטע
בײַמער!

אַנדערע האָבן זיך אַפּי ל ו געראַנגלט, זײ האָבן זיך נישט
געוואַלט אונטערגעבן דעם נישטיקן מענשל: פאַלנדיק, פלעגן זײ
זיך פּראוון אָנכאַפּן מיט די צווייגן אָן די דערבײַאיקע בײַמער.
אַבער אַלץ איז געווען אומזיסט: אי די קרעכצן, אי די טרערן,
אי דאָס ראַנגלען זיך.

טויזנטער בײַמער זײנען געלעגן טויטע, אַזוי ווי אויף אַ
מלחמה-פּלאַץ. און די האַק האַט אַלץ געמאַן איר אַרבעט. מ'האַט
די צווייגן פון די בײַמער אַרומגעהאַקט, די שטאַמען זײנען צעזעגנט
געוואָרן אויף גלײַכע קלעצער און מ'האַט דאָס אַלץ אײַנגעלײגט אין
פירקאַנטיקע קופּקעס. אַזײנע קלעצער זעען מיר גאַנץ אַפּט, אַבער
נישט שמענדיק פאַרטראַכטן מיר זיך, וויפּיל לעבעדיקע בײַמער זײנען
צוליב דעם אויסגעהאַקט געוואָרן און וויפּיל יאָר האַט געדויערט, ביז
ס'זײנען אויסגעוואַקסן אַזעלכע בײַמער.

פון דעם גאַנצן וואַלד איז געבליבן נאָר די אויסגעהוילטע
יעגלע, אין וועלכער ס'האַט געוואוינט די וועווערקע מיט איר פּאָ-
מיליע.

אונטער דעמאָזיקן בוים האָבן די אַרבעטער אויסגעבויט אַ
געצעלט און דאַרמט זײנען זײ געשלאָפּן. גאַנצע טעג פלעגט לעבן
דעם געצעלט ברענען אַ פּײַער און האַט מיט זײַן רײזיקער רוימער

א וואלד־מעשה'לע.

אין א שניינעם, ליכטיקן ווינטער־טאג האט זיך א מ ה נ ה פויערים מיט שליטנס אפגעשמעלט לעבן א וועלדל, וואס איז גע- שטאנען ניט ווייט פון א טייכל.

דער ס ו ח ר, וואס האט נאך פון פריער געהאט באקוקט דאס וועלדל, האט געזאגט:

— נו, ח ב ר ה, מיט ח ש ק! פונדאנען א וועט איר אַנ- הייבן צו האקן. דאָס וועלדל איז א מ ח י ה'דיקער. יעדע יעגלע איז געוויס אלט הונדערט יאָר!...

ער האט גענומען א האק און מיט דער טעמפער זייט א קלאפ געטאן איבער א שטאם פון גענטסמן בוים. דער בוים האט אזוי ווי א קרעכץ געטאן און פון די גרינע צווייגן האט זיך א שאט געטאן א קלארער פוכיקער שניי.

ערגעץ אין דער הייך האט זיך באוויזן א וועווערקע און האט נייגעריק באטראכט די אומגעוויינלאכע געסט. א הילטיקער עכא האט אפגעקלונגען איבער'ן גאנצן וואלד, אזוי ווי אלע גרינע, מיט שניי באשאטענע, ריזן וואלטן זיך פלוצלונג צוזאמען פאנאנדערגע- רעדט. דערנאך איז דער עכא אנטשוויגן געווארן און ס'האט זיך געדאכט, אז די ביימער האבן שעפטשענדיק איינע די אנדערע גע- פרעגט: ווער איז עס געקומען? נאכוואס?

— און אט די ז ק נ ה טויג שוין צו גארניט; — האט צו- געגעבן דער ס ו ח ר, קלאפנדיק מיט דער האק אויפ'ן שטאם פון אן אלטער, אויסגעהוילטער יעגלע; — זי איז שוין כ מ ע ט אינ- גאנצן צעפוילט.

— אַך, דו גארנישט איינער! — האט פון דער הייך אויסגע- שריען די וועווערקע! — מיט וואס פאר א ה ע ז ה קלאפסטו אין מיין הויז? דו ביסט איצט אראפגעקומען, און איך וואוין שוין דא גאנצע פינף יאָר.

אכער דער ס ו ח ר האט גארניט אכטונג געגעבען אויף דער וועווערקע און האט רואיק פאנאנדערגעזאגט די ארבעטער, פון-

אויף די פליגלען קומט דער ווינט.

— ווינט, וואו ביסטו דאס געווען?
 — כ'בין אין היזער דאס געווען.
 — ווינט, וואס האסטו דארט געזען?
 — מאמעס האב איך דארט געזען.
 בני די וויגן בלויך און מיד
 פאר'ן שפעטן שטערן
 זינגען זיי: עס פירט א איד
 וויסן לייונט פון יאריד.
 מאמעס, שערט מיט שערן!
 נייט בניס שפעטן שטערן
 העמדלאך פאר די קינדער.

אויף די פליגלען קומט דער ווינט.

— ווינט, וואו ביסטו דאס געווען?
 — כ'בין אין גאסן דאס געווען.
 — ווינט, וואס האסטו דארט געזען?
 — קינדער האב איך דארט געזען.
 פאר דעם ערשטן ווינטן שיין
 פון דעם ערשטן שטערן
 זינגען קינדער: „ליין, ליין, ליין,
 זאל אויף דיר די בר כ ה זיין,
 אז דו זאלסט זיך מערן!“
 און בניס ערשטן שטערן
 מאנען וויסע העמדלאך.

מאני לייב.

דאס ליד פון בלויען ליין.

אויף די פליגלען קומט דער ווינט.

- ווינט, וואו ביסטו דאס געווען?
 — כ'בין אויף פעלדער דאס געווען.
 — ווינט, וואס האסטו דארט געזען?
 — בלויען ליין האב איך געזען.
 פאר דעם העלן בלויען שיין
 פון דעם אַוונט-שמערן
 זיפצט און וויינט דער בלויער ליין
 און ער נויגט זיך, בויגט זיך אַיין:
 „וואס וועט פון מיר ווערן?“
 שינט דער אַוונט-שמערן:
 „דו וועסט ווערן לייוונט.“

אויף די פליגלען קומט דער ווינט.

- ווינט, וואו ביסטו דאס געווען?
 — כ'בין ביי פענסטער דאס געווען.
 — ווינט, וואס האסטו דארט געזען?
 — באַבעס האב איך דארט געזען.
 פאר דעם שפינראד זיצן זיי
 ביז דעם מאַרגנשמערן:
 „דריי זיך, רעדל, דריי זיך, דריי,
 זאל פון ליין, דעם ווייסן שניי —
 וויסער לייוונט ווערן.“
 שינט דער מאַרגנשמערן —
 ער זאל ווערן ווייסער.

צווייטער. יעדעס מאל, ווען איך מראכט מיר: „אט, שוין אן עק!“ —
 גי? איך גאר איבער, ווי ס'ווייזט זיך ארויס, צו א בעסער און א שענער
 לעבן. איצט וועט מען מיך געוויס אויף דער וועלט ארויסשיקן, מענשן
 זאלן מיך לוינענען קאנען. יא, געוויס. אנדערש קאן דאך נישט זיין!
 איך האב דאך אצינד אזוי פיל טייערע און פיינע געדאנקען, וויפיל
 בלויז בלימעלאך אויפ'ן פעלד אמאל. איך בין טאקע דער גליק-
 לאכסטער פון גאר דער וועלט!

דאס פאפיר אבער האט מען נישט ארויסגעשיקט אויף דער
 וועלט ארומפארן. מ'האט עס אין א דרוקעריי געבראכט, און דארטן
 אליין, וואס דערויף איז אנגעשריבן געווען, אין א בוך אפגעדרוקט;
 און נישט איין בוך, גאר עטלעכע טויזנט ביכער: אויף אזאין אופן
 האבן א סך א גרעסערע צאל מענשן דערפון געקאנט האבן נוצן,
 איידער אין דעם פאל, ווען מ'זאל דאס פאפיר אליין ארויסשיקן ארום-
 ריין, וואס עס וואלט גאר דערצו אין האלבן וועג אויף בלעמלאך זיך
 געווען צעשאטן.

— יא, געוויס איז אזוי גלייכער! — האט דאס באשריבענע
 פאפיר געמראכט. — דעם אמת זאגנדיק, איז דאס מיר גאר
 אויפ'ן זינען נישט געקומען: וועל איך איצט אין דערהיים בלייבן
 און מ'וועט מיר, ווי אן אלטן זיידן, כבוד אפגעבן, ווארים איך
 בין דאך טאקע א זיידע אט די אלע ביכער, די נייע! אט איצט ערשמ
 וועל איך א סך נוצן ברענגען! אין מיין איצטיקן שטאנד אבער
 וואלט איך לאנג נישט געקאנט ארומרייזן... און גאר צו כאטראכטן,
 אז אויף מיר האט געקוקט דער, וואס האט דאס אליין אנגעשריבן...
 אז יעדעס ווארט זינס האט זיך גלייך פון זיין פען אויף מיר אויס-
 געגאסן... — בין איך דאך טאקע דער גליקלאכסטער פון אלע אין דער
 וועלט!

ה. ק. אנדערסעו.

און יארן זײַנען זיך געגאנגען, און דאס גרעט האט זיך אפגע-
טראגן.

— איז וואס? אויף אלץ איז דאך א סוף, — האט יעדעס
שטיקל געזאגט, — איך וואלט געוויס גערן זיך נאך געהאלטן א
ביסל, נאר קיין אוממעגלעכס קאן מען דאך נישט פאדערן.

האט מען זיי אויף שטיקלאך און אויף שמאטקעלאך צעריסן.
האבן זיי געמיינט, אז איצט איז שוין גאר זייער סוף געקומען, ווייל
מ'האט זיי געהאקט און געבראקט, געווייקט און געקאכט. זיי האבן
אלליין נישט געוואוסט, וואס מען טוט מיט זיי. און פלוצים איז פון זיי
אויסגעצויכנט ווייס פאפיר ארויס.

— נו, אט א סיורפריז, שוין איין מאל א סיורפריז! — האט
געזאגט דאס פאפיר. — איצט בין איך דאך נאך דינער, ווי פריער,
און אויף מיר וועט מען דאך שרייבן אצינד. איז דאס דען נישט קיין
אומגעהויער גליק?

און אויפ'ן פאפיר האט מען באמת שרייבן גענומען. און
אנגעשריבן האט מען דערויף וואונדערלאכע געשיכטעס און לידער
וואונדערלאכע. דערביי האט מען דערויף ביי סך-הכל נאר איין
מאל מיט טינט א קלעק געמאכט. דאס איז שוין אן ספק א בא-
זונדער מין גליק גאר! און מענשן האבן דאס, וואס איז אויפ'ן פאפיר
אנגעשריבן געווען, געהערט. און אנגעשריבן דערויף איז געווען אזא
גוטס און אזא קלוגס, אזוי, אז דאס הערנדיק, זיינען זיי אלליין אויך
קליגער און בעסער געווארן. עפעס א גרויסער חסד איז געלעגן
אין די ווערטער, וואס זיינען אויף דעם פאפיר געווען.

— א, — האט געטראכט דאס פאפיר, — דאס האט דאך אי-
בערגעשטייגט מיניע אלע טרוימען, וואס איך האב געטרוימט אמאל,
אין יענער צייט, ווען איך בין נאך מיט מיניע בלימעלאך אויפ'ן פעלד
געשטאנען. האב איך זיך דען געקאנט פארשמעלן אדער זיך אויס-
מאלן, אז איך וועל אמאל צווישן מענשן פרייד און וויסנשאפט פאר-
שפרייטן? ס'גלויבט זיך מיר אצינד נאך אויך נישט. איך אלליין האב
געטאן נאר דאס, וואס איך האב באדארפט, לויט מיניע שוואכע
כוונות, געטאן צוליב דעהאלטן מיין לעבן. און דאך פירט עס
מיד פון איין פרייד צו דער אנדערער און פון איין דעהויבונג צו דער

גאנצער לײַן, בײַז מינדסטן שטיקעלע, איז אויף אַם דעם שטיק
אױעקגעגאנגען.

— ס'איז דאָך אַ וואונדער! כ'וואַלט עס קױנמאַל זיך גאָר-
נישט געגלויבט! ווי ס'גױט מיר אַ ביסל! האַ, וואָס זאָגט איר
אויפ'ן דראַנג און אויפ'ן לידעלע אויף זײַנעם? ער פאַרשטױט אַ סך
און אַ ים! „דאָס לידעלע איז אויס!...“ אז ס'הײבט זיך ערשט
אַן! ... כ'לעבן, ס'איז אַ וואונדער! אויב ס'איז מיר אויסגעקומען אַ
ביסל צו לײַדן, איז וואָס? איז דאָך דערפאַר אַבער פון מיר עפעס
אַרויס! איך בין דער גליקלאַכסטער פון אַלע! ווי שטאַרק און דין
איך בין איצט, ווי ווײַס און לאַנג! דאָס איז דאָך נישט עפעס אַ פראַסט
און ליאַדע געוויקסל צו זײַן, זאָל זײַן מיט כלימעלאַך אַ פּי ל ג.
אַרום געוויקסל גױט דאָך קױנער נישט, אויפ'ן געוויקסל קוקט דאָך
קױנער נישט, און וואַסער באַקומט עס נאָר דאָן, ווען אַ רעגן גױט.
נישט אזוי אַבער אַצינד אַ. אַרום מיר גױט מען, מיך באַזאָרגט מען;
אַלע פרימאַרגן קערט מיך די דינסט איבער אויף אַן אַנדער זײַט;
אַלע אויפדערנאַכט באַגיסט מען מיך מיט'ן וואַסערגיסער. און די
באַלעבאַסטע אַלײן האָט מיך געלויבט און געזאָגט, אז איך בין דאָס
בעסטע שטיק לײַוונט פון דער גאַנצער געגנט אַרום. גליקלאַכער פון
מיר קאָן גאָר נישט זײַן!

נאַכדעם האָט מען דאָס שטיק לײַוונט געבראַכט אין אַ שטוב, און
ס'איז געקומען אונטער דער שער. אַך, ווי מ'האַט עס געשניטן און
געריסן, ווי מ'האַט עס מיט נאָדלען דורך און דורך געשטאַכן! וואָס
איז דאָ צו רעדן: האַניק איז געוויס זיסער! דערפאַר אַבער זײַנען
פונ'ם שטיק לײַוונט צוועלף שטיקלאַך גרעט אַרויס — אזא גרעט, וואָס
איז יעדן מענשן גױטיק. יא, גאַנצע צוועלף שטיקלאַך זײַנען פונ'ם
שטיק אַרויס!

— גײן, זאָגט אַלײן! איז אַם, ווען ס'איז פון מיר לײַטישם
אַרויס! איז אַם אין וואָס מײַן באַרוף באַשטױט! דאָס איז דאָך אײַן
מאַל אַ גליק! איצט ברענג איך דאָך גוצן דער וועלט, און דאָס דאַרף
מען דאָך, דאָס איז דאָך דאָס אַמ ת'ע גוטס. אַם זײַנען מיר צוועלף
שטיק אַצינד, און דאָך אַ גאַנצם: אַ טויזן. וואָס פאַר אַן אומגעוויינלאַך
גליק דאָס איז!

דו קענסט נאך די וועלט נישט. מיר אבער דערפאר קענען זי אויס-
געצויכנט, ניט אומזיסט זינען אויף אונז פיל האלץ-קינפן פארטן —
און דער דראנג האט זיך רחמנו תדיק צעסקריפעט:

שניפ, שנאפ, שנורע,

באסעלורע!

און דאס לידעלע איז אויס!

— ניין! נאך נישט אויס! — האט געזאגט דער ליין. — אויך
מארגן וועט די זון ווארעמען, אויך מארגן וועט א דערפרישנדיק רע-
גנדל א גאס טאן. איך פיל, ווי איך וואקס, איך פיל, אז איך בלי!
איך בין גליקלאכער פון גאר דער וועלט!

נאר אט זינען איין מאל מענשן געקומען, דעם ליין פארין
קאפ אנגענומען און מיט'ן ווארצל אויסגעריסן. ס'האט זייער וויי-
געטאן! נאכדעם האט מען אים אין וואסער אריינגעלייגט, גלייך ווי
מ'האט אים געוואלט דערטרינקען; נאכדעם האט מען אים אויפ'ן
פניער געהאלטן, גלייך ווי מ'וואלט אים געוואלט פארברענען. ס'איז
שרעקלאך געווען.

— וואס זאל מען טאן, אויך אין גליק קומען ה פ ס ק ו ת
פאר, ס'רייסט זיך אמאל איבער, — האט געזאגט דער ליין, — מ'דארף
אמאל אויך צוליידן, א'ניט ווייס מען גארנישט, א'ניט פארשטייט מען
גארנישט.

אבער דעם ליין איז אלץ ערגער און ערגער געווארן. מ'האט
אים געווייקט און געטריקנט, מ'האט אים געקלאפט און געקעמט —
וואס-וואס האט מען מיט אים נישט איבערגעטאן! ער האט אפילו
נישט פארשטאנען, וואס עס טוט זיך מיט אים אזוינס. ל ס ו ף איז
ער אויפ'ן שפינדל געקומען. די ראד האט זיך צעדרייט און צעזו-
מעט. דאן איז שוין גאר אוממעגלאך געווען עפעס א טראכט צו טאן.
— איך בין דאך אומגעהייער גליקלאך געווען. — האט ער אין
די ווייטיקן געטראכט. — דארף מען זיך מיט'ן געוועזענעם גליק
באנגענען! ... דארף מען זיין צופרידן, צופרידן! אוי! ..."

און ער האט זיך דאס גע'חזר'ט אפילו דעמאלט, ווען ער
איז אין וועכשטול אריינגעקומען; גע'חזר'ט ביז דעמאלט, ביז ס'איז
פון איהם א גרויס און אויסגעצויכנט שטיק לייונט ארויס. דער

טאן, און פון אירע בלעמלאך האבן היפשע טראַפנס וואסער אראַפֿ-
געקאָפּט. ס'האָט אויסגעזען, ווי דער בוים האָט טרערן פאַרגאַסן.
האַבן ביי איר די שפּערלינגען געפרעגט:

— וואָס וווינסטו, אַלטע ווערבע? זע נאָר, וואָס פאַר אַ גוטס
דאָ איז! די זון שײַנט, די וואַלקנס גייען אַריבער, און די בלומען אין
די קוסטעס שמעקן אזוי! וואָס-זשע וווינסטו, אַלטע ווערבע?
האַט זיי די ווערבע פון דער גריקעס שמאַלץ און גאָר ווּה
דערצײלט און פון דער שטראַף, וואָס זי האָט באַקומען. און די שפּער-
לינגען האָבן די געשיכטע מיר איבערגעגעבן. דאָס האָבן זיי מיר
דערצײלט אַמאַל אַן אויפדערנאַכט, ווען איך האָב זיי געבעטן, זיי
זאלן מיר עפעס אַ מעשה דערצײלן.

ה. ס. אנדערסעו.

דער ליין.

דער ליין איז שוין געשטאַנען אַנגעטאָן אין פּולן בליאַכץ; ער
איז פול און אַנגעזעצט געווען מיט שײַנע בלויע בלימעלאַך און אזוינע
דיניקע, ווי די פליגעלאַך פון קלײַנע בינעלאַך, און אַפּשר נאָך דינער.
די זון האָט אויף אים געלויכטן, רעגן-וואַלקנס האָבן אים באַגאַסן, און
דאָס איז פאַר אים אזוי גוט געווען, ווי פאַר אַ קינד דאָס באַדן זיך,
נאָך וועלכן ס'קומט אַ מאַמע-קוש. דאָס קינד ווערט דערפון נאָך
שענער; אזוי איז אויך מיט'ן ליין געווען.

— מענשן זאָגן, — האָט געזאָגט דער ליין, — אז איך בין אויס-
געצײכנט געראַטן, אז איך בין אויסגעוואַקסן גרויס און וואָס בעסער
קאָן גאָר ניט זײַן, און אז פון מיר וועט אַרויס אַן אויסגעצײכנט
שטיק לײַוונט. ווי גליקלאַך איך בין! גליקלאַכער פון מיר איז גאָר
אויף דער וועלט ניטאָ! מיר איז אַצינד גוט, אויך שפּעטער וועט פון
מיר, מַס תּוֹא, עפעס גוטס אַרויס. ווי פּרײַלאַך ס'איז אויף
דער זון צו שטיין, ווי ס'קרעפטיקט און ס'דערפרישט דאָס רעגנדל!
איך בין איבערגליקלאַך, איך בין גליקלאַכער פון גאָר דער וועלט!
— נו, יא, געוויס! — האָט געזאָגט דער פאַרקאַן-דראַנג.

די ווערבע האט מיט'ן קאפ געשאקלט, גלייך ווי זי וואלט געוואלט זאגן: נו, יא, געוויס געזען... נאָר די גריקע האט נאָך שטאַל-צער דעם קאפ אויפגעהויבן און געזאגט: נאַרישער בוים! פון עלטער איז דאָך ביי דיר שוין אויפ'ן לייב גראַז אויסגעוואַקסן.

און אַט האַט זיך אַ שטורעם אויפגעהויבן.

האַבן אַלע פעלד-בלימעלאַך די בלעטעלאַך צונויפגעוויקלט און, ביז דער שטורעם וועט זיך דורכטראַגן, די קעפעלאַך אַראַפגעבויגן.

אַלע — נאָר די גריקע אַליין איז גלייך און אויסגעצויגן געבליבן.

— בייג זיך אָן! — האַבן איר די בלימעלאַך גע'ע צ'ה'ט.

— ס'ניט נייטיק. — האַט געענטפערט שטאַלץ די גריקע.

— בייג אָן דעם קאפ, ווי אַלע מיר! — האַבן איר אויך אַלע

ת ב ו א ה-זאַנגען געזאגט. — אַט פליט דער שטורעם דורך! ער וועט

דיך דערשלאַגן, איידער נאָך דו וועסט ביי אים באַווייזן ר ח מ י ם בעטן.

— כ'וועל זיך נישט בייגן, — האַט געענטפערט די גריקע, —

און זאָל זיין, וואָס ס'וועט זיין!

— פאַרדעק די בלימעלאַך און לאַז אַראַפ די בלעטעלאַך! —

האַט געזאגט די אַלטע ווערבע. — קוק ניט צו די בליצן אַרויף, ווען

זיי שניידן דאָרט דורך די וואַלקנס... א פ י ל ו מענשן דערלויבן זיך

עס ניט, וואָרים דער בליץ עפנט דעם הימל אויף, און יענע מ ר א ה

קאָן אַפילו דעם מענשן דערשלאַגן, ב פ ר ט אונז, געוויקסן, וואָס

מיר שטוייען אַ סך נידעריקער פונ'ם מענשן.

— נידעריקער פון דעם מענשן! — האַט געזאגט די גריקע. —

וועל איך אויף צו ל ה כ ע י ם אין הימל אַרײַנקוקן. — און זי האַט

שטאַלץ דעם קאפ אויפגעהויבן. האַט דער בליץ אַזא ציק און אַ צינד

געטאָן, אַז ס'האַט זיך אויסגעדאַכט, אַז די גאַנצע וועלט האַט זיך אין

אַ העליש פֿייער אָנגעצונדן.

און אַז דער שטורעם איז אַריבער, זיינען אַלע פעלד-בלומען

און ת ב ו א ו ת דערפרישטע אויף דער שטילער, ריינער לופט גע-

שטאַנען. און די גריקע האַט דער בליץ פאַרברענט, און זי איז שוואַרץ

ווי קויל, טויט און דערשלאַגן, דאָר און איבעריק אויף איר פעלד גע-

לעגן. און די אַלטע ווערבע האַט זיך מיט אירע צווייגן אַ ריר גע-

די גריקע.

אפט, אז מיר גייען דורך נאך א שטורעם איבער א פעלד פון גריקע, באמערקן מיר, אז עפעס איז עס שווארץ געווארן, גלייך ווי א פייער וואלט איבער דעם איבערגעגאנגען. די פויערים זאגן אין אזוינע פאלן: „דאס האט דער בלייז אפגעטאן“... נאר פאר וואס איז דער בלייז זיך גראד מיט דער גריקע אזוי באגאנגען? — וועגן דעם וועל איך אייך איבערגעבן דאס, וואס כ'האב געהערט פונ'ם שפערלינג; דער שפערלינג האט דאס געהערט פון אן אלטער ווערבע, וואס איז אויף א פעלד פון גריקע געשטאנען. און געווען איז די ווערבע דארט א הויכע און ב כ ב ו ד'יקע, נאר שוין אן אלטע און א קאליקע: זי איז אין מיטן צעשפאלטן געווען און אין די שפאלטן זיינען גראזן געוואקסן. האט זיך די ווערבע זייער נידעריק אויף פאר-זיך אויס-געבויגן, און אירע צווייגן, ווי די לאנגע האר ווי גרינע, האבן זיך ביז דער ערד כ מ ע ט אראפגעהאנגען.

אויף אלע פעלדער ארום זיינען נאך די ת ב ו א ו ת אין די זאנגען געשטאנען; ניט נאר דער קארן און דער גערשטן, נאר אויך דער האבער. — יא, דער גוטער האבער, וואס אז ער ווערט פארטיק, ווערט ער ענלאך צו א סך קאנאריקלאך, וואס האבן זיך אויף איין צווייגעלע אויסגעזעצט. אויף די ת ב ו א ו ת איז דאן א גרויס גערעמעניש געווען; און וואס פולער די זאנגען זיינען געווען, אלץ נידעריקער האבן זיי זיך מיט גומן מוט און מיט שמילער ה כ נ ע ה אראפגעבויגן.

צווישן אלע פעלדער דארט איז אויך געווען א פעלד פון גריקע, טאקע דאס פעלד, אויף וועלכן די אלטע ווערבע איז געשטאנען. אבער די גריקע האט זיך ניט אראפגעבויגן, ווי אלע אנדערע ת ב ו א ו ת, נאר זי איז גלייך און שטאלץ געשטאנען.

— היפש בין איך אזוי, ווי די קארן-זאנגען, — האט זי גע-זאגט, — און נאך דערצו א סך שענער פון קארן; מיינע בליטן זיי-נען אזוי שוין, ווי די עפלי-בליטן, א מ ח י ה צו קוקן אויף מיר און מיינ גלייכן! זאג נאר, ווערבע, האסט שוין אמאל געזען שענערס פון מיר?

הייבט א טוי אויף זיי אן פאלן,
ווארימט זיי די זון מיט שטראלן;
ווערן פעלדער געל ווי גאלד,
פול מיט קארן, ריינעם גאלד.

קומען שניטער מיט די מעסער,
אוינס פון צווייטן שארפער, גרעסער,
שניידן שניטער, שניידן, זינגען,
אזש די שארפע מעסער קלינגען,
אזש די פעלדער ווייט פארשטארבן;
און דעם קארן אין די גארבן
לויגן זיי אין סקירדעס אויס,
ביז צום הימל הויך און גרויס.

נעמען פולע פורן פארן;

פורן פארן, פירן קארן
דורך די בערג און דורך די מאלן
אין די מילן אויסצומאלן;
הייבן אן די ווינטן ווייען,
און די מילן-פליגלען דרייען;
מאלן מילן, מאלן שנעל
פון דעם קארן ווייסע מעל.

נעמט דער בעקער מעל מיט הויזן
און פארהייצט זיין גרויסן אויוון;
ברענט דאס פייער, שניטלאך קנאקן,
נעמט דאס ברויט זיך בעסער באקן.
קויפן מאמעס ברויט דעם פרישן
און דערלאנגען אויף די טישן;
עסן קינדער פרישן ברויט,
זינגען זיי געזונט און רויט.

דער מאַפּאַל.

בני מנין פענסטער שטייט אַ מאַפּאַל,
ביזן הימל איז ער הויך.

וועלכע וואונדער ער דערזעט דארט,
ווייס מנין האַרץ דערפון באלד אויך.

אויפ'ן מאַפּאַל רומט אַ פּויגל,

ווייס ער לידער שווינע פיל;

זינגט דער פּויגל... און אין האַרצן

זינגט ווער נאָך די לידער שטיל.

ווינטער פליט אוועק דער פּויגל,

און דער מאַפּאַל טרויעריק ווערט.

זינג איך דאָן אים יענעמס לידער,

שטייט דער מאַפּאַל שטיל און הערט.

ב. לאפיו.

דאָס ליד פון ברויט.

פאר די הענטלאַך אין די רינגען

קליינע שווינע קינדער זינגען:

— „גאָט געטרײַער, גיב אַ רעגן

פון די קליינע קינדערס וועגן!“

ווייזט אַ וואַלקן זיך פון אויבן,

נעמען זיך די פעלדער שטויבן,

און ווי פערל רעגן רײן

טריף-טראַפּ, טריף-טראַפּ הײבט אָן גײן.

נעמען זיך די פעלדער שפּרײַטן,

פריש צעצקערטע אין בײַטן.

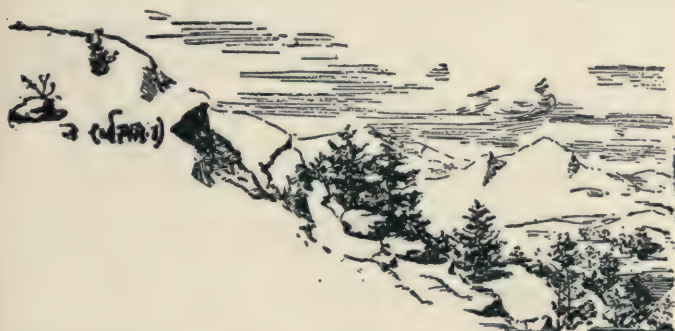
ווערן גרינע קארן-זאָנגען

אויף די פעלדער אויפגעגאַנגען;

פארויס אויפ'ן בארג. אבער אויך זי איז ניט לאנג געלאפן. זי האט
זיך אויך געמוזט אפשטעלן איבער דער קעלט.

באלד האבן זי אנגעיאגט און אריבערגעיאגט די יעגלע און
דער טענענבוים. זיי זיינען נאך געלאפן א ביסל העכער און האבן
זיך אפגעשטעלט. זיי האבן זיך ארומגעקוקט און האבן אויסגערופן:
— „מיר האבן געוואונען דאס געוועט! מיר האבן אריבער-
געיאגט אלעמען אויף א גרויסער שטרעקע!“

אבער אזוי ריינדדיק זיינען זיי אויך פארפראן געווארן פון
קעלט.

און ווען די יעגלע און דער טענענבוים האבן זיך אפגעשטעלט,
— ערשט א דין, דין פלאנצונגל, וואס זיי האבן פריער גאר ניט בא-
מערקט, איז זיך רואיק פארבייגעגאנגען און א לאז געטאן זיך צום
סאמע שפיץ פונ'ם בארג.

דארטן האט עס אריינגעלאזן זיינע ווארצעלאך אין דעם בארג
און דורכ'ן אייז און שניי אויפגעהויבן זיין קאפ צו דער זון ארויף.
דאס איז געווען דער לישאי. ער האט געוואונען דאס גע-
וועט.

פון ענגליש.

דאס געוועט פון די ביימער.

1.

אוינמאל האבן די ביימער און אנדערע פלאנצן זיך געוואסן אין לויפן.

זייער ציל איז געווען אויפ'ן שפיץ פון א הויכן בארג, אויבן אינגאנצן באדעקט מיט קלארן, פינקלענדיקן שניי.

האבן אלע פלאנצן ארויסגעצויגן זייערע ווארצלען פון דער ערד. זיי האבן זיך געשאקלט, האבן זיך געשטרויכלט, געפאלן, ווי-דער אויפגעשטאנען. און דאן האבן זיי זיך אלע אויסגעשמעלט גלייך און גענומען לויפן.

יעדע פלאנץ האט זיך געפלייסט און אנגעשטרענגט צו לויפן אזוי שנעל ווי מעגליך.

א היבש ביסל פון די פלאנצן זינען באלד מיד געווארן און געבליבן שטויבן ביים סאמע אנפאנג פון בארג. די אנדערע זינען געלאפן ווייטער.

דער דעמב, וואס איז געווען דער קייניג פון די ביימער, דער הערשער איבער'ן וואלד, איז געלאפן אזוי שנעל, אז אלע האבן גע-דענקט — ער וועט אויך ווערן דער קייניג פונ'ם בארג. באלד איז אבער געווארן אזוי קאלט, אז דער דעמב האט ווייטער ניט געקאנט לויפן. ער האט זיך אפגעשמעלט.

דער בוקסנבוים איז אים פארלאפן דעם וועג און אים ארי-בערגעיאגט. דער דעמב האט אפגעקרעכצט; אים האט שטארק פארדראסן, וואס ער איז ניט מער דער קייניג.

2.

אבער דער בוקסנבוים האט אויך ניט געקאנט אריבערטראגן די קעלט, וואס העכער ער איז געלאפן אויפ'ן בארג. ער האט אג-געהויבן צו ציטערן פאר קעלט און האט זיך געמוזט אפשטעלן. באלד איז אנגעקומען די בעריאזע, זי האט זיך א רוק געטאן

פון דער שיף. פלוצים האט עמיצער פון שיף א געשריין געטאן: א.
היפיש!"

א גרויסער שרעקלאכער היפיש האט זיך טאקע באוויזן פון די וועלן און האט זיך מיט אן אפן מויל א לאז געטאן צום מאטראם. אויפ'ן שיף זינגען אלע פארשטיינערט געווארן פאר שרעק; דער מאטראם און דאס מיידעלע זינגען געווען אין דער גרעסטער סכנה. נאר אין דערזעלכער רגע, ווען דער היפיש איז שוין גרויס געווען אנצוכאפן דעם מענשן, האט ווי א וואונדער געטראפן: דער פיש האט פלוצלונג א צימער געטאן, האט זיך איבערגעקערט מיט'ן בויך ארויף, און דאס וואסער ארום האט זיך באפארבט מיט בלוט. עמיצער האט דעם פיש פארוואונדעט.

— א, דאס איז אונזער קליינער מאטראם! — האבן אלע אויפ'ן שיף אויסגעשריען.

און אין דער אמת'ן איז דאס געווען א אינגל, דער קליינער זון פון דעם מאטראם, וועלכער האט זיך געווארפן ראטעווען דאס מיידעלע. זעענדיק, אז זיין טאטע איז אין א סכנה, איז דער אינגל אריינגעשפרונגען אין וואסער, צוגעשוואומען צום פיש און האט אים אריינגעשטאכן אין בויך אריין א שארפן שפיז.

דער פארוואונדעטער פיש האט איצט צורו געלאזן דעם טאטן און האט זיך א ווארף געטאן צום אינגל. דער אינגל האט זיך גע-לאזט שווימען; אבער נים צו דער שיף, נאר פון דער שיף. אלע האבן צו אים געשריען: „צוריק, צוריק!“ נאר ער האט קיינעם נים געהערט און געטאן דאס זיניקע — געשוואומען אליין ווייטער פון דער שיף. ער האט זיך אומגעקערט צוריק ערשט דאן, ווען זיין טאטע איז שוין געווען אויפ'ן דעק פון שיף. ער איז געשוואומען צו דער שיף און האט געשיקט אויסגעמיטן דעם היפיש. שוין ביי דער שיף, האלטנדיק זיך ביי דער שטריק, וואס מען האט אים אראפגע-ווארפן, האט ער נאך אמאל א שטאך געטאן דעם היפיש.

אין עטלאכע מינוט ארום איז שוין דער אינגל געווען אויפ'ן דעק, און דער טאטע האט אים געהאלט און געקושט מיט טרערן אין די אויגן.

דער שפערלינג.

דו אליין נאר, שפערלינג גרויער,
דו פארלאזסט נישט אונזער לאנד,
טראגסט מיט אונז דעם אומעם, טרויער,
אונזער נויט איז דיר באקאנט.

און דיר שרעקן נישט קיין שנייען,
נישט די קעלטן, נישט די פרעסט:
מעג דיין לאנד א שניי פארווייען,
בלייבסטו טריי דיין אויגענער נעסט.

דו פארלאזסט נישט דינע ברידער,
ווען עס קומט א שווערע נויט,
און דו טרויסט מיט דינע לידער,
און דו טוילסט מיט זיי דיין ברויט.

ש. י. לאנדניסקי.

דער הייפיש.

אויף א שייף האט זיך אמאל געטראפן אן אומגליק: א קליין
מיידעלע האט זיך אריבערגעכויגן איבער'ן ראנט פון שייף און איז
אריינגעפאלן אין ים אריין.

אין מאטראס האט דערזען, ווי דאס מיידעלע איז אריינגע-
פאלן אין וואסער. האט ער זיך געווארפן עס ראטעווען און אים האט
זיך איינגעגעבן עס צו געפינען.

דערווייל איז די שייף אפגעשוואומען א רעכטן שטיק. ווייל
מען האט זי מיט אמאל נישט געקאנט אפשטעלן. דער מאטראס האט
געדארפט דעם גאנצן שטיק שווימען. ער איז שוין געווען נישט ווייט

די אלמע פויגלען זײַנען דעמאלט געזעסן איינזאם אויפ'ן בוים
און געקוקט איינער אויפ'ן אנדערן.

— „פארוואס זינגסטו עפעס ניט?“ — האט די מוטער-פויגל
געפרעגט בײַ איר פריינד.

און דער פריינד אירער האט איר געענטפערט:

„עס זינגט זיך מיר ניט. איך קאן איצט גאר ניט זינגען. איך

קאן גאר דענקען און מראכטן.“

— „וועגן וואס מראכטסטו?“

„איך מראכט וועגן דעם, אז אלצדינג ענדערט זיך. די בלע-

מער פון די בײַמער פאלן ארויסער, און עס וועט באלד ניט זײַן קײַן

דאך איבער אונזער קאפ. די בלומען זײַנען אלע פארשוואונדן גע-

ווארן. און לעצטע נאכט איז געוועזן א פראסט.

כ מ ע ט אלע פויגלען זײַנען אוועקגעפלויגן. עפעס אזעל-

כעס רופט מיך, און איך פיל אויך, ווי אויפהויבן זיך און אוועקפליען

ווייט, ווייט.“

— טא לאמיר אוועקפליען צוזאמען.“ — האט די „זי“ פאר-

געשלאגן.

און בײַדע פויגלען האבן זיך אויפגעהויבן הויך, הויך אין דער

לופטן. זײַ האבן געקוקט צו צ פ ו ז צו — און זײַ האבן דערזען

פון דער ווייטנס, ווי דער שניי קומט אן. און זײַ האבן א קוק געמאן

צו ד ר ו ס צו, און זײַ האבן דארט געזען גרינע בלעמער און

בלומען.

און זײַ האבן זיך בײַדע געלאזן צו דעם לאנד פון גרינס און

פון בלומען. זײַ זײַנען געפלויגן א גאנצן טאג; און זײַ זײַנען גע-

פלויגן א גאנצע נאכט. און זײַ זײַנען נאכדעם ווידער געפלויגן, בײַ

זײַ זײַנען געקומען אין א לאנד, וואו עס איז ניטא קײַן ווינטער.

די ערד איז דארט געווען באדעקט מיט גראז און מיט בלומען;

די בײַמער — מיט געדיכטע גרינע בלעמער. און פויגלען האבן אום-

געפלאמערט צווישן די צווייגן און געזונגען.

האבן אונזערע פויגעלאך זיך דארט אויך אפגעשמעלט און

פארבליבן.

דער מאמע-פויגעלע איז איצט געזעסן ביים ברעג נעסט און האט געזונגען שענער און זיסער, ווי ווען עס איז פריער.

דער מאמע-פויגעלע האט זיך אויך געוואלט זינגען; נאר זי האט ניט געהאט קיין צייט; זי איז געווען צו פיל פארנומען מיט איר ארבעט ארום אירע קלייניקע קינדערלאך.

די קליינווארג זינגען געווען אזוי הונגעריק, אז ביידע — אי די מאמע, אי דער מאמע זייערער — האבן געדארפט שווער הארע-ווען — ארוםפליען און כאפן ווערימלאך און זומער-פויגעלאך, — זיי זאלן האבן גענוג צו עסן.

ווען דאס קליינווארג פלעגט נאר דערהערן דאס פלאטערן פון די פליגלען פון זייערע עלטערן אין די בלעטער, פלעגן זיך גלייך זייערע פינג פנימליכלאך מיט די געלע שנעבעלאך ברויט צעעפענען. און דער מאמע אדער די מאמע פלעגט צופליען און אריינלייגן זיי אין די מילכלאך דאס עסן.

אבער סיי דער מאמע, סיי די מאמע זינגען געווען צופרידן.

„קאן נאך ווער זיין גליקלאכער פאר אונז?“ — האט דער טא-מע-פויגל געזאגט צו דער מאמע-פויגל. — „מיר וועלן דא, אויף דעם בוים לעבן שמענדיק; דא לעבט זיך גאר אן זארגן.“

די יונגע פויגעלאך זינגען כאלד גענוג אונטערגעוואקסן, אזוי אז זיי האבן שוין געקאנט פליען.

וואס פאר א גליקלאכע צייט דאס איז געווען! ביידע עלטערע פויגלען האבן גערעדט און געשמועסט מיט די יונגע, זיי זאלן זיך אנהויבן לערנען פליען און ניט שרעקן זיך צו פארלאזן די נעסט אויף א וויילע.

די יונגע האבן זיך גוט געלערנט, און אין גאר א קורצער צייט האבן זיי שוין געקאנט האלטן זיך אויף זייערע פליגלען און פליען ארום דער נעסט.

אין גיכן האט דאס יונגווארג אליין אנגעהויבן פליען אין פעלד און אין וואלד און זוכן פאר זיך עסן. און זיי האבן אנגעהויבן זינגען זייערע אייגענע לידער — לידער פון פרייד און פון יוגנט.

און די זון האט געשיינט אויף אלץ און געווארימט אלץ און אלעמען מיט אירע גאלדענע שטראלן.

ווען די נעסט איז געווארן פארטיק, האט איינס פון די פון געלאך אנגעהויבן זינגען. און עס האט געזונגען אזוי שוין, אזוי הארציק, אז זיין פריינד, דאס צווייטע פויגעלע, האט זיך ניט געקאנט איינהאלטן און אים געפרעגט:

— ווער האט דאס דיך ארויסגערופן צום זינגען?

און דאס פויגעלע האט געענטפערט:

„די בלומען האבן מיך ארויסגערופן צום זינגען. און די בינען האבן מיך ארויסגערופן און דער ווינט, וואס בלאזט אין די בלעמער, און דו אליין.“

„יעדעס מאל, ווען דו ברענגסט א גרעזעלע אין נעסט, אדער א האר אדער א פעדערל, ווילט זיך מיר אנהויבן זינגען.“
— און וועגן וואס זינגסטו? — האט אים זיין פריינד ווידער געפרעגט.

„איך זינג וועגן אלץ און וועגן גארנישט. איך זינג, וויל איך בין גליקלאך.“

דאס צווייטע פויגעלע, די „זי“, האט אנגעהויבן לויגן זיך. און אין גיכן זינגען אין נעסט געלעגן פינג געשפרענקלטע אייעלאך. און די „זי“ פויגעלע האט געזאגט צו איר פריינד:
— דענקסטו, אז עס זינגען נאך פארען ערגעץ וואו אויף דער וועלט אזעלכע שיינע אייעלאך ווי מיינע?

און דער פריינד אירער האט איר אויף דעם געענטפערט:
„זיכער ניט, מין טייערע!“ און ער האט זיך פאנאנדערגעזונגען.
אין צוויי וואכען ארום האט די „זי“ פויגעלע באמערקט צו איר פריינד:

— זע נאר, וואס זאגסטו אויף דעם? איינס פון די אייעלאך באוועגט זיך און עס פיפטשעט עפעס אין דעם.

באלד האט זיך אנגעהויבן צו באוועגן אויך דאס צווייטע אייעלע און דאס דריטע און די איבעריקע צוויי, און עס זינגען פון זיי ארויס פינג קלוינטשינקע, הוילינקע פויגעלאך.

שטאם. די דערשראקענע וועווערקע האט גענומען ארומלויפן פון איין צווייגל אויפ'ן צווייטן ארויף און אראפ. אט איז זי א וויילע געבליבן זיצן רואיק. בוריק האט ניט אויפגעהערט צו בילן און ווארפן זיך. די וועווערקע האט געגעבן א האסטיקן שפרונג און... כאלד אראפגע-פאלן אויף דער ערד. א רגע — בוריק איז דא! אט האלט ער זי שוין אין די ציין און מיט אן אויפגעהויבענעם עק לאזט ער זיך לויפן פון וואלד. ש. הרוויז.

צוויי פייגעלאך.

אין פרילינג זינען צו אונז אין גארטן געקומען צוויי גרויע פייגעלאך. זיי זינען געקומען יעדערער באזונדער. נאר זיי האבן זיך ניד באפריינדט און גענומען צוזאמען בויען א נעסט.

אין גארטן בני אונז איז געווען זייער שוין. די ביימער האבן געבליט. זיי זינען געווען באדעקט מיט ווייסע בליטן. דאס גראז האט זיך א הייב געמאן. און פון צווישן גראז האבן ארויסגעשטעקט זייערע קעפלאך אלערליי בלומען.

די בינען זינען אומגעפלוין צווישן די בלומען, געזומט און געזינגט זייער האניק.

פארזיכטיקייט און פלינקייט. דעריבער, קינדערלאך, דארף מען שטענדיק זיין פארזיכטיק, נישט אוועקשפרינגען ווייט פון דער מאמען, נישט אראפלאזן זיך אליין אויף דער ערד. און אצונד, קינדערלאך, וועלן מיר פרואוון אלע אראפלאזן זיך אויף דער ערד און פארזוכן רויטע יאגעדעס; זיי זינגען שוין צייטיק".

די אלטע האט זיך ארומגעקוקט אויף אלע זימן און געגעבן א צייכן. באלד האט זיך דאס גאנצע הויזגעזינד פלינק אראפגעלאזט אויף דער ערד. די אלטע האט צוגעפירט דאס יונגווארג צום ארט, וואו ס'האבן געדיכט געוואקסן רויטע יאגעדעס, און דער ע ו ל ס האט זיך געלאזן וואויל גיין... אנגעזעטיקט זיך, איז דער ע ו ל ס פלינק ארויפגעשפרונגען און ארויפגעקלעמערט צוריק אויפ'ן בוים.

נישט ווייט פון וואלד, וואו די וועווערקע האט געמאכט איר נעסט, איז געשטאנען אן איינזאם פויעריש הייזל. אביסל אפגערוקט פון הייזל איז געווען א הינטיש בידל, אין וועלכן ס'האט זיך אויפ-געהאלטן דער בייזער הונט — בוריק. א גאנצן טאג פלעגט ער זיין צוגעבונדן אויף א קוויט, און אלע פארנאכט פלעגט דער באלעבאס פון הייזל אפלאזן דעם הונט פון קוויט. דעמאלט פלעגט בוריק, ווי א משוגע'נער, מיט אן ארויסגעשמרעקטער רויטער צונג, נעמען לויפן איבער די ארומיקע פעלדער און צום וואלד. און ווי נאָר ער פלעגט אויפ'ן בוים דערזען א וועווערקע, פלעגט ער נעמען שפרינגען אויפ'ן שטאם פון בוים און בילן. די וועווערקע אָבער פלעגט אוועקשפרינגען אויף די נאָענטע ביימער. אז אָך און וויי אָבער איז געווען צו דער וועווערקע, וואָס האָט געגעבן אן אומגעלומפערטן שפרונג און איז אראפגעפאלן אויף דער ערד! גאנץ אַפּט פלעגט מען אין בוריקס בידל געפינען א צעריסענע, צעבלומיקטע וועווערקע.

איינמאל, פארנאכט, איז איינע פון אונזערע יונגע וועווערקעס אומפארזיכטיק אוועק פון נעסט און אומגעשפרונגען פון בוים צו בוים. צייטנווייז פלעגט זי זיך אַפּשטעלן, אראפרייסן א שישקע און שפרינגען ווייטער. פלוצלונג, ווי פון אונטער דער ערד, איז אויסגעוואקסן בוריק. אַט האָט ער דערזען די וועווערקע און האָט זיך מיט אימפעט געלאזט צום בוים. ער האָט גענומען הויך בילן און שפרינגען אויפ'ן

מיט א קורצער צײַט שפעטער איז די וועווערקע געווארן א מוטער פון זעקס קלײַנע קינדערלאך, און זי האָט מיט גרויס ליבע גענומען זיך צו האַדעווען זײַ. זעלטן ווען זי פלעגט פאַרלאָזן איר נעסט. אַ ביסל נים האָט זי נאָך געהאַט אַנגעגרייט פון פאַר-אַ-וואָרן אין אַן אַלמער אויסגעהוילטער סאַסנע. און ווען די נים זײַנען אויס-געגאַנגען, פלעגט זי זיך פלינג אַראָפּלאָזן פונ'ם בוים אויף דער ערד, כאַפּן ערגעץ אַ גרינע יאַגעדע, אַ שוואַם און באַלד צוריק אַרויפ-קלעמען אויפ'ן בוים צו אירע קינדערלאך.

אויפ'ן אַכטן טאָג האָבן זיך בײַ די קלײַנע וועווערקעלאך גע-עפנט די אויגן; דאָך זײַנען זײַ נאָך געווען שוואַך און הילפלאָז. ס'איז דורכגעגאַנגען נאָך אַ וואָך, און די קלײַנע ח ב ר ה איז נים גע-ווען צו דערקענען: דאָס געל-רויטע פעלכעלע גלאַנצט, דאָס קעפעלע מיט די שפיציקע אויערן און שױניקע קלוגע אויגעלאך איז אַרויס-געשמעקט פון נעסט און קוקט זיך אַרום. ווי שױן עס איז! אַ וועלט מיט גרינע, הויכע בױמער, גראַז און בלומען, און אויבן אַ בלויער הימל. די צימעריקע מוטער אַבער לאָזט זײַ נישט לאַנג אַרויסשמעקן די קעפעלאך, און בײַם מינדסטן גערויש פאַרטרייבט זי זײַ צוריק אין נעסט.

אײַנמאַל, אין אַ שױנעם ליכטיקן זומערדיקן פאַרטאָג האָט די וועווערקע צום ערשטן מאַל אַרויסגעפירט אירע קינדערלאך אויף אַ שפאַציר איבער די בױמער. נאָר פריער האָט זי זײַ אַרומגעקליבן אַרום זיך און געזאָגט:

— קינדערלאך! קײַן ח י ה אין דער וועלט האָט נים ליב אַזוי שטאַרק די פּרײַהײַט אין דעם שױנעם, גרינעם וואַלד, ווי די ווער-ווערקע. מיר האָבן אַבער זײַער פיל ש ו נ א י ם, אונטן און אויבן, וואָס לוייערן אויף אונזער לעבן. ווער פון זײַ טײַט אונז און זעטיקט זיך אַן מיט אונזער בלוט; ווער עס נעמט אונז אין געפאַנגענשאַפט און האַלט אונז פאַרשפאַרט אין אַ שטײַגל צוליב אַ שפּילאַכל. און דאָס איז פאַר אונז, וועווערקעס, נאָך ערגער פאַר'ן טױט. מיר זײַנען דאָך שוואַך; האָבן נים קײַן שטאַרקע צײַן און קײַן שטאַרקע קראַלן, מיט וואָס צו פאַרטײַדיקן זיך. די אײַנציקע רעטונג אונזערע איז אונזער

צווי מיין.

— „דו האסט געהערט די ניס, וואס האט פארשפרייט זיך ביי די מיין?“ —
 האט איבערראשט געפרעגט איין מויו די צווייטע. =
 „מען האט געפונען דאך די קאץ א טויטע
 אין נעגל ביי דעם לויב!“ — „ווי ליכטזיניק דו ביסט;“ —
 האט זי די צווייטע אפגעשמעלט אין מיטן ווארט; —
 „ניט גלויב און פרוי זיך ניט אומזיסט;
 מען דארף פארשמיין,
 אז ווען ביי זיי זאל צו די נעגל דארט דערגיין,
 וועט שוין דער לויב ניט בלייבן לעבן;
 ווייל שטארקער פאר א קאץ קען אויף דער וועלט ניט געבן“...
 נחום יערוסאלימטישק.

די וועווערקעס.

ס'איז אנהייב פרילינג. די פלינקע לוסטיקע וועווערקע, וואס
 האט פארבראכט א שווערן לאנגן ווינטער, האט אראפגעווארפן איר
 גרויען ווינטערדיקן פוטער און האט זיך אנגעטאן אין א לייכט, געל-
 רויט זומערדיק קלייד. אין א שיינעם פרילינג-מארגן האט זי פאר-
 ביסן מיט פרישע גרינע בלעטלאך און האט גענומען בויען א נעסט.
 און אין א קורצער צייט ארום איז איר נעסט פארטיק געווארן — זייער
 א באקוועמע דיר הא פאר איר מיט די קינדערלאך. דאס איז געווען
 א הייזל, געמאכט פון דינע טרוקענע צווייגעלאך, כמעט אין
 סאמע שפיץ פון א הויכער סאסנע, און אינווייניק האט זי דאס
 שטיבעלע אויסגעבעט מיט ווייכן מאך, כדי די קינדערלאך זאל זיין
 ווייך און ווארים.

די וואַזיקע: וואָס האָסטו זיך אזוי פאַרשפּעטיקט? איך
בין שוין לאַנג דאָ.

דער האַז: ווי, דו ביסט שוין ווידער דאָ? עס קאָן נישט
זײַן. מיר מוזן פּרואוון נאָך אײַן מאל. שטעל זיך: אײַנס, צוויי, דריי,
לויף!

(דער האַז לויפט מיט אַלע כוחות. ער קומט צום צווייטן
עק פון באַראַזנע אַ פאַרשאַפּעטער, אַ נאַסער פון שווייס. דער וואַזיק
הײבט אויף דעם קאַפּ און זאָגט):

דער וואַזיק: פאַרוואָס אזוי שפּעט? איך בין שוין לאַנג
דאָ.

דער האַז: שוין לאַנג דאָ? אַ וואונדער!

דער וואַזיק: ווילסט אפּשר נאָך אַ מאל פּרואוון? איך
בין גרייט.

דער האַז: גיין, גיין. דו האָסט געוואונען דאָס געוועט,
מײַערער שכן, און איך וועל דיך בעטן, הער וואַזיק, קומען צו מיר
אַמאל אין געסט. איך בין זייער צופרידן אויפצונעמען דיך.

דער וואַזיק: און איך וועל מיט פּרײַד קומען צו דיר.
(דער האַז גײט אַפּ אַ פאַרוואונדערטער. עס קומט אַן די וואַ-
זיקע, זי זאָגט אַ צופרידענע):

די וואַזיקע: יא, יא, מײַן מאַנעלע! עס איז אמת, דו
האַסט קורצע פיס, אַבער דערפאַר לאַנגן, זייער לאַנגן שכל.
פון רוסיש.

דער האַז : אײַנס, צוויי, דריי, לויף!
 (דער האַז לויפט שנעל. דער וואַזיק בלייבט זיצן. דער האַז
 קומט צום צווייטן עק פון באַראַזנע. די וואַזיקע הײַבט אויף איר
 קאָפּ און זאָגט):

די וואַזיקע : איך בין שוין דאָ.
 דער האַז : וואָס? ווי קאָן דאָס זײַן? לאַמיר פּרואַוון נאָך
 אַ מאל. ביסט פאַרטיק?
 דער וואַזיק : פאַרטיק.

דער האַז : אײַנס, צוויי, דריי, לויף!
 (דער האַז לויפט. די וואַזיקע בלייבט אויף איר אַרט. דער
 האַז קומט צום צווייטן עק פון באַראַזנע. דער וואַזיק הײַבט אויף
 זײַן קאָפּ און זאָגט):

דער וואַזיק : איך בין שוין לאַנג דאָ.
 דער האַז : וואָס איך הער? איך קאָן דאָס גאָר נישט באַ-
 נעמען. עפעס אַ מאַדנע זאָך. מיר וועלן פּרואַוון נאָך אַ מאל.
 דער וואַזיק : גײט עס. איך בין גרײַט.
 דער האַז : אײַנס, צוויי, דריי, לויף!
 (דער האַז לויפט נאָך שנעלער. ווען ער קומט צום צווייטן
 עק פון באַראַזנע, הײַבט די וואַזיקע אויף דעם קאָפּ און זאָגט):

דער האז: וואס רעדסטו צו מיר?

דער וואזיק: איך רעד אלעמאל מיט מינע שכנים.

דער האז: גיי רעד מיט דינע קרובים. איך האלט

זיך פאר צו הויך צו רעדן מיט א וואזיק.

דער וואזיק: אבער וואס איז דער מער?

דער האז: גאר פשוט. גיב נאר א קוק אויף דינע

מיאוס'ע קורצע פיסלאך.

דער וואזיק: זיי זינען גאר ניט ערגער פאר דינע. אויב

דו ווילסט, לאמיר זיך וועטן, ווער פון אונז וועט בעסער לויפן.

דער האז: הא, הא, הא! ביסט משוגע געווארן?

דער וואזיק: איך בין גאר ניט משוגע. לאמיר אן-

הייבן לויפן אט דא אין דער באראזנע און מיר וועלן זען, ווער וועט

פריער קומען צולויפן אט צו יענעם צוים.

דער האז: הא, הא, הא!... לויפן איז לויפן. נאר ביז דו

וועסט זיך דא אויסקלייבן, וועל איך נאך צולויפן צום קוואל און אן-

טרינקען זיך און צוריק קומען.

(דער האז לויפט אוועק).

די וואזיכע: (קומט ארויס, זי זאגט): איך האב געהערט,

וואס דו האסט גערעדט מיט'ן האז. דו ביסט אפנים משוגע

געווארן. ווי וועסטו דאס לויפן אין געוועט מיט'ן האז?

דער וואזיק: וועסט שוין זען. גיי נאר אהין אין דעם

צווייטן עק פון דער באראזנע. דער האז וועט לויפן, און ווען ער

וועט קומען אהין, זאלסטו זאגן: „איך בין שוין דא“.

די וואזיכע: קלוג, מיסטעריש! ער וועט מינען, אז דו

ביסט דאס! האסט אפילו קורצע פיס, מיין מאנעלע, אבער דער-

פאר לאנגן שכל.

(זי גייט איבער צום צווייטן עק פון דער באראזנע. דער וואז-

יק שמעלט זיך ביי דעם עק. עם קומט דער האז).

דער האז: ביסט פארטיק? קאנען מיר לויפן?

דער וואזיק: יא.

קורץ-עק האָט זיך מיט אַ מאַל אַ הויב געטאָן, אָפּגעטרייטלט זיך, אַ וואונק געטאָן מיט איין אינגל און אַ זאָג געטאָן :
 — וואָס זשע דען האָט איר געמיינט? אַך, טרוסן! ...
 פון דעמאָלט אָן האָט קורץ-עק אַליין אָנגעהויבן גלויבן, אַז ער איז אין דער אַמ'ת'ן אַ העלד, און האָט פאַר קוינעם קיין מורא נישט.

מאַמיו סיביריאַק.

דער האָז און דער וואַזיק.

אינדערפרי; אינ'ם פאַרמערס קרויט-גאַרטן. דער וואַזיק און די וואַזיכע גייען אום איכער'ן גאַרטן.

דער וואַזיק: פיינע קרויט אויסגעוואַקסן. עס וועט זיין גענוג צום עסן אויף אַ גאַנצן זומער.

די וואַזיכע: יא, אויב נאָר די האָזן וועלן אונז לאָזן עסן. דער וואַזיק: פאַר וואָס נישט? עס איז פאַראַן גענוג פאַר אונז פאַר אַלעמען: פאַר די וואַזיקעס, פאַר די האָזן און פאַר דעם פאַרמער.

די וואַזיכע: ווען די האָזן וואַלטן נאָר אויך אַזוי דענ-קען, ווי דו!

דער וואַזיק: מיר וועלן זיי לאָזן צורו, ווי מיר טוען אַלע-מאַל.

די וואַזיכע: צי וועלן אַבער די האָזן אונז לאָזן צורו? נעכטן זיינען זיי געקומען אַהער, ווען איך האָב דאָ געגעסן, און זיי האָבן מיך אָנגערופן מיט די מיאָרס'סטע נעמען: „קורצפּיסלער“, „שליאַפּוכע“.

די וואַזיכע: דאָס איז טאַקע איינער פון די, וואָס איז דאָ נעכטן געווען. איך וועל זיך באַהאַלטן, ביז ער וועט דורכגיין.

(זי באַהאַלט זיך צווישן די קרויט. עס קומט אָן דער האָז.)

דער וואַזיק: גוט מאַרגן, הער האָז!

קורץ-עק איז פלוצלונג געווארן שמוס, זיינע אויגן שפארן פון שמערן ארויס, די הויט צימערט אויף אים. — ער האט דערזען דעם וואלף.

ווייטער האט פאסירט עפעס אויסערגעוויינלאכס.

קורץ-עק האט ווי א גרויסע פילקע א שפרונג געטאן אין דער הינד, ווי א באמבע אראפגעפאלן גלייך דעם וואלף אין קאפ אריין, ווי א קויל זיך איבערגעקוליעט איבער דער גאנצער לענג פון וואלפס רוקען, זיך א דריי געטאן אין דער לופטן און איז אוועקגעפליגן ווי א פיל פון בויגן. געלאפן און געלאפן ביז ער איז אן כוחות גע- בליבן, איז אריינגעפאלן אין א גריבל אונטער א שטרויך, אויסגע- צויגן זיך און אזוי געבליבן ליגן א פאר'ח ל ש'מער.

און דער וואלף? ער האט זיך ווי א וויכער געטראגן אין דער אנדער זייט. אז דער האז האט פון דער הינד אויף אים א פאל גע- טאן, האט זיך אים אויסגעדוכט, אז מען האט עס אין אים פון א ביקס אויסגעשאסן און ער איז אנטלאפן, וואו דער שווארצער פעפער וואקסט.

די איבעריקע העולאך האבן זיך אזוי צעשראקן, אז זיי האבן א לאנגע צייט ניט געקענט קומען צו זיך, און א לאנגע צייט זיינען זיי געלעגן אין די לעכער, וואוהיין יעדערער איז פון שרעק פארקראכן. שוין גאנץ שפעט האבן זיי אנגעהויבן צו באווייזן זיך פון זייערע בא- העלטענישן און האבן זיך ווידער פארזאמלט אויף דער לאנקע ארום דעם פיען.

— אי, האט ער דעם וואלף דערשראקן! א כוואט אונזער קורץ-עק, א העלד! — האבן די העולאך געלויבט זייער חבר. אבער וואו איז ער, אונזער כוואטסקער האז? אפשר האט אים אן אנדער וואלף געפאקט? און חבר ה האט זיך צעלאזן איבער'ן וואלד זוכן דעם העלד פון טאג. געזוכט און גענישמערט און געפונען. קורץ-עק איז קוים א לעבעדיקער געלעגן אין גריבל אונטער'ן שטרויך. — ברעווא, קורץ-עק! — האבן די האזן אויסגעשריען אין איין קול. — אי, האסטו אנגעשראקן דעם וואלף! א דאנק, ברודערקע! דו האסט דאך אונז פון טויט געראטעוועט. און מיר האבן געמיינט, אז דו מאכסט נאר קוראזש.

געבל און ווער פונ'ם וואלפס ציינער, אפילו זיי האבן זיך ניט גע-
קענט איינהאלטן פון א שמייכל.

— אַך, ס'אַרע קאַמישער האָז! אַך, ס'אַרע נאַרישער קורץ-
עק!

און פלוצלונג איז אלעמען אזוי פריילאך געווארן! ווער עס
קוליעט זיך אין שניי, ווער עס שפרינגט, אנדערע מאנצן, — ממש
משוגע געווארן. און קורץ-עק ווילדעוועט מער פון אלעמען און
ווי אן עכטער כוואט שרייט ער אויס אויפ'ן גאנצן וואלד:

— וואס זאל מען דא א פולע ברייען, — זאל זיך נאר דער
וואלף באווייזן, וועל איך אים גלייך דערווערגן און אויפעסן!...

— אַך, ס'אַרע נאַרישער האָז! אַך, ס'אַרע נאַרישער! —
לאַכן אלע.

פלוצלונג, אין רעכטן מיטן פרייד, אהא! — רב וועלפל איז
דא.

געגאנגען איז ער איבער'ן וואלד נאך זיינע וועלפישע גע-
שעפטן, האט זיך אביסל פארזאמט, דערפילט דעם הונגער, און ווי
נאר ער האט א טראכט געטאן: „ס'וואלט גאר ניט שלעכט געווען א
נאש טאן א שטיקל האזן-פלייש“ — האט ער דערהערט די האזן
שרייען, רעש'ן און טאקע וועגן אים, וועגן רב וועלפלען אליין.
גלייך גיט ער זיך א שמעל אפ, א צי מיט דער נאז און אויף די שפיצן
פינגער גענומען גנב'ענען זיך צו די העזלאך. אט זעט ער שוין די
גאנצע חברת, אט הערט ער, ווי זיי שפאטן פון אים, איבערהויפט
איינער מער ווי אלע.

— ווארט אקארשט, ברודערל, אט באלד וועל איך זיך א
פרואו טאן אונטער מינע ציין! — און האט אנגעהויבן אויסקוקן,
ווער איז דאס דער העלד, וואס בארימט זיך אזוי.

די האזן באמערקן גאר ניט זייער מלאך-המות און פרייען
זיך אלץ מער און מער. פלוצלונג שפרינגט קורץ-עק ארויף אויף א
פיען, שמעלט זיך אוועק אויף די הינטערשמע פיס און רופט אויס
אויפ'ן קול:

— העי, טרוסן, קוקט אהער אויף מיר, איך וועל אייך גלייך
ווייזן אזא קונץ, אזא... א... א...

דער העלדישער האָז.

קורץ-עק איז געבארן געוואָרן טיף אין דעם געדיכטן וואַלד;
זיין ווייַדל איז געווען אזוי קליין, אז ער האָט זיך קוים אַרויסגעזען;
האַט אים קרום-אויג, זיין מאַמע, דערפאַר גערופן קורץ-עק.

פונ'ם געבארן-טאָג אָן האָט קורץ-עק פאַר אַלין מורא גע-
האַט. טוט אַ קנאַק אַ טרוקן צווייגל אונטער'ן פיסל, טוט אַ פלי אויף
אַ פויגל, אַדער אַ קאַס שניי פאַלט פון בוים אַראַפּ, — האָט קורץ-עק
שוין זיין האָז-נשמה אין די פיסלאַך.

שרעקט זיך קורץ-עק אַזוי טאַג, שרעקט ער זיך צוויי, אַ וואַך,
אַ חודש, אַ יאָר. ער איז שוין אויסגעוואַקסן, אַ גרויסער בחור
געוואָרן, און איז אַלין שרעקעדיק. ל סוף איז אים נמאס געוואָרן
מורא צו האָבן.

— מער האָב איך פאַר קיינעם קיין מורא ניט! — האָט
אוינמאַל קורץ-עק אויסגעשריען איבער'ן וואַלד. — אפילו אויף אַ
האַר ניט. אויס מורא און גאַר!

האַבן זיך צונויפגעקליבן די אַלמע האָזן, געבראַכט אַלע יונגע
העזלאַך; זיינען געקומען צו שלעפּן זיך די אַלמע העזיכעס, צעזעצט
זיך אין אַ קרייז אויף אַ לאַנקע אין מיטן וואַלד און הערן, ווי קורץ-
עק באַרימט זיך; הערן און גלויבן ניט זייערע אויערן: ס'האַט נאָך
ניט געטראַפּן, אז אַ האָז זאַל פאַר קיינעם קיין מורא ניט האָבן.
— העי, קורץ-עק, און פאַר אַ וואַלף האַסטו אויך קיין מורא

ניט?

— זיכער ניט, פאַר'ן פוקס אַ ווידאייניט, אַ פּייל
פאַר'ן בער ניט, פאַר קיינעם ניט.

דאָס האָט אויסגעזען אזוי קאַמיש, אזוי לעכערלאַך, אז די פאַר-
זאַמלמע האָבן זיך מער ניט געקענט אַינהאַלטן, און אַ שטאַרקער
געלעכטער האָט אויסגעבראַכן: עס לאַכן פאַרשייט די יונגאַטשעס
און קלאַפּן זיך מיט די לאַפּקעס אין די מאַרדעטשקעס; עס טרייַסלען
זיך פון געלעכטער די גרויס-כייכיקע באַבעס, אפילו די זיידעס-האַזן,
וואָס האָבן אויף זייער לייב געטראַגן די שפורן ווער פונ'ם פיקסלס

(דער לײב טוט אויף אים א שפרונג. העזל טוט זיך א לאז
אין הייל ארײַן).

ל יי ב (קוקט ארײַן אין נאָרע): איז פאַרשוואונדן געוואָרן
אין הייל, פאַרשוואונדן. וואַרט, וואַרט! איך וועל זיך מיט אים
אַפּרעכענען! איך וועל דאָ שטויַן, ביז ער וועט אַרויסקומען. איך
וועל דאָ באַדייַן שטויַן און שטויַן און שטויַן, ביז ער וועט בייַ מיר
שטאַרבן פון הונגער.

פ י נ פ ט ע ס צ ע נ ע. — (אן אַנדער פּלאַץ אין וואַלד).

ה ע ז ל : לויף, מוטער הירש, און נעם צו דיין הירשעלען.
ה י ר ש ן : וועט דער שלעכטער לײב ניט אונטערקומען?
ה ע ז ל : א, גיין! ער שטויַט בייַ מיין נאָרע, און ער וועט
דאַרט שטויַן, ביז איך וועל אַרויס. האַ, האַ, האַ! ער וועט אַליין
שטאַרבן פון הונגער, אויב ער וועט וואַרטן ביז דאַמאַלסט.
(הירשן לויפּט צונעמען איר הירשעלע. בײַדע פאַרשווינדן
אין וואַלד). פון ענגליש.

הירשן : קנין איינער ניט פון זיי. איך האב זיי אלעמען געבעטן. זיי זאגן אלע, אז זיי פארדריסן. נאר מיר דוכט, אז זיי אלע שרעקן זיך גוואלדיק פאר'ן לויב.

העזל : אבער וואס ביסטו געקומען צו מיר? איך בין דאך אזא קליין באשעפעניש.

הירשן : דער פוקס האט מיר געזאגט, אז דו ביסט קלוג און דרויסט. ער האט מיר אויך געזאגט, אז דו וועסט מיר העלפן. העזל (דערלאנגט א טראכט) : גיי, זאג זיי אלעמען, זיי זאלן זיך צונויפקלייבן דא, פאר מיין נארע. מיר וועלן די זאך באטראכטן און זען, וואס מען קען טאן. (די הירשן גייט אוועק. העזל גראכט אויס א לאנגע הייל אונטער דער ערד און קומט ארויס פון דער צווייטער זייט הינטער א שטרויך).

פערטע סצענע. — (פאר דער נארע.)

(העזל און די אנדערע וואלד-באשעפענישן. דער לויב שמויט פון דערווייטנס און קוקט, אבער נאר דער העלפאנד און דער קעמל האבן אים באמערקט.)

העזל : העלפאנד! ווי דענקסטו? דארף דער לויב האלמן הירשעלען?

העלפאנד : דער לויב איז דער קייניג פון וואלד; ער דארף און וועט האלמן הירשעלען.

העזל : און דו, קעמל, וואס זאגסטו?

קעמל : ווייז איז מיר! וואס קאן איך זאגן? עס איז ניט ריכטיק פון זיין זייט. אבער איך בין זיכער, אז ער וועט האלמן הירשעלען.

העזל : א, ווי דו צימערסט, פוקס! וואס איז דיין מיר-בונג?

פוקס (דערוועט דעם לויב) : איך צימער דען? גיין, יא, גיין, יא, יא. איך דענק, ער דארף האלמן הירשעלען.

העזל (הויך) : דער לויב טאר ניט האלמן הירשעלען! דער לויב איז א געמיינער גנב!

ה ע ל פ א נ ד : עם פארדריסט מיך, אבער איך קען דיר
ניט העלפן. דער לייב איז דער קייניג פון וואלד. ער נעמט, וואס ער
וויל, און ער האלט, וואס ער וויל.

ה י ר ש ן : פילייכט קענסטו, קעמל, מיר העלפן? דו
ביסט אלעמאל גומהארציק און איידל.

ד ע ר ק ע מ ל : דער לייב איז באגאנגען אן אומרעכט,
ווען ער האט צוגענומען דיין זון. יא, ער איז באגאנגען א גוואלדיק
אומרעכט; אבער איך קען דיר ניט העלפן.

ה י ר ש ן : איך האף, פיקסל, אז דו וועסט מיר העלפן.
פ ו ק ס : ש! ש! איך שרעק זיך אליין פאר'ן לייב. מיר
זיינען קיינמאל ניט געווען קיין איבעריק גומע פריינד, נאר איך
וואלט דיר זייער געוואלט העלפן מיט עפעס. ווארט אויס, דוכט
מיר, איך האב א פלאן. יא. גיי צו העזלען. ער איז א קלייניגקער,
אבער דערפאר א קלוגער יונג און א דרייסטער דערצו.

ה י ר ש ן : זאגסט — ער איז קלוג?

פ ו ק ס : יא, ער איז קלוג.

ה י ר ש ן : און ער איז אויך דרייסט?

פ ו ק ס : יא, ער איז אויך דרייסט.

ה י ר ש ן : וועל איך טאקע גלייך צוגיין צו אים.

ד ר י ט ע ס צ ע נ ע. — (פאר העזלס נארע.)

ה ע ז ל : גוט מארגן, מוטער הירש! וואס האט דיר גע-
בראכט אהער?

ה י ר ש ן : טייערער העזל! דער שלעכטער לייב האט
צוגעכאפט מיין קליין זונעלע און וויל מיר אים צוריק ניט אפגעבן.
איך האב דא אין וואלד שוין אלעמען געבעטן העלפן מיר, אבער
קיינער פון זיי איז ניט דרייסט גענוג דאס צו טאן.

ה ע ז ל : און דער העלפאנד, און דער קעמל, און דער פוקס
— זיי אויך ניט?

דער האז און דער לײב.

פערזאנען: לײב, הירשן, העלפאנד, קעמל, פוקס, העזל און
אנדערע באשעפענישן.

ערשמעסצענע. — (אין וואלד.)

הירשן: גרויסער, בראווער לײב! גיב מיר אפ מיין
הירשעלען.

לײב: איך וועל גיט אפגעבן. הירשעלע איז מינס.
הירשן: א, גרויסער לײב! דאס איז מיין איינציק קינד.
איך בעט דיר, גיב מיר אים אפ צוריק.
דער לײב: א לײב גיט גיט אפ צוריק דאס, וואס ער
האט איינמאל אריינגענומען אין זיינע הענט. טרעט אפ, אז גיט
וועל איך דיר אויפעסן!

צווייטעסצענע. — (אין אן אנדער פלאץ אין וואלד.)
הירשן (צו די באשעפענישן ארום): ליבע פריינד!
קענט איר מיר פילייכט העלפן? דער לײב האט צוגענומען מיין
זונעלע, דעם איינציקן, וואס איך האב געהאט.

מען דעם מענשן מוחל זיין! " מען האט אים מוחל געווען.
און ווען מען האט אים גענומען פאנאנדערפרעגן, האט ער דערציילט
אזא געשיכטע:

"ווען איך בין אנטלאפן פון מיין באלעכאס, איז מיר אויסגע-
קומען צו גיין דורך א וויסמעניש. דער הויסער זאמד האט מיר גע-
ברענט די פיס; די זון האט מיך געבראטן אן רחמנות. און ארום
איז ניט געווען ניט קיין וואסער, ניט קיין בוימעלע, ניט קיין גרעזל.
אומעטום איז נאר געווען זאמד און שטיינער. איך בין שרעקלאך
מיד געווארן. ל ס ו ף האב איך דערזען א הייל; בין איך אריין
אהין און בין גלייך איינגעשלאפן.

אויפגעכאפט האב איך זיך פון א שרעקלאך ברומען; דאס
האט געברומט א לויב. ער איז געשטאנען ביים אריינגאנג פון הייל,
זיין לאפע איז געווען פארבלוטיקט. ער איז צוגעגאנגען צו מיר.
איך בין אפגעשטארבן פאר שרעק. נאר דער לויב האט אויפגע-
הויבן זיין פארבלוטיקטע לאפע און האט זי אויסגעצויגן צו מיר,
אזוי ווי ער וואלט ביי מיר געבעטן הילף. איך האב דערזען ביי אים
אין לאפע אריינגעשטאכן א גרויסן דארן, איך האב גענומען זיין
לאפע אין מינע הענט און ארויסגענומען דעם דארן. דערנאך האב
איך אפגעריסן א שטיק ליינונט פון מיין העמד און ארומגעבונדן די
וואונד. דער לויב האט ארויפגעלייגט זיין קאפ אויף מיין האנט און
איז אנטשלאפן געווארן.

פון דעמאלט אן האבן מיר געוואוינט צוזאמען. דער לויב
פלעגט ברענגען פלייש, איך פלעג עם בראטן אויף דער זון און עסן.
אז איך פלעג אוועקגיין פון הייל, פלעגט דער לויב בענקען נאך מיר
און מיך אויפזוכן.

נאר איך האב זיך פארבענקט נאך מענשן און בין אוועק פון
דעם לויב. אין א צייט ארום האט מען מיך געכאפט און פאר'מ ש פ ט
צום טויט. דעם לויב האט מען, קענטיק, דערווייל אויך געפאנגען.
און איצט א האבן מיר זיך צום ערשטן מאל ווידער באגעגנט נאך
אונזער לאנגער צעשניידונג, און מיר האבן איינער דעם אנדערן דער-
קענט.

אלט מעשה'לע.

דער לייב און דער מענש.

אמאל איז א קנעכט אנמלאפן פון זיין האר, ווייל דער האר האט זיך מיט אים זייער שלעכט באגאנגען. אין א צייט ארום האט מען דעם קנעכט געפאנגען. מען האט אים גע'מ ש פ מ און צוגע'פס ק'נט ארויפלאזן אים אין א צירק אויף דער ארענע, וואו א לייב זאל אים צערייסן.

א גרויסער עולם מענשן האט זיך צונויפגעקליבן אין צירק, צו זען די שטראף פונ'ם קנעכט. מען האט דעם קנעכט ארויפגעלאזן אויף דער ארענע. כאלד נאכדעם האט מען פון אן איינערנער שטייג ארויסגעלאזן א גרויסן לייב, וואס מען האט פריער דריי טעג נאכ'אנאנד געלאזט הונגען.

מיט א שרעקלאכן כעס האט זיך די הונגעריקע חיה א ווארף געמאן אויפ'ן פאר'מ ש פ מ'ן און גענומען ברומען. פון זיין ברומען האבן אנגעהויבן צו ציטערן די ווענט פון צירק.

נאר פלוצלונג האט זיך דער לייב אפגעשטעלט. ער האט גענומען ציען אין זיך דעם אפעס, אזוי ווי ער וואלט געוואלט ארום-שמעקן דעם קנעכט, און האט גענומען שלאגן זיך אליין מיט'ן עק און שפרינגען ארום דעם פאר'מ ש פ מ'ן.

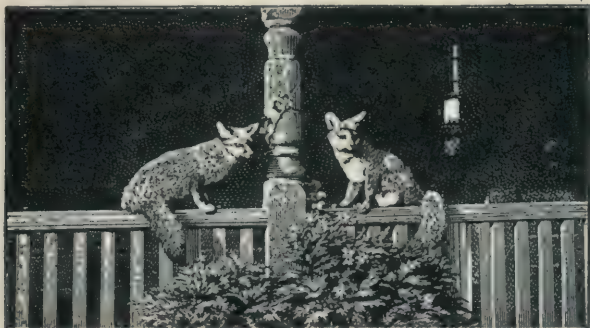
אלע צוועער זיינען אפגעשטארבן. אלע האבן זיך געריכט, אז אט, אט וועט די בייזע, ווילדע חיה מיט איין קלאפ פון איר לאפע א שליידער מאן דעם פאר'מ ש פ מ'ן אויף דער ערד און אים פארצוקן.

נאר ווי גרויס איז געווען אלעמענס וואונדער, ווען זיי האבן דערזען, אז דער לייב האט גענומען לעקן די האנט ביים מענשן, ווי א הונט לעקט די האנט ביי זיין באלעכאס.

דער פאר'מ ש פ מ'ער האט צוערשט גארנישט ניט פארשטא-נען; ער איז געווען אין טויט-שרעק. נאר ביסלאכווייז איז ער גע-קומען צו זיך. און ווען דער לייב האט זיך נאך אליין געטוליעט צו אים, האט ער אנגעהויבן צו גלעמן מיט זיין האנט דעם קעניג פון דער וויסמעניש.

דער פארוואונדערטער עולם האט אנגעהויבן שרייען: „זאל

דאס איז אבער געווען ניט אזוי לייכט. מען האט ארויפגע-
זעצט די פיקסלאך אויפ'ן שטאקעט פון וועראנדע, אבער זיי האבן

ניט געוואלט קוקן, וואוהין מען דארף. עטלאכע דערוואקסענע און
קינדער האבן דורך קלאפן און טומלען זיך געפלייסט צוצוציען זייער
אויפמערקזאמקייט, אבער גראד אין דער מינוט, ווען דער פאטאג-
ראפער איז געווען גרייט אראפצוכאפן זיי, האט רעי אראפגעלאזט
דעם קאפ און יארד האט אים נאכגעטאן. ענדלאך האט דער פא-
טאגראפער אליין אנגעהויבן נאכצומאכן דאס בילד פון הינט און
דאס מיאוקען פון קעץ און דאס בילד און וואיען און רעווען פון א-
דערע הייז; די באלעכאסטע האט אומגעפאכעט מיט א גרויסן
ווייסן טוך און דער באלעכאס — מיט א בייטש. צווישן א א דעם
נאנצן טומל האבן רעי און נארד אויפגעהויבן זייערע קעפ און א
קוק געטאן אין דער ריכטונג פון פאטאגראפער. די קאמערע האט
א קלאפ געטאן און אראפגענומען דאס בילד פון די ביידע פיקסלאך.
אינגיכן איז רעי אנטלאפן געווארן. צו ער האט זיך דער-
שראקן ביים פאטאגראפירן אים, צו עס האט זיך אים שוין צו שטארק
פארבענקט נאך דער הויס, — דאס ווייס קיינער ניט. נאר איינמאל
א פרימארגן איז ער פארשוואונדן געווארן. און אינגיכן האט אים
נארד נאכגעטאן און איז אויך אנטלאפן געווארן.

— האַסמו אַ ביים געמאַן דעם מאַן, וואָס האָט דיך געכאַפט? —
האַט רעי זי איבערגעשלאָגן. ער האָט, קענטיק, געוואַלט ענדערן
די מעמע פון זייער געשפרעך.

— ניין. — האָט נאָרד געענטפערט.

רעי און נאָרד זינגען ביידע צוערשט געווען זייער ווילד. אַבער
מיט יעדן מאָג זינגען זיי געוואָרן צאָמער, און זיי האָבן קוינמאַל
א פּי ל ו ניט געפרובירט צו בייסן זייער באַלעכאַסטע. זיי האָבן גע-
געסן פון איר האַנט און געלאָזן זי גלעטן און באַרשטן זייער גלאַטע
ווייכהאַריקע פעל.

מיט יעדן מאָג זינגען די פּיקסלאַך געוואָרן פעטער. דאָך
פלעגט מען אַפט קענען זען, ווי זיי שטווען מיט זייערע אויערן אַנ-
געשפיצט אין דער זייט פּונ'ם קלוינגעם טיכל, וואָס האָט געפליסט
דערבײַ; דאָס האָבן זיי זיך, קענטיק, צוגעהערט צום ריזלען און
פליסן פּונ'ם וואַסער, וואָס איז אַראַפּגעקומען פון זייער היים אויף
די בערג.

געוויינטלאַך פלעגט מען זיי אויף ביינאַכט אַרײַנגעמען אין
שטאַל. אײַנמאַל אַבער האָט מען זיי פאַרגעסן אַרײַנצוגעמען. איז
געקומען אַ סטעפּוואַלף, און ער וואַלט פון זיי זיכער געמאַכט פאַר
זיך אַ וועטשערע. האָבן אים אַבער די פּיקסלאַך שײַן אַפּגעטאַן.
זיי האָבן ביידע אַרויפּגעקלעמערט, שפּרינגענדיק פון צווייגל אויף
צווייגל, אויפ'ן שפיץ פון בוים. דער וואַלף האָט בלויז געקאַנט
שטעלן זיך אויף זינגע הינטערשטע פּיס און בילן אַזוי הויך, ווי ער
האַט געקאַנט. אַבער קיין שלעכטס האָט ער זיי ניט געקאַנט מאַן.

3.

ווען ביי די פּיקסלאַך האָבן זיך פאַרהיילט זייערע פּיסלאַך, זיי-
נען זיי געוואָרן אַמת פּריילאַכע חברה. און שײַן זינגען זיי אויך
זייער געווען. האָבן זייערע באַלעכאַטים באַשלאָסן אַראַפּצוגעמען פון
זיי אַ בילד און זיי האָבן גערופן אַ פאַטאַגראַפּער.

און רייסן; זי האט געוויינט און געקרעכצט און א גאנצע נאכט גע-
קעמפט פאר איר פרייהייט. אבער אומזיסט. די פאסטקע איז געווען
שטארקער פאר איר.

אין דער פרי איז געקומען דער פארמער. מיט א שמייכל אויף
זיינע ליפן האט ער באפרייט נארדן פון דער פאסטקע. ער האט איר
ניט נאר ניט געטאן קיין שלעכטס, נאר פארקערט — זייער פארויכ-
טיק פארבונדן איר פארוואונדעט פיסל. ער האט זיך אזוי פלין בא-
גאנגען מיט נארדן, אז זי האט אים א פילן ניט א בים געטאן קיין
איין מאל. ער האט זי גענומען אונטער'ן ארעם און אוועקגעגאנגען
מיט איר אויפ'ן פארם.

2.

דער פארמער איז מיט נארדן געקומען אין א מאראנצן-גארטן.
און דאס ערשטע, וואס נארד האט דערזען, איז געווען רעי! ער איז
געשטאנען ביי א בוים, מיט א שיינעם האלזבאנד אויפ'ן האלז און
צוגעבונדן אויף א לאנגער קויט צום בוים. רעי האט אויסגעזען גאנץ
פריילאך, נאר איין פיסל האט ער געהאלטן אין דער לופטן; קענטיק,
ער האט פארזוכט די פאסטקע, אזוי ווי זיין פריינדן. באלד האט
דער פארמער געשענקט נארדן א שיינעם האלזבאנד און צוגעבונדן
זי צו דעם זעלבן בוים, וואס רעיען.

די פריינד זיינען צוגעגאנגען איינער צום אנדערן, און רעי
האט געפרעגט:

— ביטו געגאנגען זוכן מיך?

— יע, און איך האב זיך אריינגעכאפט אין א פאסטקע.

— מיט מיר האט אויך געמראפן דאס זעלבע. — האט רעי

מיט א קרעכץ געזאגט, אויפהייבנדיק זיין קראנק פיסל.

— יא, ווען דו וואלסט ניט געמאכט קיין סוד פון דער גאנצ-

צער זאך, — האט נארד אויפגעווארפן איר פריינד, — ווען דו וואלסט

מיר אויך דערציילט וועגן דער פארם, וואלטן מיר געגאנגען צוזאמען

און עס וואלט מיט אונז דעמאלט, קאן זיין, דאס אומגליק ניט גע-

מראפן. כ'ווייס, דו האסט געוואלט די הינדלאך אליין אויפעסן, יא,

יא!

רעי און נארד.

1.

רעי און נארד זינען געווען צוויי וואוילע פיקסלאך. זיי זינען ביידע געבארן געווארן און אויפגעהאדעוועט זיך אויף די בערג. נאר פון צייט צו צייט פלעגן זיי אראפ אין דער נידער, אין טאל, אויס-זוכן פאר זיך אן אנבייסן. זיי האבן געפילט, אז דארט אין דער נידער, לויערט אויף זיי די געפאר; און זיי זינען געווען אפגעהיט אפילו בינאכט, ווען די לאנגע שאמנס באדעקן אלץ און לאזן זיך ליכט באהאלטן.

אוינמאל האט דער ווינט געבראכט ריען די נייעס פון טאל, אז אויף א פארם זינען פאראן שיינע יונגע הינדעלאך. רעי האט דעם סוד ניט געוואלט אנמדיקן אפילו פאר זיין פריינדן נארד. און ווען די נאכט איז געווארן זייער פינסטער, האט ער זיך שטיל אראפגע'ג'נ'ב'עט פון בארג, אויסגעפונען א שטעגל צווישן די געדיכטע שטרויכן און אוועקגעלאזט זיך איבער'ן טאל צו דער פארם.

אין דער פרי איז רעי ניט געקומען צוריק. און ווען עס איז אוועק א טאג און נאך א טאג און ער האט זיך ניט צוריקגעקערט, האט נארד באשלאסן ביי זיך — גיין אויפווכן איר פריינד. זי האט זיך געלאזט אויף דעם זעלבן וועג וואס רעי, נאכגייענדיק יענעם פוסטריט. זי איז געגאנגען און געגאנגען, ביז זי איז צוגעקומען צו א פארם. זי האט אויפגעהויבן איר שפיציקע נאז אין דער לופטן, האט ארומגעשמעקט, האט ארומגעקוקט זיך און ווידער געשמעקט. זי האט זיך געלאזט גיין ארום דער פארם.

גייענדיק אזוי, האט זי דערזען א האן זיצנדיק אויף א שטרויך. „א פיינ אוונטברויט!“ — האט נארד א טראכט געמאן. זי האט א שפרונג געמאן און געכאפט דעם האן. אבער גלייך האט זיך דער-הערט א קלאפ. נארד האט א קוויטשע געמאן: א פאסטקע האט פעסט צוגעדריקט אירס א פיסל. נארד האט זיך אנגעהויבן דרייען

ד.

„ווען איך וואלט נאָר אינגער געווען!“ — האָט זיך דער וואַלף געטראַכט. — „איך וואַלט זיך שוין מיט זיי אָפּגערעכנט. נאָר איצט איז פאַרפּאַלן, מען מוז זיך רעכענען מיט דער צײַט.“ און ער איז אוועק נאָך צו אַ פּאַסטוך.

— דו קענסט מיך? — האָט ער ביים פּאַסטוך געפרעגט.

— אַזעלכע ווי דו, ווייניקסטנס, קען איך.

— אַזעלכע ווי איך? אַ, אין דעם צווייטן איך. איך בין נאָר אַן אַנדער מיין וואַלף. איך בין ווערט, אַז דו און אַלע אַנדערע פּאַסט-מוכער זאַלן מיט מיר גוט פּרײַנד זײַן.

— און מיט וואָס ביסטו דאָס אַנדערש פון אַנדערע וועלף?

— דערמיט, וואָס איך קאָן ניט דערווערגן און עסן קײַן לע-בעדיקע שעפּסן, ווען דאָס זאַל מיר אַ פּי ל ו גײַן אום לעבן. איך שפּײַט זיך נאָר מיט טױטע שעפּסן. איז דאָס ניט שײַן פון מײַן זײַט? לאַז מיך דערפאַר נאָר פון צײַט צו צײַט קומען צו דיין משערעדע און געוואַר ווערן, צי עס איז אוועקגעפּאַלן, ח ל י ל ה, אַ שעפּס... — עס זײַנען אומזיסט דינע רײַד! — האָט דער פּאַסטוך גע-

ענטפּערט. — ווילסטו מיך ניט האָבן פאַר דיין פּײַנד, דאַרפסטו קײַן טױטע שעפּסן אויך ניט פרעסן. אַ ח י ה, וואָס פרעסט טױטע שעפּסן, קאָן אַמאַל אויס הונגער אַ קראַנקע שעפּס פאַררעכענען פאַר טױט און אַ געזונטע פאַר קראַנק. האָסט דעריבער ניט וואָס צו רע-כענען אויף מײַן פּרײַנדשאַפּט. גײַ זיך דיר געזונטערהײַט אוועק! דער וואַלף האָט פאַרביסן די צײַנער, אַראַפּגעלאָזן דעם קאַפּ און איז אַ הונגעריקער אוועק אין זײַן נאַרע.

נאָר א. לעסינג.

ש פ ר י כ ו ו ע ר מ ע ר .

אַ וואַלף פאַרלירט זײַנע האָר, אַכער ניט זײַן נאַטור.

האַדעווע דעם וואַלף ווי לאַנג, קוקט ער אַלץ אין וואַלד אַרײַן.

דער וואַלף כאַפּט אַזוי לאַנג די צײַגעלאַך, ביז דער ר ו ח

כאַפּט אים אַלײַן.

— אזוי זיך; — האט דער פאסטוך געענטפערט; — אבער
ווי אלט ביסטו, גומער פריינד?

— וואס גייט עם דיר אן, ווי אלט איך בין? אלנפאלס גענוג
שמאק צו דערווערגן דינע בעסטע שעפסן.

— זיי ניט אין כ ע ס, גומער וואלף! עם פארדריסט מיך,
יאם דו ביסט מיט דיין פארשלאג געקומען אויף עטלאכע יאר צו
שפעט. דינע אויסגעגעסענע ציין באווייזן דעם א מ ת. דו גיסט
זיך ארויס פאר איינעם, וואס טוט אלץ ניט צוליב זיין נוצן; אבער
אין דער א מ ת'ן טוסטו דאס, כ ד י צו קאנען באקוועמער און
מיט ווייניקער געפאר געפינען פאר זיך שפייז. גיי זיך דיר דעריבער
פון דאנען!

ג.

דער וואלף איז געווארן אין כ ע ס. נאר ער האט באשלאסן
צו גיין נאך צו א פאסטוך. ביי דעם פאסטוך איז ניט לאנג אוועק-
געפאלן זיין געטרניער הונט, און דער וואלף האט זיך דערמיט גע-
וואלט באנוצן. קומט ער צו אים און זאגט:

— איך האב זיך צעקריגט מיט מינע ברידער אין וואלד, און
אזוי שמאק צעקריגט, אז איך וועל שוין קיינמאל מיט זיי צוריק גוט
ניט ווערן. דו ווייסט דאך, ווי שמאק דו דארפסט מ ו ר א האבן
פאר זיי! נעמסטו אבער מיך פאר א דינער אנשטאט דיין פארשמאק-
בענעם הונט, גיב איך דיר מיין ווארט, אז זיי וועלן דינע שעפסן
א פ י ל ו ניט וואגן אנצוקוקן.

— ווילסטו, הייסט עם, באשיצן מינע שעפסן אין וואלד קעגן
דינע אייגענע ברידער?

— נו, געוויס! דאס האב איך דאך געזאגט.

— דאס וואלט געווען ניט שלעכט. — האט דער פאסטוך גע-
זאגט. — אבער ווען איך נעם דיך אריין אין מיין משערעדע, ווער וועט
מינע ארימע שעפסעלאך קעגן דיר באשיצן? גיי זיך דיר געזונטער-
הייט!

דער אלטער וואלף.

א.

דער בייזער וואלף איז געווארן אלט. האט ער באשלאסן, אז מען דארף לעבן ב ש ל ו ם מיט די פאסטוכער. איז ער אויפגע- שטאנען און אוועקגעגאנגען צום פאסטוך, וואס האט געפיטערט די שאף גאענט צו זיין גארע.

— פאסטוך, — האט ער אים געזאגט, — דו רופסט מיך בלום- דורשטיקער רויבער. איך בין דאס אבער אין דער א מ ת'ן ניט. געוויס קומט מיר אויס צו נעמען אמאל דינע א שעפס, ווען איך בין הונגעריק; דער הונגער איז פֿינלאך. אבער באשיץ מיך גאר פון הונגער; מאך מיך גאר זאט, און דו וועסט מיט מיר זיין זייער צו- פרידן. ווייל איך בין אין דער א מ ת'ן די שטילסטע און גוטמו- טיקסטע ה י ה, ווען איך בין גאר זאט.

— ווען דו ביסט זאט? — האט דער פאסטוך געענטפערט. — דאס קאן זייער זיין. אבער ווען ביסטו דען זאט? דו ווערסט דאך קיינמאל ניט זאט! גיי זיך דיר דעריבער פון דאנען!

ב.

גייט דער וואלף צו א צווייטן פאסטוך און זאגט: „עס פאר- דריסט מיך שטארק, וואס איך האב צווישן אייך, פאסטוכער, א ש ם פון דער גרויזאמסטער און אומערלאכסטער באשעפעניש. איך וויל דיר איצט באווייזן, ווי ניט ריכטיק די מענשן האנדלען קעגן מיר. גיב מיר גאר איין שעפס, און דיין טשערעדע וועט זיך קאנען פריי און זיכער פיטערן אין יענעם וואלד, וואס איז געווען ניט זיכער טאקע גאר צוליב מיר. איין שעפס! דאס איז דאך גאר א קלייניקייט! קאן מען דען זיין גאר איינדעלער, נאך גרויסמוטיקער?“

דער פאסטוך האט זיך פאנאנדערגעלאכט.

— וואס לאכסטו? — האט דער וואלף פארוואונדערט גע-

פרעגט.

פינסטער ווערט גלייך אין די אויגן רב וועלוועלען: קליין איז
געווארן דער שפאלט.

ער האט אזוי מיט דעם עסן זיך אנגעפאקט, אז ס'איז די לאך פאר
אים שמאל,

שילט ער מיט קללות די לאך און ער זידלט זיך, וואיעט און
שילט אויפ'ן קול.

האבן דערהערט אינ'ם דערפל די פויערים וועלוועלעם הייזריקע שטים,
האט מען געכאפט ווער א האק, ווער א לאפעטע און זיך געלאזן
צו אים.

ס'איז אין דעם דערפל געוועזן רב וועלוועלע שוין ניט פון נעכטן
באקאנט,

ווער ס'האט אין הארצען נאר גאט, איז מכבד אים, ס'האגלט מיט
קלעפ נאכאנאנד!

זינען געקומען צולויפן פון דערפעלע אלע, סיי קליין און סיי גרויס,
עס איז פון זייערע הענט נעבאך וועלוועלע קוים מיט'ן לעבן ארויס.

ראפטום לויפט וועלוול, וואו ס'טראגן די אויגן אים, נעבאך
צע'מזיק'ט צום טויט,

האט ער זיך מורא אפילו ארומקוקן, טראגט פשוט זיך
אויס'ן הויט!

לויפט ער און לויפט און ער טרעפט ווידער פיקסעלען, נעמט ער
עס שילטן די לאך:

שולדיק איז זי נאר אליין, די פארפירערקע, שילט ער זי נאך
אלץ און נאך!

קוקט מיט א שמויכל מנין פיקסל רב וועלוועלען אן, קוקט זיי ער
קאכט זיך און זידט,

קוקט און זאגט רואיק: „ניט שולדיק די לאך איז, נאר שולדיק
איז דיין אפעטיט!...“

דוד'ס.

וואו עס געפינען פון כל-טוב מאכלים זיך, אלץ וואס עס
שטייט נאָר אין קארט!

פלייש אלערלייאיקע, פעמע, גערניכערמע, מיט זאלץ און אויכעט
אָן זאלץ,
לעכער און פופקעלאך, לונגען און אינגעווייד, טעפ פול מיט טייערן
שמאלץ;

ווילסטו, דאָן לאַמיר צוזאמען אַ גוי טאָן גלייך, בלייבן וועסט זאט,
אויף מיין וואַרט! —

— „גייען מיר!“ — ענטפערט אין איין אַמעס וועלוול און ס'לאָזן
זיך ביידע צום אַרט.

קומען זיי. זעען אַ שפּייכלער, און ס'שלאַגט פון אים ריחות
געשמאַקע, אַ גרויל.

צינדן ביי וועלוולען די אויגן זיך תיכף אָן, ס'הייבט אים אָן
קיצלען אין מויל.

אַ לאַך צו געפינען אין וואַנט גיט זיך אויכעט אים נאָך קנאַפע
זוכעניש איין.

וואַרט ניט רב וועלוול קיין רגע, קיין איבעריקע, קריכט גלייך
אין שפּייכלער אַרײַן!

וועלוול איז איינמאַל אַ פרעסער, דערצו איז ער גוט אויסגעהונגערט
געווען.

האַט ער זיך צוגעכאַפט איינמאַל פאַר אלעמאַל, פרעסן גענומען
פאַר צען.

זאט איז ער שוין, נאָר ווי קען מען זיך אַפּרײַסן אַט פון אַזעלכענע
שמאלץ?

פרעסט ער און פרעסט, ביי ער קען מער ניט צונעמען, ס'קריכט
שוין ניט מערער אין האַלז!

וויל ער צוריק דורכ'ן לאַך שוין אַרויסקריכן, פּרוּאווט ער זיך, נאָר —
אַי, געוואַלט!

ניט די לאך איז דער גנב.

ס'איז אויפ'ן הארצן רב וועלוועלען טרויעריק, ס'פּיניקט אים
הונגער א גרויל.

אט איז דער דריטער שוין טאג, ווי קנין ביסן נאך האט ער גענומען
אין מויל.

גייט מיט א ליידיקן מאגן אום וועלוועלע נעכאך דרין נעכט און
דרין טעג,

אפגעצערט, אויסגעדארט, מאגער און אויסגעקווארט; קוקן אויף אים
איז א שרעק.

גייט אום פארטרויערט, פאר'חוש כ'ט רב וועלוועלע, גייט ער
פון פרי און ביו שפעט,

פלוצלונג דערוען האט ער פיקסלען און פאלט צו אים צו מיט א
הארציק געבעט:

— „ריינעקע-פיקסעלע, ליבער פלימעניקל, גאט האט געשיקט דיר
אלוין,

ס'האלט די נשמה זיך קוים אין מיין קערפער שוין, כ'קען אויף
די פים מער ניט שטיין!

הונגעריק בין איך, אז איין גאט זאל אויסהיטן, כ'וועל עס ניט
אויסהאלטן מער,

ריינעקע, פיקסעלע, ליבער פלימעניקל, ס'איז דיר קיין זאך דאך
ניט שווער!

נעם-זשע, מיין ליבער, כ'וועל קיינמאל פארגעסן דיר, זעסט דאך,
איך האלט שוין גאר שמאל,

קריג מיר צו עסן וואס, גלויב מיר, אז אפדאנקען וועל איך דיר
— אויכעט אמאל!

— „יא, פעטער וועלוול, האסט גראדע געטראפן איצט, גראד גיי
איך איצט אין אן ארט,

„אויב אזוי, — זאגט דער וואַלף, — נעם מיך אויך מיט. מיר קומט אן אזוי שווער צו קריגן שפּיז“.

זינגען ביידע, דער הונט און דער וואַלף, געגאנגען אין דאָרף. דער הונט האָט דארטן געוואַלט קריגן אַ שטעלע פאַר דעם הונגער-ריקן וואַלף.

ווען זיי זינגען שוין געווען ניט ווייט פון דאָרף, האָט דער וואַלף באַמערקט, אז ביים הונט אויפ'ן האַלז איז די פעל אַפגעריכטן. פּרעגט ער אים:

„פון וואָס איז דאָס דיר געקומען?“

— דאָס איז פון דער קוויט, אויף וועלכער איך בין דעם גאַנצן טאָג צוגעבונדן. — האָט דער הונט געענטפערט.

„אויב אזוי, — האָט דער וואַלף געזאָגט, — זיי זשע מיר גער-זונט! כ'וויל ניט גיין דינען ביי מענשן און ווערן זייערער אַ קנעכט. געוויס, איצט קומט מיר אַמאָל אויס צו הונגערן, דערפאַר אַבער בין איך פריי און ניט געבונדן“.

פון רוסיש.

האַלמס.

טו מיר אַ קוש.

און זאל דיר ניט פארדריסן דיין געשמאלט, וואס איז ניט שוין. די
וועסט דערפאר זיין זייער א קלוג און נוצלאך באשעפעניש אויף
דער ערד.

פון יענער צייט אן עקזיסטירט דער קעמל אויף דער ערד. נאר
יעדעס מאל ווען דאס פערד דערוועט אים, ווערט עס אזש פארצי-
טערט פאר שרעק און עקל.

א. לעסינג.

דער וואלף און דער הונט.

א הונגעריקער, אויסגעמאגערטער וואלף האט איינמאל אין א
פינסטערער נאכט באגעגנט לעבן דארף א גרויסן פעמן הונט. דער
וואלף האט אים געפרעגט:

„זאג מיר, הונט, וואו נעמסטו עסן?“

— דער באלעכאס גיט מיר עסן.

„געוויס מוזסטו שווער ארבעטן.“

— ניין, — האט דער הונט געענטפערט, — מיין ארבעט איז

ניט קיין שווערע; איך היט בינאכט דעם הויף.

דאס פערד און דער קעמל.

— פאטער אין הימל! — האט אמאל געזאגט דאס פערד, צוגייענדיק צום באשעפער. — מען זאגט, אז איך בין איינע פון די שענסטע באשעפענישן אויף דער וועלט. איך אליין דענק אויך, אז דאס איז ריכטיק. מיר דוכט אבער, אז אייניקע אברים מינע וואלט מען נאך געקאנט פארפיינערן.

— וואס, למשל, וואלט מען געדארפט, נאך דיין מיינונג, אויסבעסערן אין דיר? — האט דער באשעפער געענטפערט מיט א שמויכל. — זאג, איך בין גרויט צו לערנען זיך ביי דיר.

— איך דענק, אז מינע פיס וואלטן געדארפט זיין א ביסל דינער און העכער. א ביסל א לענגערער האלז וואלט מיר אויך צו-געגעבן מער שיינקייט. א ברויטע ברוסט וואלט פארגרעסערט מיין קראפט. און אזוי ווי דו האסט מיך באשטימט צו טראגן אויף זיך דעם מענשן, די קרוין פון אלע באשעפענישן, וואלט דאך פיל גליי-כער געווען, איך זאל האבן אויף מיין רוקן א נאטירלאכן זאמל! ...

— גוט. — האט געענטפערט דער באשעפער. ער האט געזאגט זיין ווארט, און די ערד האט כאלד ארויסגע-בראכט — א קעמל.

ווען דאס פערד האט דערזען דאס נייע באשעפעניש, האט עס אנגעהויבן צו ציטערן פאר שרעק און עקל.

— אט האסטו דיר — האט דער באשעפער געזאגט — א בא-שעפעניש מיט הויכע, דינע פיס, מיט א לאנגן האלז, מיט א ברויטער ברוסט און מיט א נאטירלאכן זאמל — אלץ, וואס דו באגערסט! ווילסטו, איך זאל דיך איבערמאכן אזוי, ווי אט דאס באשעפעניש?

— ניין, ליכער פאטער, ניין! לאז מיך שוין בעסער בלייבן אזוי, ווי איך בין איצט. — האט דאס פערד געענטפערט מיט א צי-טערדיקער שטימע.

— טא גיי זשע אין שטאל אריין און באקלאג זיך ניט אומ-זיסט. — האט דער באשעפער געזאגט.

— און דו, קעמל, — האט ער צוגעגעבן, — פארבלייב אויך,

שטריק, מיט וועלכע עס זײַנען געווען געבונדן די פיס פון זײַן באַ-
לעבאָס, און האָט זיך ניט גערירט פון אַרט, ווי עס וואָלט ניט גע-
וואָלט פאַרלאָזן זײַן פּריַנג אַלײַן.

דאָס פּערד איז, קענטיק, געשטאַנען און געטראַכט. ווײַל אין
א זײַלע אַרום האָט עס מיט זײַנע צײַנער פּעסט אַנגענומען אַבון
פאַר'ן גאַרטל, אויפגעהויבן אים פון דער ערד און איז מיט אַט דער
שווערער מ ש א אַוועקגעלאָפּן איבער'ן פּעלד.

מײַלנוױט איז געלאָפּן דאָס טרײַע באַשעפּעניש, האַלטנדיק
זײַן באַלעבאָס אין מויל און אײַלנדיק אַהײַם. עס האָט זיך אין
ערגעץ ניט אַפּגעשטעלט. און פאַרטאָג איז עס געקומען צום הויז
פון זײַן באַלעבאָס און פאַמעלאַך אַוועקגעלײַגט אים פאַר דער טיר.
אַבום ווײַב און קינדער האָבן זיך זײַער דערפּרײַט, ווען זײַ
האַבן דערוען זײַער מאַן און פאַטער. אַכער זײַער פּרײַד האָט זיך
באַלד פאַרכיטן אויף טרויער. דאָס אומגליקלאַכע פּערד האָט אַ
ווײַלע געציטערט און איז געפאַלן טויט, אויסגעשעפּט פון לאַנגן וועג
און פון דער שווערער מ ש א. עס האָט געראַטעוועט זײַן באַלעבאָס,
אַכער עס האָט דערפאַר באַצאַלט מיט זײַן אײַגן לעבן.

אַראַביש מעשה'לע.

אמאל איז געווען אן אראבער מיט'ן נאמען אבו. איינמאל
איז אבו געפארן רייטנדיק אויף זיין פערד, ווייט פון זיין געצעלט.
אבו האט געהאט פיינד. די פיינד האבן אים דאס מאל ארומגע-
רינגלט און גענומען געפאנגען.

די פענגער האבן געבונדן אבון הענט און פיס, צוגעבונדן אים
צו זיין אייגן פערד און אוועקגעפירט אים א סך מילן ווייט פון
זיין דארף. ביינאכט האבן זיך די פענגער אפגעשטעלט אפרוען.
זיי האבן אראפגענומען אבון פון פערד און אוועקגעלייגט אויף דער
ערד, און זיין פערד האבן זיי אוועקגעפירט א ביסל ווייטער און צו-
געבונדן אויף א לאנגער שטריק צו א בוים.

אבו האט געוואוסט, אז מען וועט אים פארקויפן פאר א קנעכט.
זיין הארץ האט אים וויי געמאן, וואס ער וועט זיך שוין מער קיינמאל
ניט זען מיט זיין היים, מיט זיין ווייב און קינדער, וועלכע ער האט
שטארק ליב געהאט. אבער ניט ווייניקער האט אים פארדראסן,
וואס מען וועט אים צעשיידן מיט זיין פערד, וואס איז געווען זיין
שטענדיקער באגלויטער און זיין בעסטער פריינד.

אין מיטן נאכט איז אבו געלעגן און געוויינט, טראכטנדיק
וועגן זיין היים און וועגן זיין פערד. פלוצלונג האט ער דערהערט
דאס הירושען פון זיין געליבט פערד. אבו האט זיך דערפרייט. און
ווי ער איז געווען געבונדן הענט און פיס, האט ער דאך גענומען
קייקלען זיך נעענטער צום פלאץ, וואו דאס פערד איז געווען.

דאס פערד האט אים דערקענט און אנגעהויבן צו ציטערן
פאר פריינד. אבו האט אויך אנגעהויבן צו ציטערן, אבער פאר וויי-
טיק און פארדראסן. ער האט ביי זיך באשלאסן צו באפרייען זיין
פריינד.

ער האט זיך צוגערוקט נעענטער און געכאפט מיט די צייגער
די שטריק, מיט וועלכער דאס פערד איז געווען צוגעבונדן צום בוים.
ער האט אנגעהויבן צו נאגן די שטריק, ביז ער האט זי צעריסן. און
דאן האט ער מיט א שוואכער שטימע באפוילן דעם פערד, ער זאל
אוועקלויפן.

אבער דאס טרייע באשעפעניש האט היינט צום ערשטן מאל
ניט אויסגעפאלגט זיין באלעבאס. עס האט ארומגעשמעקט די

צווישן חיות און פלאנצן.

סאנדערלאנד.

טירנארטן.

דער אראבער און זיין פערד.

ערגעץ, גאנץ ווייט פון אונז, איז פאראן א לאנד אראביען. אין יענעם לאנד זינען פאראן די שענסטע און די שנעלסטע פערד. די איינוואוינער פון דעם לאנד, די אראבער, האבן ליב זייערע פערד. און די קינדער פון די אראבער זינען די בעסטע גוטע פריינד פון די פערד און שפילן זיך מיט אים די שיינע און איידעלע באשעפע-נישן.

ווען אן אראבער האט א פערד, איז ער צופרידן און גליק-לאך, ווען ער איז אפילו ארים. דאס פערד איז גיכער א פריינד פון דעם אראבער, איידער זינער א קנעכט. און עס האט ניט איינ-מאל געטראפן, אז אן אראביש פערד האט געראטעוועט זיין בא-לעבאם.

כער, אן איינפאכער מענש. האט ער אומשולדיקערהייט באמערקט:
 „דאכט מיר, אז דער קעניג גייט אן זאקן“.

„אמת טאקע“ — האט געזאגט א שניידער, וואס איז גע-
 שטאנען לעבן זאקנמאכער. — „און מיר דאכט נאך, אז ער טראגט ניט
 קיין וועסטל און קיין ראק“.

„דאכט זיך, ער גייט גאר א נאקעמער“ — האט באמערקט
 אן אנדערער.

פון מויל צום אויער זיינען געגאנגען די אלע באמערקונגען,
 ביז עס האט זיך אויפגעהויבן אן אלגעמיינער געשרי פון גאנצן
 עולם: „דער קעניג גייט גאר א נאקעמער!“

און ווען די מיניסטארן מיט די גענעראלן האבן דערהערט דאס
 געשרי פון פאלק, האבן זיי זיך גענומען בייזערן: „עולם —
 גולם! איר האט דאך קיין שכל ניט! ווי קומט איר צו
 זאגן א מיינונג איבער קונסט?“ — אבער דאס בייזערן זיך האט
 זיי ניט געהאלפן. דער קעניג האט פארשטאנען, אז דער עולם
 האט רעכט, און ער איז אריינגעלאפן אין דעם נאענטסטן הויז און
 געווארט, ביז מען האט אים געבראכט עפעס צו פארדעקן זיין נא-
 קעמקייט.

ה. ק. אנדערסעו.

פאלג, און איך וועל זאגן דעם קעניג, אז ער זאל איינער באצאלט פארדאפּלען“.

— „מיר דאַנקען אייך פאַר די קאַמפּלימענטן“ — האָבן די שווינדלער געענטפּערט. — „מיר בעטן אייך, זאָגט דעם קעניג, אז מיר דאַרפן האָבן נאָך זינדענע און גאַלדענע פּאַדים“.

נאַכדעם ווי דער קעניג האָט אויסגעהערט דעם גוטן באַריכט פון זײַן שני-ל-מ-לך, איז ער אַלײן אַוועק צו די וועבער, אַ קוק טאָן אויף די וואונדערלאַכע שטאַף. און ווען דער קעניג איז אַרײַנגעקומען און האָט געזען לײדיקע וועב-מאַשינען, האָט ער זיך פאַרשעמט, און אין האַרצן האָט ער זיך געטראַכט: „איך מוז אַלײן זײַן אַן אַ ברעקל שכל, אַנדערש וואָלט איך דאָך געקענט זען די וואונדערלאַכע שטאַף, וואָס זײ וועבן. עס איז אַבער גלײכער, אז קײנער זאל ניט וויסן, אז איך זע ניט; אז ניט, וועט דאָס פּאַלק מיך אַראַפּ-וואַרפן פון מײַן קעניגלאַכן שטול“.

האַט דער קעניג אויך גענומען לױבן, רימען און באַוואונדערן די שטאַף, וואָס ער האָט גאַר ניט געזען.

עס איז געקומען דער טאַג, ווען די שווינדלער האָבן געמאַלדן דעם קעניג, אז די קלײדער זײנען שוין פאַרטיק. דער קעניג האָט באַשטימט, אז אין דעם טאַג זאל זײַן אַ גרויסע פּראַצעסיע אין דער הויפּטשטאַט, און אז ער זאל מאַרשירן מיט אַלע זײַנע מיניסטאַרן און גענעראַלן איבער די גאַסן, כּדי דאָס פּאַלק זאל אים קענען אַנקוקן אין די וואונדערלאַכע קלײדער. און אז עס איז געקומען דער טאַג פון דער פּראַצעסיע, זײנען אַלע גאַסן געווען פול געפּאַקט מיט מענשן, וואָס האָבן זיך אויסגעשטעלט צו זען זײַנער קעניג אין זײַן גרעסטער פּראַכט און גלאַנץ. די פּראַצעסיע האָט זיך געצויגן פינף מײל לאַנג. פאַרויס איז געגאַנגען דער קעניג אונטער אַ חופּה, נאָך אים זײַנע מיניסטאַרן, נאַכדעם די גענעראַלן און די גרעסטע לײַט פון לאַנד, און נאָך זײ די סאַלדאַטן. און וואו דער קעניג איז דורכגעגאַנגען, האָבן מענשן מיט באַוואונדערונג אויסגערופן: „וואָס פאַר אַ פּראַכטפולע קלײדער! ווי שײַן, ווי הערלאַך זײ קלײדן אונזער הערשער! זײ ליגן אויף אים ווי אויסגעגאַסן!“

אַבער צווישן די מענשן האָט זיך געפונען איינער אַ זאַקמאַ-

קומען און האט געזען, אז די וועבער דרייען מיט די הענט איבער
לוידיקע וועב-מאשינען, און קיין שטאף האט ער נישט געזען. האט זיך
דער פינאנץ-מיניסטער דערשראקן. ער האט זיך געטראכט: „איך
מוז זיין א מענש אן שכל און נישט פויאיק פאר מיין אמט; אנדערש
וואלט איך דאך געקענט זען דעם שטאף, וואס זיי וועבן“.

— „נו“, — האט איינער פון די שווינדלער געפרעגט דעם פי-
נאנץ-מיניסטער, — „ווי געפעלט אייך דער שטאף, וואס מיר וועבן
פאר דעם קעניג?“

— „גרויסארטיק“. — האט דער פינאנץ-מיניסטער געענט-
פערט און גענומען כלומר'ר'שט טאפן די שטאף, וועלכע איז אויף
דער וועלט נישט געווען. — אזא שטאף האב איך נאך קיינמאל אין
מיין לעבן נישט געזען. וואס פאר א פראכטפולע קאלירן! וואס פאר
א פראכטפול געוועב! מיין קעניג וועט עס פארשאפן פיל פארגע-
ניגן“.

— „טא זייט אזוי גוט און זאגט איינער קעניג, אז עס פעלט
אונז אויס מאטעריאל“. — האבן די שווינדלער געזאגט.

דער פינאנץ-מיניסטער איז אוועק און האט אפגעגעבן זיין
באריכט צום קעניג.

דער קעניג האט זיך שטארק געפרויט, און ער האט גלייך גע-
שיקט די וועבער מער זייד און מער גאלדענע פעדים. נאכדעם האט
ער געהייסן זיין שניי-למלך, ער זאל אויך גיין א קוק טאן
אויף דער ארבעט פון די וועבער.

מיט דעם שניי-למלך איז געווען די זעלבע זאך, ווי
מיט דעם פינאנץ-מיניסטער. ער איז אריינגעקומען און האט געזען,
ווי די וועבער פירן מיט די הענט אויף די וועב-מאשינען, אבער קיין
שטאף האט ער נישט געזען; האט ער זיך געשעמט צו זאגן, אז ער
זעט נישט, און ווען די שווינדלער האבן אים געפרעגט, וואס ער דענקט
וועגן די שטאף, וואס זיי וועבן, האט ער פארגלאצט די אויגן און
אויסגערופן:

— „אזא דערהויבענע קונסט-שטיק איז איבער אלע ערוואר-
טונגען! נאר פאר אזא גרויסן און מעכטיקן קעניג פאסן זיך אזעלכע
קונסטפולע קליידער. איך גראטוליר אייך מיט איינער גרויסן ער-“

די וואונדערלאכע קליידער.

עס איז אמאל געווען א מלך, וואס האט זייער ליב געהאט שיינע קליידער. זיין גאנצע צייט פלעגט ער אפגעבן אויף פוצן זיך און אויף זוכן שיינע שמאפן פאר מלכוים. אין יעדן לאנד אויף דער ערד האט ער געהאט אגענטן, וואס האבן פאר אים געזוכט די פיינסטע קליידער-שמאפן, וואס יעדעס לאנד האט פראדוצירט. איינמאל זיינען צום קעניג געקומען צוויי שווינדלער, וואס האבן זיך פארגעשמעלט אלס וועבער, און זיי האבן געזאגט:

„גרויסער קעניג! מיר זיינען אין שטאנד צו וועבן פאר דיר אזא שמאפ, וואס איז שענער און רייכער פון אלץ, וואס איז ווען ארויף אויף דיין קערפער ביז היינטיקן מאג. און דער שמאפ האט נאך א מעלה: און דאס איז, וואס ער איז אומזיכטבאר. קיינער קען דעם שמאפ ניט זען, סײַדן ער איז א פייאיקער מענש און מיט שכל.“

„אזא שמאפ איז פאר מיר זייער נויטיק“, — האט דער קעניג געענטפערט, — ווייל מיט אזא שמאפ וועל איך קענען אויספרובירן אלע מינע דינער און באצאמע פון לאנד, איך וועל וויסן, ווער פון זיי האט שכל און ווער ניט. ווער איז פייאיק פאר זיין אמט און ווער ניט. אלזא, איך נעם אן אייער פארשלאג און וועל אייך לאזן פאר מיר וועבן די וואונדערלאכע קליידער.“

דער קעניג האט די וועבער אפגעגעבן א גרויס צימער צו ארבעטן און צוויי וועב-מאשינען. ער האט זיי אויך געגעבן א גרויסן זאק מיט זיידענע און גאלדענע פעדים צו וועבן פון דעם די וואונדערלאכע שמאפ. די שווינדלער האבן די זיידנס מיט די גאלד-בא-האלטן, און זיי האבן זיך געמאכט, ווי זיי ארבעטן פלייסיק אויף די ליידיקע וועב-מאשינען.

דריי טעג שפעטער האט דער קעניג געשיקט זיין פינאנץ-מיניסטער זען, ווי די ארבעט גייט צו. דער קעניג האט מאקע פאר איין וועג געוואלט פרובירן זיין מיניסטער, צי ער האט שכל און פייאיקייט צו זען די וואונדערלאכע שמאפ. דער מיניסטער איז גע-

ביסלאכװײַז האָט אים די האַנט אָנגעהויבן װײַ צו טאָן, זי איז געװאָרן קאַלט און װי אַ האַלץ. פעטער האָט געציטערט פאַר קעלט; ער האָט געװײַנט און גערופן צו הילף. אַבער זײַן האַנט האָט ער אַלץ געהאַלטן אין לאַך און אײַנגעהאַלטן דעם ים.

ב.

װען די זון איז אונטערגעגאַנגען, און פעטער איז ניט גע-
קומען אַהײַם, איז זײַן מאַמע געװאָרן אומרואַיק. זי האָט אים אַנ-
געהויבן אַרומזוכן און רופן, אַבער פעטער איז ניט געװען.

— עס קאַן זײַן, אז ער איז געבליבן געכטיקן בײַם בלינדן
פּויער; — האָט דער פאַטער געזאָגט; — דער בלינדער איז עפעס
קראַנק, און פעטער איז אַפּ שׂר פאַרבליבן דאַרטן.

װי האָבן דעריבער אָפּגעגעסן װעטשערע אָן פעטערן.

אויף מאַרגן גאַנץ פּרי איז דער פאַטער אַװעקגעגאַנגען זוכן
פעטערן, די מוטער איז געבליבן שטײַן בײַ דער טיר און װאַרטן אויף
אים.

אין אַ װײַלע אַרום האָט זי דערזען, װי עס קומט אָן אַ גאַנצער
עולם מיט מענשן. פאַרויס איז געגאַנגען דער פאַטער און גע-
טראָגן אויף די הענט פעטערן. אַ סך פון דעם עולם האָבן גע-
פּאַכעט מיט זײַערע היט און געשריען: „לאַנג לעבן זאַל פעטער!
ער האָט אָפּגעהאַלטן דעם ים! ער האָט געראַטעװעט דאָס לאַנד!
ער איז אַ העלד! לאַנג לעבן זאַל פעטער דער העלד!“

טרערן פון פּרײַד זײַנען גערונען פּונ'ם פאַטערס אויגן. און די
מוטער האָט צערטלאַך געקושט איר פעטערן.

און פעטער אַלײַן האָט שוין פאַרגעסן װעגן זײַן װײַטיק, װאַס
ער האָט געליטן די גאַנצע נאַכט, װעגן זײַן קעלט און הונגער. ער
איז געװען צופּרידן, װאַס ער האָט געמאַן אַ העלדישע זאַך און האָט
געראַטעװעט זײַן לאַנד פּונ'ם הונגעריקן ים.

און ער האָט פון דאַמאַלסט אָן אויף שטענדיק באַקומען דעם
נאַמען: דער קליינער העלד פון האַלאַנד.

פון ענגליש.

איז געקומען צום בלינדן פויער, האָט ער אים אָפּגעגעבן די פּלעצלעך און די בלומען. ער איז נאָך דארטן געזעסן אַ וויילע און גערעדט מיט'ן בלינדן; דערנאָך איז ער אַוועק צוריק אַהיים.

אויף זײַן וועג צוריק איז פעטער פאַרכײַנגעגאַנגען די דאַמבע, וואו זײַן פאַטער איז געווען דער אויפזעער. דער פאַטער איז שוין דארטן ניט געווען. ער איז אַוועק אַהיים. די זון איז שוין פאַר-גאַנגען, און עס איז געווען טונקל.

פלוצלונג האָט פעטער דערהערט אַ קלאַנג, ווי וואַסער וואַלט גערונען. ער האָט זיך אַרומגעקוקט און דערוען, ווי דורך אַ קליינער עפענונג אין דער דאַמבע רינט אַ דינער שטראַם וואַסער פון ים.

פעטער האָט געוואוסט, וואָס פאַר אַ גרויסע געפאַר דאָ שטייט פאַר. דאָס וואַסער קאָן פאַנאָדערוואַשן די עפענונג און מאַכן פון איר אַ גרויסע לאַך, און דער ים קאָן פאַרטרינקען דאָס דאַרף מיט דער גאַנצער געגנט אַרום.

פעטער האָט פאַרשטאַנען, אַז מען מוז עפעס באַלד טאָן דערצו. אַבער וואָס? לויפן אַהיים? — איז ביז ער וועט קומען אַהין און ביז מענשן וועלן קומען צוריק, קאָן דער ים שוין אַראַפּטראַגן די דאַמבע און פאַרטרינקען די גאַנצע געגנט.

ער האָט אָנגעהויבן שרײַען און רופן: „פאַטער, פאַטער! אין דאַמבע איז אַ לאַך געוואָרן, קום העלף!“ אַבער זײַן פאַטער איז גע-ווען ווייט, און קײַן אַנדערע מענשן זײַנען אויך ניט געווען נאָענט. קײַנער האָט אים ניט געהערט.

האַט פעטער אַראַפּגעוואָרפן פון האַנט דאָס קערבעלע, צוגע-לאַפן צו דער דאַמבע און אַרײַנגעשמעקט זײַן קלײַן הענטל אין דער לאַך. דאָס וואַסער האָט גלײַך אויפּגעהערט צו רינען. פעטער האָט נאָך אַלץ געשריען און גערופן, אַבער קײַנער האָט אים ניט געהערט. דערווײַל איז געוואָרן פינסטער. פעטערן איז געוואָרן קאַלט. און הונגעריק איז ער געווען, און אַ ביסל מור אַדיק איז אויך געווען: ביז דעם מאל איז ער קײַנמאל ניט געווען אין ערגעץ בײַנאַכט אַלײַן. אַבער פעטער האָט ניט געטראַכט אַפּילו וועגן גײַן אַהיים. ער האָט געוואוסט, אַז עפענען די לאַך איז אַ סכּנה, ווייל דאָס הײַסט לאַזן דעם ים פאַרפּלײַצן זײַן דאַרף.

איז פארגעקומען בלויז פון דעם, וואס א פרוכט איז אראפגעפאלן אויף א בלאט.

האט דער האז געזאגט: „איצט זע איך, אז די ערד פאלט ניט אײן“.

האט דער לײב געזאגט: „א פ ש ר וועלן מיר איצט גיין און אנוואגן דאס אלע אנדערע חיות?“

און זײ זײנען געגאנגען צוריק צו די חיות, און זײ האבן זיך געשמעלט פאר זײ אלעמען און געזאגט: „די ערד פאלט ניט אײן.“ און אלע חיות האבן דאס אנגעהויבן איבערצו'ח זר'ן אוינע צו דער אנדערער: „די ערד פאלט ניט אײן! די ערד פאלט ניט אײן!“

און זײ האבן זיך ביסלאכווייז צוריק צעשפרויט איבער'ן וואלה, און מען האט נאך פון דערווייטנס אלץ געקאנט הערן: „די ערד פאלט ניט אײן! די ערד פאלט ניט אײן!“

שערלאק.

דער קלײנער העלד.

א.

עס איז פאראן א לאנד, וואס הייסט האלאנד. דאס לאנד איז נידעריקער פונ'ם ים, און די אײנוואוינער פון דעם לאנד האבן גע- מוזט אויפבויען דאמבעס פון ערד, פון שטיין און פון האלץ, כדי צו פארהאלטן דעם ים, ער זאל ניט פארפלוין דאס לאנד.

אין אײן האלענדישן דארף האט געוואוינט א אינגל מיט'ן נא- מען פעטער. זײן פאטער איז געווען אן אויפזעער פון א דאמבע.

אײנמאל זאגט צו פעטערן זײן מוטער: „אט האסטו עטלאכע פלעצלאך. נעם, טראג זײ אפ צום בלינדן פויער אויף דער אנדער זײט דארף. ווען דו וועסט קומען צוריק, וועט דער טאטע שוין זײן אין דער היים, און מיר וועלן עסן וועטשערע.“

פעטער האט גענומען דאס קערבעלע מיט די פלעצלאך און איז אנועקגעגאנגען. אויפ'ן וועג האט ער אנגעריסן בלומען. ווען ער

האָט דער העלפאָנד געזאָגט: „איך האָב באַמערקט, אז די ערד פאַלט אַײַן“.

— פון וואָנען נעמסטו דאָס? — האָט דער לײַב געפרעגט.

— פון וואָנען? איך האָב דאָס אַלײַן געהערט פונ'ם טיגער.

און דער טיגער האָט געזאָגט: „איך האָב דאָס אַלײַן געהערט פון קעמל“.

און דער קעמל האָט געזאָגט: „איך האָב דאָס אַלײַן געהערט פון בופלאַקס“.

און דער בופלאַקס האָט געזאָגט, ער האָט דאָס געהערט פונ'ם חזיר, און דער חזיר — פון דער שעפּס, און די שעפּס — פונ'ם הירש, און דער הירש — פון די האָזן, און די האָזן האָבן געזאָגט: „מיר האָבן דאָס געהערט פון אַט דעם יונגן האָז“.

האָט דער לײַב אַפּגעשטעלט דעם יונגן האָז און בײַ אים גע-
פרעגט: „וואָס האָט דײַך געצוואונגען צו זאָגן, אז די ערד פאַלט
אַײַן?“

האָט דער יונגער האָז געענטפערט: „איך האָב דאָס אַלײַן
געזען“.

— דו האַסט דאָס אַלײַן געזען? — האָט דער לײַב איבערגע-
פרעגט. — וואו האַסטו דאָס געזען?
— דאַרטן בײַם בוים.

— אויב אזוי, קום צו יענעם בוים און מיר וועלן זען... —
האָט דער לײַב געזאָגט.

— א, נײַן. — האָט זיך דער האָז מיט שרעק אַפּגערוּפּן, —
איך וועל פאַר קײַן געלט נײַט גײַן צו יענעם בוים. איך בין אזוי
נערוועז.

— אבער איך וועל דײַך נעמען אויף מײַן רוקן; דו האַסט נײַט
וואָס מיר א צו האָבן. — האָט דער לײַב געזאָגט. און ער האָט
גענומען דעם האָז אויף זײַן רוקן, און ער האָט געהײסן אַלע חיות
וואַרטן דאַרט, ביז ער וועט קומען צוריק, און ער איז אַוועק מיט'ן
האָז צו יענעם בוים. און ווען ער איז געקומען צום בוים, האָט ער
באוויזן דעם האָז, אז דאָס גערויש, וואָס האָט אים אזוי דערשראַקן,

געפאלן אויף א בלאט. אבער דער האז איז געווען אזוי נערוועז, אז ער איז געווען גרויס צו גלויבן אלצדינג, און ער האט אויסגערופן מיט שרעק:

„די ערד פאלט איין!“

ער האט זיך געלאזן לויפן אזוי שנעל, ווי ער האט נאר גע- קאנט. אויפ'ן וועג האט ער באגעגנט אן עלטערן האז. יענער האט אים געפרעגט: „וואוהין לויפטו אזוי, ברודער האז?“

— איך האב ניט קיין צייט צו שטעלן זיך ריידן מיט דיר. — האט אונזער דערשראקענער האז געענטפערט. — די ערד פאלט איין, אנטלויף איך.

— די ערד פאלט איין? — האט דער עלטערער האז איבער- געזאגט מיט ערשטוינונג. — דו הערסט, — האט ער צוגעגעבן צו זינעם א שכן — דו הערסט, די ערד פאלט איין!

און דער שכן זיינער האט דאס דערציילט צו זינעם א ברודער, און זיין ברודער צו זינעם א פריינד, ביז טויזנטער האזן האבן געוואוסט פון די נייעס, און אלע האבן געהאלטן אין איין שרייען: „די ערד פאלט איין! די ערד פאלט איין!“

און דאס געשריין און די נייעס זיינען דערגאנגען אויך צו די גרעסערע חיות. צוערשט האט דאס דערהערט דער הירש. פון דעם הירש האט זיך די נייעס דערוואוסט די שעפס; פון דער שעפס דער ווילדער חזיר; פון דעם חזיר דער בופלאקס; פון דעם בופלאקס דער קעמל; פונ'ם קעמל איז עס דערגאנגען צום טייגער, און פון טייגער צום העלפאנד. און אלע זיינען זיי געלאפן און גע- שריען: „די ערד פאלט איין! די ערד פאלט איין!“

און די נייעס האט זיך דערטרענגן אויך צום לייב. ער האט דערהערט דעם טומל און זיך געוואונדערט: „דאכט זיך, — האט ער געטראכט, — עס זיינען ניטא קיין שום סימנים, אז די ערד פאלט אין איינפאלן. אבער מסתמא האבן זיי עפעס געהערט.“

און ער האט אפגעשטעלט די חיות, וואס זיינען געלאפן, און זיי געפרעגט: „וואס אזעלכעס דערציילט איר דארטן?“

אין אירע נעגל דארט דעם אַמעס קוים געצויגן.
 — "נו וואָס?" — האָט נאַכגעפרעגט די קאַץ. —
 „וועסט זינגען עפעס וואָס פאַר מיר?"
 נאָר אונזער זינגער נעבאָך האָט בײַ איר
 געקוויטשעט, ניט געזונגען...
 — „מיט דעם האָט דיר געלונגען
 די הערצער אַלעמענס צו פאַנגען?" —
 האָט זי די קאַץ געפרעגט מיט שפּאַט. —
 „און דאָס זײַנען די צאַרטע רײַנע קלאַנגען,
 פון וועלכע אַלע רעדן דאָס אויף יעדן טראָט?
 איך קאָן אַ קוויטשערײַ אזא, מוז איך דיר זאָגן,
 פון מײַנע קעצעלאַך אַפילו ניט פאַרטראָגן!
 אַ זינגער, זע איך, ביזט דו גאָר אַ קלײַנער;
 נאָר לאַמיר זען, צי טויגסטו פאַר די צײַנער"...
 ניט לאַנג געטראַכט,
 האָט זי פון אונזער זינגער דאָ אַ סוף געמאַכט.

נחום יערוסאלימטיש.

די ערד פאַלט ניט אײַן.

אַמאַל איז געווען אַ יונגער האַז. ער איז געווען זײַער נערוועז,
 און אים פלעגט זיך אַלעמאַל דוכטן, אז אַט, אַט וועט פאַרקומען מיט
 אים עפעס שרעקלאַכס.

ער פלעגט אַלעמאַל זאָגן: „און וואָס, ווען די ערד זאָל אײַן-
 פאַלן? וואָס וועט דעמאַלט זײַן מיט מיר?" און ער פלעגט דאָס
 זאָגן אזוי אַפּט, אז ער האָט צולעצט אַנגעהויבן צו גלויבן, אז דאָס
 וועט טאַקע באלד פאַסירן.

אוינמאַל, ווען ער האָט בײַ זיך ווידעראַמאַל געטראַכט: „און
 וואָס, ווען די ערד זאָל טאַקע אײַנפאַלן? וואָס וועט דעמאַלט זײַן
 מיט מיר?" האָט ער פלוצלונג דערהערט עפעס אַ גערויש. דאָס
 איז בלויז געווען אַ שאַרף פון דעם, וואָס אַ שווערע פרוכט איז אַראַפּ-

דער קאנארק.

עס טרילערט דער קאנארק
 אין פרייען וואלד אליון;
 ווער קאן זיין ש מ ח ה פילן?
 ווער קאן זיין פרייד פארשטיין?

עס טרילערט דער קאנארק
 אין ריכסמן פאלאץ שוין;
 ווער קאן זיין ווייטיק פילן?
 ווער קאן זיין שמערץ פארשטיין?

מ. ראזנפעלד.

די קאץ און די נאכטיגאל.

א קעצל האט געכאפט א נאכטיגאל אין וואלד
 און, האלטנדיק זי אין די נעגל, האט זי באלד
 פארפירט מיט איר א רייד: „איך האב געהערט,
 אז פאר דיין זינגען ביסטו אומעטום געערט;
 מיר האט דער פוקס דערציילט ניט לאנג,
 אז פון דיין שטים, פון דיין געזאנג
 פארלירן גאר די פאסטמוכער דעם זינגען;
 איך וואלט אליון דאס זייער וועלן אויסגעפינגען...
 ניט ציטער, טייערער, ווייל ווי דו קוקסט מיך אן,
 וועל איך דיר איצטער גארנישט מאן;
 בלויז מיר צוליב, זינג עפעס אויס, —
 דאן לאז איך דיך צוריק אין וואלד ארויס.
 כ'האב ליב מוזיק ניט ווייניקער פון דיר!
 עס האט ניט איינמאל שוין מיט מיר געטראפן,
 אז מורטשענדיק א לידל ווער איך זיס אנטשלאפן.“
 די נאכטיגאל דערווייל האט מיט פארמאכטע אויגן

זענן, ווי גאנצע מ ח נ ת פּוּיגל פליען ארום מיט א הילכיקן גע-
זאנג אונטער'ן בלויען הימל. אפּטמאָל לאָזן זיך די פּוּיגל אַראָפּ אויף
דער ערד, און די קינדער וואָרפֿן זיי צו שטיקלאַך ברויט. די פּוּיגע-
לאַך דערצווילן זיי וועגן דעם שווינעם לאַנד, וואָס געפינט זיך אויף
יענער זייט באַרג; פון די טייכן, וואָס פליסן דאָרט; פון די בלומען,
וואָס בליען אזוי שוין. און זיי זינגען פּרויבלאכע לידער פון פּרייהייט.
שמיל הערן זיך די קינדער צו און פרעגן: „זאָגט אונז, ליבע

פּוּיגעלאַך, זייט איר פּריי, אָדער איר לעבט אין קנעכטשאַפּט?“
און די פּוּיגעלאַך ענטפערן מיט פּרוייד: „פּריי זיינען מיר, ליבע
קינדער! וואוהין מיר ווילן, פליען מיר. ניטאָ קיין בעסערע זאך פון
פּרייהייט! האָט ליב, קינדער, די פּרייהייט, און אז איר וועט גרעסער
ווערן, זאלט איר זען באַפּרייען זיך פון אַינער קנעכטשאַפּט.“ אזוי
האַבן די פּוּיגל געזונגען.

אַמאָל אין אַ שווינעם פּרוילינג-פּרימאָרגן זיינען די פּוּיגעלאַך
געקומען צופליען צו זייערע גוטע פּריינד און האָבן דערזען, ווי די
אידן שמויען אַנגעמאָן, גרויט אין וועג אַרײַן. זיי שמויען מיט די
שטעקנס אין די הענט און אַיילן זיך צו פאַרלאָזן דאָס לאַנד, וואו זיי
זיינען קנעכט געווען; און די געזיכטער זייערע זיינען געווענדט צו
דעם שווינעם לאַנד, וואָס אויף יענער זייט באַרג.

די קינדער האָבן דערזען די פּוּיגל און אויסגערופֿן מיט גרויס
פּרוייד:

— פּריי זיינען מיר, ליבע פּוּיגעלאַך! מיר פאַרלאָזן דאָס לאַנד
פון קנעכטשאַפּט!

און די פּוּיגל האָבן געענטפערט מיט פּרויבלאכן געזאָנג, ווי זיי
וואַלטן געגריסט די קינדער אויף דעם וועג פון פּרייהייט און גליק.
און אַ מ נ ה ג איז דערפאַר בײַ אידן פאַרבליבן: אַלע
ש ב ת - ש י ר ה וואָרפֿט מען פאַר די הונגעריקע פּוּיגעלאַך שטיק-
לאַך ברויט און קערענער. פון מדרש.

בעסער צו שטארבן פאַר פּרייהייט, אַינדער צו לעבן אין קנעכט-
שאַפּט! (שפּריכױאַרט.)

ג.

אנטקעגן זונען-אויפגאנג פליט
 אין פרייען, ברויטן רוים
 דער שטאלצער אדלער, און ער טראגט
 א יונגע קרא אהיים.

אט דארטן ליגט זיין פעלזן-שלאס
 אין העלן זונען-שיין.
 הינט וועט ביי זינע אדלערלאך
 א גרויסע סעודה זיין.

„די העלדן מינע!“ — און דאס הארץ
 מיט שמאלץ ווערט איבערפילט.
 און אונטער'ן הויכן פעלזן שטייט
 א יעגער און ער צילט.

ה. רויזנבלאט.

ווער עס פארגיסט דעם צווייטנס בלוט, וועט זיין אויגן בלוט
 פארגאסן ווערן. (חומש).

שבת-ה-פייגעלאך

קנעכט זיינען געווען אונזערע עלטערן ביי פ ר ע ה'ן אין
 מצרים. פון פרימארגן ביז שפעט אין דער נאכט האבן זיי שווער
 געארבעט. אויך ביינאכט האבן זיי קיין רו ניט געהאט. נאך איי-
 דער דער מארגנשמערן איז אויפגעגאנגען, איז שוין דער אויפזעער
 מיט דעם רומ געקומען: „שטייט אויף, קנעכט, צו דער ארבעט!“
 דאס פאלק פארלאזט די געצעלטן, גייט אוועק אין פעלד אריין
 צו דער ארבעט. די מוטערס שטייען אויף, גרויסן צו שפייז פאר זיי-
 ערע מאנען, איבערלאזנדיק די קינדער אליין אין די געצעלטן. די
 עלנדע קינדער זאמלען זיך צונויף אויפ'ן פעלד און שפילן זיך. זיי

איז געיעג.

א.

געקומען איז א פייגעלע
צוריק אהיים פארנאכט
און האט פאר אירע קינדערלאך
א ווערעמל געבראכט.

זי קומט צום בוים, זי קומט צום צווייג
און מרעפט: די נעסט איז לער —
א צענדליק ווייסע פעדערלאך
און קיין זאך, קיין זאך מער!

עס וויינט דאס ארימע פייגעלע
און בליפעט אן א סוף...
עס הערט דער וואלד דער טונקעלער
און זיפט, און זיפט פון שלאף.

ב.

געקומען איז א שווארצע קרא
אהיים גאנץ שפעט בינאכט,
און האט פאר אירע קינדערלאך
א פייגעלע געבראכט.

זי קומט צום בוים, זי קומט צום צווייג
און מרעפט: די נעסט איז לער —
א צענדליק שווארצע פעדערלאך
און קיין זאך, קיין זאך מער!

עס שרייט די שווארצע קרא און שרייט
און קראקעט אן א סוף;
עס כאפט זיך אויף דער שווארצער וואלד
מיט אננסט און גרויל פון שלאף.

זאל דיר גאט העלפן, דו זאלסט ווערן א נגיד פון די פינף
דאלער מינע. — האט ער צוגעוואונשן דעם שכן.

— קאנסט נאך חרטה האבן; וועל איך בלייבן ביי מיין
סחורה און דו ביי דיין געלט. — האט דער שכן זיך באלוידיקט.
דער פארמער האט מער ניט גערעדט, האט ארויסגענומען די
אלטע אקס, אריינגעשטעלט די נייע, און ביידע שכנים האבן זיך
געלאזן פארן אינגינעם ווייטער.

מיט אמאל איז ביים שכן אראפגעפאלן איינס פון די הינ-
טערשטע רעדער; ער האט אין וועג פארלארן דאס פלעקל פון אקס,
וואס פארהאלט דאס ראד, עס זאל ניט אראפפאלן.

ביידע פארמערס האבן זיך אפגעשטעלט. ארום איז א הוילע
סטעפ; ס'איז ניטא קיין ברעקל האלץ צו מאכן א ניי פלעקל.
— גיב מיר א שטיקל פון דיין אלטער אקס, וועל איך דערפון
זיך מאכן א פלעקל; א האק האב איך. — האט זיך דער שכן גע-
ווענדט צום פארמער.

— נעם ברודערל, — האט אים דער פארמער געענטפערט, —
נאר זיי וויסן, אז דאס קאסט פינף דאלער.

פינף דאלער? — איז דער שכן אויפגעשפרונגען. — דאס
טויג דאך צו קיין זאך ניט; דאס איז דאך אפילו קיין פעני ניט
ווערט.

— נו, ווי דו ווילסט זיך! לוינט דיר ניט, קויף ניט. — האט
דער פארמער אפגעענטפערט קאלטבלומטיק.

דער שכן איז געבליבן ווי געפלעפט. נאר וואס זאל ער
טאן? ער האט ארויסגעצויגן פון בוים-קעשענע זיין בייטעלע און
אפגעצויילט פינף קלינגענדיקע דאלערס פאר'ן שטיקל צעבראכענער
אקס.

וואס פאר א „גוט מארגן, אזא „גוט יאר“.

(שפריכווארט.)

ווער עס פארשטאפט זיין אויער פון הערן דאס געשריי פון גע-
דריקטן, וועט זיך קיינער ניט אפרופן, ווען ער אליין וועט רופן נאך
הילף.

(משלי.)

איז געבאך אונזער וואלף אוועק אהיים פארשמאכט,
א הונגעריקער, ווי ער איז געקומען...

נחום יערוסאלימטישק.

איד צו דיר, ווי דו צו מיר.

אין א הייסן זומער-מאג איז געפארן א פארמער מיט אן אנגע-
לאדענער פורסחורה איבער א פארווארפענעם וועג, ווייט פון
שטאט און פון א דארף. מיט אמאל האט דער פארמער באמערקט,
אז די פאדערשטע אקס פון זיין וואגן האט זיך אנגעהויבן צו רויכערן.
דאס האט די טרוקענע אקס זיך אנגעצונדן פון רייכן זיך אן דעם ניט-
געשמירטן ראד. דער פארמער האט גענומען לעשן די אקס מיט ווא-
סער, מיט ערד — ס'האט אבער ניט געהאלפן; די אקס רויכערט
זיך און רויכערט זיך, כאטש נעם און בלייב דא שטיין אין מיטן
סטעפ.

ווי ער איז אזוי געשמאנען א פארטראכטער, דערוועט ער, אז
צו אים פארט עמיצער. און אין א וויילע ארום האט אים אנגעיאגט
זינער א שכן; אין יענעם וואגן איז געלעגן א נייע אקס. דער
פארמער האט זיך דערפרייט; זיין שכן וועט אים געוויס אפגעבן
די אקס.

— גיב מיר דיין אקס. — זאגט דער פארמער צו זיין שכן.
— זעסט דאך — ס'האט מיר אן אומגליק געטראפן.
— נעם! — האט דער שכן געענטפערט. — נאר די אקס
קאסט פינף דאלער.

ביים פארמער האבן זיך די האר אויפ'ן קאפ קאפויר גע-
שטעלט פון אט די ווערטער.

— סטייטש, — האט ער אויסגעשריען, — אזא אקס קאן מען
דאך אויפ'ן מארק קויפן פאר פופציק סענט!
— גיי און קויף! — האט אים דער געמיינער שכן קאלט-
בלוטיק געענטפערט. דער פארמער האט זיך גענומען קראצן אין
פאה, קלערן, נאר לסוף האט ער ארויסגענומען פינף דאלער און
באצאלט זיין שכן.

דער וואַלף און דער פּוקס.

מיר שענקען יענעם אַלץ, וואָס טויג אונז ניט אַלץ; איך וועל דאָס אין אַ פּאַבל געבן צו פאַרשטויבן, ווייל ווי עס ווױס די גאַנצע וועלט, איז אונז דער אַמ תּ ליבער האַלב-פאַרשטעלט.

אַ פּוקס האָט אַנגעגעסן זיך מיט ע ו פּ

און פּינעם בײַליק;

באַהאַלטנדיק אויף שפּעטער, נאַכ'ן שלאָף,

אַ היפּשן ח ל ק,

האַט ער זיך צוגעלײַגט ביים סטױג אַ דרימל טאַן;

ערשט מיט אַמאַל — אַ הונגעריקער וואַלף קומט אָן.

— „ווען דו וואַלסט ווױסן, ליבער פּריינט,

וואָס איך האָב זיך דאָס אויסגעשטאַנען היינט! —

האַט זיך דער וואַלף באַקלאַנגן דאָ גענומען. —

איך האָב קיין בײַנדל ערגעץ ניט געקאַנט באַקומען:

די הינט, די בײַזע, בילן אָן אַ סוף,

און אויך דעם פּאַסטוד נעמט גאַר ניט קיין שלאָף;

דער הונגער מאַטערט מיך אזוי, אז כ'ווייס ניט וואָס צו טאַן,

כאַטש נעם אַ מ י תּ ה טו זיך אָן!“ ...

— „אזוי, מײַן טײַערער? אוי, וויי!

צי ווילסטו אַ פּש ר ניט אַביסל היי?

מיר האָבן אַט אַ גאַנצע קופּע דאָ,

און איך בין גרױט צו יעדער ש ע ה

אַ גומן ח ב ר צו באַדינען“ ...

גאַר ניט פון היי האָט אונזער וואַלף געטראַכט,

ער האָט אַ פּלײַשיקס גאַר געהאַט אין זינען ...

גאַר פון דעם פּלײַש האָט אונזער פּוקס אַ שווייג געמאַכט;

און אַט אזוי, מיט גרױסן כ ב ר ד אויפגענומען,

דער נביא און מיט כעס געזאגט: „דו האסט אים דער'ה רגעט

און איצט ווילסטו אים נאך ירש'ענען? דערפאר וועלן הינט אמאל לעקן דיין בלוט דארט, וואו זיי האבן געלעקט נבות'עם בלוט. עס וועט קומען אן אומגליק אויף דיר, און איך וועל אויסראטן דיך און דיין גאנץ הויגעזינד, ווייל דו האסט געטאן שלעכטס."

ווען א חאב האט דערהערט אט די רייד, האט ער צעריסן זיינע קלוידער, אנגעטאן א זאק און געפאסט און איז קוים ארומגע-גאנגען.

האט אליהו געזאגט: „ווייל א חאב האט חרטה גע-האט, וועט דאס אומגליק קומען ניט בני זינן לעבן, נאר בנים לעבן פון זיין זין".

ווערטער פון חכמים.

זאלסט ניט מארדן! (חומש).

זאלסט ניט זאגן קיין פאלשע עדות! (חומש).

זאלסט ניט שווערן אויף פאלש! (חומש).

מיט דיין גאנצן הארצן זאלסטו קעמפן פאר'ן אמת!

(בו סירא).

האָט נבֿוֹת געענטפערט: „איך קאָן דיר דעם וויינגארטן
ניט אָפגעבן, וויל איך האָב אים באַקומען בירושׁה פון מיַנע
עלטערן“.

איז אַחאַב אַוועק אַהיים אַן אומעטיקער. אים האָט פאַר-
דראַסן, וואָס נבֿוֹת האָט אים אָפגעזאָגט און ניט געוואָלט אים
געבן דעם וויינגארטן.

האָט זיך אַחאַב געלויגט אויף זײַן בעט, זיך אָפגעקערט
צו דער וואַנט און ניט געוואָלט נעמען עסן.

קומט צו אים זײַן פרוי אַיזבל און פרעגט אים: „וואָס
ביסטו אזוי אומעטיק, פאַרוואָס עסטו ניט?“

האָט איר אַחאַב דערציילט, אַז ער האָט געבעטן בײַ
נבֿוֹת'ן דעם וויינגארטן, און נבֿוֹת וויל עס אים ניט געבן.

זאָגט אַיזבל: „שטײ אויף, עס, זײַ פרוילאָך; איך וועל
דיר שוין געבן נבֿוֹת'עס וויינגארטן“.

האָט זי אין אַחאַב'ס נאָמען אָנגעשריבן בריף צו די עלט-
סטע פון דער שטאָט, וואו נבֿוֹת האָט געוואוינט. און זי האָט זײַ
געבעטן: „דינגט אַ פאַר שלעכטע מענשן; זאלן זײַ זאָגן אויף
נבֿוֹת'ן, אַז ער האָט געזידלט דעם קעניג. און איר וועט נעמען
נבֿוֹת'ן צום געריכט; און די פאַלשע מענשן זאלן עדוֹת זאָגן
געגן אים. און איר וועט צו'משפּט'ן נבֿוֹת'ן צום טויט און אים
פאַרשטײנען“.

האַבן די עלטסטע פון נבֿוֹת'עס שטאָט אזוי געטאָן, און זײַ
האַבן פאַרשטײנט נבֿוֹת'ן.

ווען אַיזבל האָט דערהערט, אַז נבֿוֹת איז טויט, איז זי
געקומען צו אַחאַב'ן און געזאָגט:

„גײַ איצט, נעם צו אומזיסט נבֿוֹת'עס וויינגארטן, וואָס ער
האָט דיר ניט געוואָלט געבן פאַר געלט“.

איז אַחאַב געפאַרען נעמען נבֿוֹת'עס וויינגארטן. ווען
ער איז געווען אין וויינגארטן, איז צו אים צוגעקומען אליהו

— געוויס. — ענטפערט אלעקסאנדער.
 — און דו אין דיין מדינה וואלסטו גע'פ'ס ק'נט אין
 אזא פאל?
 — איך וואלט ארויסגעטראגן אזא פ'ס ק': מען זאל קעפן
 אי דעם אי יענעם, און דער א ו צ ר זאל געהערן דער קרוין.
 — אזוי גאר! — זאגט יענער קעניג. — זאג זשע מיר: די זון
 שיינט אויף אייך?
 — געוויס. — ענטפערט אלעקסאנדער.
 — און רעגנס גייען ביי אייך?
 — געוויס.
 — א פ ש ר איז קלוינע פי ביי אייך אין דער מדינה
 פארען?
 — געוויס. — זאגט אלעקסאנדער און קוקט אים אן פאר-
 וואונדערט.
 — אויב אזוי, — פירט אויס דער קעניג, — איז טאקע גאר
 צוליב דעם זכות פון די קלוינע פי שיינט אויף אייך די זון און
 עס גייען אין אייערע מדינות רעגנס.
 אגדה.

דער מלך און דער נביא.

אמאל איז ביי די אידן געווען א קעניג, האט ער געהייסן
 א ח א ב.
 לעבן א ח א ב'ס א פאלאץ האט זיך געפונען א ווינגארטן,
 וואס האט באלאנגט צו א אידן מיט'ן נאמען נ ב ו ת. האט
 א ח א ב געזאגט צו נ ב ו ת'ן: „גיב מיר דיין ווינגארטן; איך
 וויל פון אים מאכן א גרינסגארטן פאר מיר, ווייל ער ליגט לעבן מיין
 פאלאץ. איך וועל דיר דערפאר געבן א בעסערן ווינגארטן, אדער
 איך וועל דיר באצאלן מיט געלט.“

גערעכטיקייט.

דער גריכישער קעניג אלעקסאנדער מוקדון איז אויף זײַן מלחמה-וועג פארגאנגען אין אַ קעניגרייך. באַווייזט אים דער קעניג פון דעם קעניגרייך זײַנע אַ ו צ ר ו ת. זאָגט אים אלעקסאַנ-דער: „נישט אַנצוקוקן אײַער גאַלד און זילבער בין איך אַהער גע-קומען; מיר ווילט זיך באַקענען מיט אײַער אויפפירונג און אײַערע געזעצן.“

אין דעם קומען אַן צוויי מענשן לאַדן זיך פאַר'ן קעניג.
— קעניג, — האָט אײַנער גע'ט ע נ ה'מ, — איך האָב פון דעם מאַן געקויפט אַ חורבה. ווי איך נעם זיך אַפּרוימען דעם פּלאַץ, געפין איך דאָרט באַהאַלטן אין דער ערד אַן א ו צ ר. וויל איך, ער זאל זיך צונעמען דעם א ו צ ר, ער געהערט אים; איך האָב דאָך נאָר די חורבה אַלײַן, אַן אַן א ו צ ר, געקויפט.

דער צווייטער ט ע נ ה'ט פאַרקערט: „איך וויל אויך נישט, גלײַך ווי דו, פאַרנעמען פרעמדס. פאַרקויפט האָב איך די חורבה מיט אַלצדינג, וואָס אין איר געפינט זיך, פּונ'ם אַפּגורנד ביז דער הײַך פון הימל.“

אויסגעהערט די ט ע נ ו ת, ווענדט זיך דער קעניג צו אײַ-נעם פון די בעלי-דינים:

— האַסטו אַ זון?

— יאָ.

דערנאָך צום צווייטן:

— און דו האַסט אַ טאָכטער?

— יאָ.

— אויב אַזוי, לאַזן זײַ אײַנער מיט דער אַנדערער חתונה האַבן, און דער א ו צ ר וועט זײַן זײַער נדן.
אלעקסאַנדער האָט עס אויסגעהערט און איז ערשטוינט גע-וואָרן.

— וואָס, אַ פּש ר ניט גוט גע'פּס ק'נט? — פּרעגט אים

יענער קעניג.

ארימאן, איז אוועקגעפארן אנגראכן לײַם אונטער א בארג. גראַכט
 ער אזוי און וואַרפט דאָס לײַם אויפֿ'ן וואַגן. דערזעט ער — ער האָט
 אויסגעגראַכן אַ פעסל פּול מיט גאַלדענע מ ט ב ע ו ת ; האָט ער
 זיך דערפּרױט, אַרויסגעגראַכן דעם א ו צ ה, אַרויפגעלױגט אים
 אויפֿ'ן וואַגן און צוגעדעקט מיט לײַם. פּלוצלונג אַבער האָט זיך אַפֿ-
 געריסן אַ שטיק ערד פּונ'ם באַרג, וואו ער האָט געגראַכן, איז אַרויפֿ-
 געפאלן אים אויפֿ'ן קאָפּ און אים דער'ה ר ג'עט.

דאָס פּערדל האָט געוואַרט און געוואַרט, און ווען אים האָט
 דערעסן צו וואַרטן און עס איז געוואַרן הונגעריק, איז עס אליין אוועק
 מיט'ן וועג, וואָס פירט צום אַרימאָנס הויז, צו זײַן אַמ ת'ן באַלע-
 באַס, און עס האָט זיך אַפּגעשטעלט בײַ דער טיר. דער אַרימאָן האָט
 זיך זײַער דערפּרױט, וואָס זײַן פּערדל האָט זיך צוריקגעקערט, און ער
 האָט גענומען אַראַפּשימן דאָס לײַם פּון וואַגן.

ווי גרויס אַבער איז געווען זײַן פאַרוואַנדערונג, ווען ער האָט
 דערזען אויפֿ'ן וואַגן אַ פעסל פּול מיט גאַלד!
 פּון דעמאָלט אָן האָט דעם אַרימאָן גאַרנישט ניט געפעלט;
 און ער האָט נאָך לאַנג געלעבט און געטאָן גוטס, און ער האָט געגעבן
 צ ד ק ה, כ ל - ז מ ן ער האָט געלעבט. ז. שניאור.

ב. באַרבער.

א. שטום געבעט.

א פעסל גאלד.

אן ארימאן האט געהאט זיין אייגנס א פערדל. יעדן טאג פלעגט דער ארימאן איינשפאנען דאס פערדל, פארן אין וואלד, און קלייבן דארע, שרוקענע צווייגן, אגלייגן אויפ'ן וואגן און ארויספירן אויפ'ן מארק. דארט פלעגט ער עס פארקויפן פאר עטלעכע גראשן, קויפן פאר'ן געלט ברויט מיט ציבעלעס און ברענגען אהיים. מיט דעם פלעגט ער דערנערן זיין הויזגעזינד, זיינע נאקעמע און בארוועסע קינדערלאך.

ער אליין פלעגט נעמען דאס קלענסטע שטיקל ברויט; און ווען ער פלעגט אפעסן, פלעגט ער ארויסנעמען פון אלמער איינעם פון די הייליקע ס פ ר י ס, וואס זיינען דארטן געשטאנען, פלעגט ארויף אויפ'ן אלטן האלב-צעבראכענעם אויוון און נעמען לערנען. זיינע אויגן פלעגן אנהויבן לייכטן, זיין שטימע קלינגען. און ווען זיין זיסע שטימע פלעגט זיך צעמראגן איבער'ן הויז, פלעגן די האלב-הונד-געריקע קינדער פארגעסן זייער הונגער, זיך אוועקזעצן שטיל און צו-הערן זיך, ווי דער טאטע לערנט.

אזוי האט דער ארימאן געלעבט א לאנגע צייט.

איינמאל האט מען ביי אים ביינאכט צוגע'ג נ ב'עמ דאס פערדל. קיינער האט ניט געוואוסט, ווער עס האט צוגע'ג נ ב'עמ. דאס הויז-געזינד פונ'ם ארימאן האט געוויינט און געקלאגט: „גוואלט, וואס וועט איצט זיין, וואס וועלן מיר איצט עסן?“

נאר דער ארימאן אליין האט ניט געוויינט. ער האט זיך פארקליבן אויפ'ן אויוון און אנגעהויבן לערנען הויך אויפ'ן קול. און זיין פ נ י ס האט געלויבטן ווי שמענדיק, אזוי ווי עס וואלט גאר קיין צ ר ה מיט אים ניט פאסירט. און זיין שטים האט וואס וויי-טער געקלונגען אלץ העלער און שענער.

זיינע קינדער האבן דערהערט, ווי ער לערנט, האבן זיי פאר-געסן זייער הונגער, זיך ארומגעקליבן ארום אויוון, וואו דער טאטע איז געזעסן, געשטאנען שטיל און געהערט.

און דער ג נ ב, וואס האט צוגענומען דאס פערדל פונ'ם

פלוצלונג איז ווי אַ מ ש ו ג ע'נע אַרײַנגעפאלן אין זאל עפעס אַ פרוי. דער ע ו ל ם האָט פאַר איר געמאַכט אַ וואַרע. דאָס איז געווען ראַבעטיס מוטער, נאָך וועלכער מען האָט געשיקט. כאַלד איז צוגעלאָפן צו איר אַ צווייטע פרוי און הויך כליפענדיק פאַרוואַרפן איר די הענט אַרום האַלז. דאָס איז געווען די מוטער פון געראַטעוועטן אינגעלע. ביידע זײַנען אַרײַנגעלאָפן אין צימער פון דירעקטאָר, פון וואַנען עס האָט זיך דערהערט אַ פאַרצווייפלטער אויסגעשרײַ:

— אַ, מיין יוליק! אַ, קינד מינים!

דערווייל האָט זיך פאַר די טירן פון שול אַפגעשטעלט אַ צו-געמאַכטער קאַטש, און אין אַ וויילע אַרום האָט זיך באַוויזן דער דירעקטאָר, מאַרגנדיק אויף די הענט דאָס אַרימע אינגל. דער קאַפ איז בײַ אים געווען אַראַפּגעהאַנגען איבער'ן אַרעם, דער פ נ י ם בלייב און די אויגן געשלאָסן. אַלע זײַנען שמיל געבליבן. עס האָט זיך געהערט דאָס הויכע כליפען פון דער מוטער. דער דירעקטאָר האָט זיך פאַרהאַלטן אויף אַ וויילע. איז בלייב געוואָרן און אויפגע-הויבן אויף ביידע הענט דאָס אינגל, צו ווייזן אים דעם ע ו ל ם. די לערער, לערערנס, עלטערן און קינדער האָבן אַלע אינגלעס אַנגע-הויבן שעפּטשען מיט אַ גערירטער שטימע: „מינערער ראַבעטי! מיכטיק, אַרים אינגעלע!“ — און האָבן אים געשיקט לופט-קושן. די וואָס זײַנען געווען גענטער, האָבן געקושט זײַנע אומבאוועגעלאַך-אַראַפּ-געהאַנגענע הענט; ער אַבער האָט געעפנט די אויגן און געזאָגט:

— מיין רענצל?

די מוטער פון געראַטעוועטן אינגל האָט אים געוויזן דאָס רענצל און געזאָגט:

— איך טראָג אים דיר, מינערער מ ל א ד, איך טראָג אים...

און זײַ זײַנען אַוועקגעגאַנגען. ראַבעטיס מוטער האָט געהאַט דעם פ נ י ם פאַרדעקט מיט ביידע הענט. זײַ האָבן אַרײַנגעלייגט דאָס אינגל אין קאַטש אַרײַן. דער קאַטש האָט זיך גערירט, און מיר זײַנען שטילשווייגנדיק אַרײַנגעגאַנגען אין שול.

א צופאל

גייענדיק אין דער פרי אין שול אַרײַן, האָבן מיר דערױען אויף
דער גאָס אָן ע ו ל ם מענשן, װאָס האָבן זיך געשטופט צו די מירן
פון אונזער קלאַס. — דער טאַטע האָט באַלד געזאָגט :

— א צופאל עפעס, דאָס יאָר הײַבט זיך שלעכט אָן...

מיר האָבן זיך דורכגעשטופט מיט אַנשמרענגונג. דער גרויסער
זאַל איז געװען פול מיט עלטערן און אינגלאַך, װעלכע די לערער האָבן
ב ש ו ם א ו פ ן נישט געקענט איינהאַלטן אין די קלאַסן, און אלע-
מענס אויגן זײַנען געװען געװענדט צו דער קאַנצעלאַרײַע פון דירעק-
טאָר. עס האָבן זיך געהערט שטימען: „אַרים אינגל, אַרימער ראָ-
בעטי!“ — איבער די קעפּ אין דער טױף פון זאַל, װאָס איז געװען אַנ-
געפאַקט מיט מענשן, האָט זיך געזען דאָס מיליטערישע הימל פון אַן
אַפּיצער און דער ליסער קאַפּ פון דירעקטאָר. נאַכדעם איז געקומען אַ
מענש אין אַ צילינדער, דער דאַקטער.

— מײַן טאַטע האָט געפרעגט איינעם פון די לערער :

— װאָס איז דאָ געשען ?

— אַ ראָד איז אַריבער אַ אינגל איבער אַ פּוס. — האָט דער
לערער געענטפערט.

— דער פּוס איז אים צעבראַכן. — האָט אַ צװײטער געזאָגט.
דאָס אינגל איז אַ שילער פון דעם צװױטן קלאַס. גייענדיק
אין שול אַרײַן, האָט ער דערזען, װי אַ קלײַנמשיק אינגעלע פון דעם
ערשטן קלאַס האָט זיך אויסגעריסן בײַ דער מוטער פון דער האַנט און
געפאַלן אויף דער גאָס נאָענט, נאָענט פון אַן אַמניבוס. ער האָט זיך
גלײַך אַ װאַרף געטאַן צו דעם קלײַנמשינקן, אַ כאַפּ געטאַן אים פון דער
ערד און אַװעקגעשטעלט אויף אַ זיכערן אַרט. ער אַלײַן אַבער האָט
שוין נישט באַװיזן צוריקצוכאַפּן דעם אויסגעצװיגענעם פּוס, און די
רעדער פון אַמניבוס האָבן אים צעבראַכן. דאָס איז געװען אַ זון
פון אַן אַרטיילעריע-קאַפיטאַן.

קליין שטיבל איז פארבליבן א מוטער מיט צוויי קליינע קינדער-
לאך. זי האט גענומען די קינדערלאך אויף די הענט, האט זיך ארויס-
געבויגן דורכ'ן פענסטער און האט שרעקלאך געשריען פון שרעק.
ארום שטיבל זיינען געשוואומען גרויסע קריעס, האבן זיך אנגע-
קלאפט אן די ווענט, און דאס שטיבל האט זיך קוים-קוים געהאלטן.

דאס האבן געזען מענשן, וואס זיינען געשטאנען אויף יענער
זייט טיך. א גרויסער רחמנות האט זיי אנגענומען אויף דער
אומגליקלאכער מוטער מיט אירע קינדערלאך. אייניקע האבן
א פ י ל ו געוויינט פון צער, צוועענדיק, ווי די ארימע מאמע פיניקט
זיך, נאר העלפן האט מען ניט געקאנט. ס'איז א פ י ל ו געווען א
שיפל, נאר ווי זאל מען שווימען צווישן אזעלכע קריעס? מען קאן
נאך אליין דערטרונקען ווערן.

מיט א מאל איז פון געזעמל ארויס אן אומבאקאנטער מענש,
ארים געקליידט, און האט געזאגט:

— ווי לאזט מען דאס מענשן אומקומען? איך שווים זיי צו
ראטעווען.

ער האט זיך אריינגעזעצט אין שיפל און זיך געלאזן
שווימען צום שטיבל. אלע זיינען מיט אמאל אנטשוויגן געווארן
און האבען געקוקט, ווי דער אומבאקאנטער האט זיך דורכגעשמופט
מיט זיין שיפל צווישן די שטיקער איינ. ער האט דערגרייכט ביז'ן
שטיבל. א געשריין פון פרויד האט זיך ביי אלעמען ארויסגעריסן,
ווען דער דרייטער אומבאקאנטער האט אריינגעזעצט אין שיפל די
מוטער מיט אירע צוויי קינדער.

— אט דאס איז א העלד! אט דאס איז מיט אן אמת א
גוט הארץ! — האבן אלע זיך ניט געקאנט אפוואונדערן.

דער אומבאקאנטער איז צוגעשוואומען צום ברעג, האט ארויס-
געזעצט די פרוי מיט די קינדער און איז פארשוואונדן געווארן.

פון רוסיש.

און נאך גאנץ פרי, פארטאג, איז ער אויפגעשטאנען און האט שטילערהייט איבערגעלייגט א טייל פון זיינע גארבן אין דעם ברודערס קופע. נאכדעם האט ער זיך צוריק געלייגט און איז באלד איינגעשלאפן.

אויף מארגן זעען די ברידער, אז זייערע קופעס זיינען בוידע גלייך; האבן זיי זיך געוואונדערט, נאר געשוויגן.

די אנדערע נאכט האבן די ברידער געמאן דאס זעלבע, וואס נעכטן. און אויף מארגן אין דער פרי האבן זיי דערזען, אז זייערע קופעס זיינען ווידער גלייך. האבן זיי זיך נאך מער געוואונדערט.

די דריטע נאכט, ווען די ברידער האבן איינער צום אנדערן געטראגן זייערע גארבן, האבן זיי זיך באגעגנט אין מיטן וועג. זיי זיינען געפאלן איינער דעם אנדערן אויפ'ן האלז און מיט טרערן אין די אויגן גענומען קושן און האלזן זיך.

ווי גוט און אנגענעם עס איז, ווען ברידער לעבן פריינדלאך צוזאמען!

זאלסט ניט פיינט האבן דיין ברודער א פ י ל ו אין הארצן!
(פון חומש).

וואו ליבשאפט איז קיין ענגשאפט.
(שפריכווארט)

דער העלד.

ס'איז געווען א קאלטער שניואיקער ווינטער. ווען ס'איז אַנגעקומען דער פּרילינג, האט דער שניי אַנגעהויבן זיך צו שמעלצן. צום אומגליק זיינען נאך געשטאנען רעגנדיקע וועטערן, און עס איז געווארן א געוויסער.

אין איין שטאט האט דאס וואסער פארגאסן אלע הייזער, וואס זיינען געשטאנען ביים ברעג טייך; די קריעס האבן זיך געקלאפט און די הייזלאך און געבראכן זייערע ווענטלאך; אלע מענשן פון אט די הייזלאך האבן זיך באצייטנס געראטעוועט. מער ניט אין איין

צוויי ברידער.

אמאל זינען געווען צוויי ברידער. דער עלטערער האט ניט געהאט ניט קיין ווייב, ניט קיין קינדער; דער אינגערער האט געהאט א ווייב מיט קליינע קינדערלאך. זיי זינען ביידע געווען ארימע ערד-ארבעטער און האבן געהאט נאָר איין שטיקל ערד, וואָס דער פּאַטער האט זיי איבערגעלאָזן בירוש. די ברידער האבן ניט געוואָלט צעטיילן צווישן זיך זייער ירושה, ווייל זיי האבן ליב געהאט איינער דעם אנדערן. זיי פלעגן באַארבעטן די ערד צוזאַמען און פלעגן דערנאָך צעטיילן זיך מיט די גאַרבן גלייך אויף גלייך, און יעדער פון זיי פלעגט אוועקלייגן די קופּעס גאַרבן לעבן זיין געצעלט. איינמאל איז דער עלטערער ברודער, כּאַלד נאַכ'ן אַפּשניידן די תּבוּאָה, געלעגן ביינאַכט אויף זיין געלעגער און ניט געקאַנט איינשלאָפּן. ער האט געטראַכט וועגן זיין ברודער: „ער האט אַ פּרוי מיט קינדער און דאַרף זיי געבן עסן און מאַכן פאַר זיי אַ קלייד און אַ שוץ. אַבער איך בין מיר איין מענש אויף דער וועלט; וואָס דאַרף איך? — אַפּעסן און גאַר! פאַר וועמען האָב איך צו זאַרגן? היינט ווי אזוי נעם איך דאָס פון דער תּבוּאָה אַזאַ חלק, ווי מיין ברודער? דאָס איז ניט קיין יושר!“

און ער איז אויפגעשטאַנען אַרום האַלבער נאַכט פון זיין געלעגער און האט אין דער שטיל איבערגעלייגט אַ מויל פון זיינע גאַרבן אין דעם ברודערס קופּע. און ווען ער האט אַפּגעטאַן זיין אַרבעט, האט ער זיך אוועקגעלייגט און איז גלייך זיט איינגעשלאָפּן.

די זעלבע נאַכט האט אויך דער אינגערער ברודער ניט געקאַנט איינשלאָפּן. ער איז געלעגן און האט געטראַכט וועגן זיין עלטערן ברודער: „אַ רחמנות אויף אים. ער איז נעבאָך עלנד. איך האָב אַ ווייב מיט קינדערלאך, זאַלן לעבן און געזונט זיין; אויף דער עלטער וועלן מיניע קינדער מיך אויסהאַלמן. אַבער וואָס וועט מיט אים זיין אויף דער עלטער? היינט ווי אזוי טיילן מיר דאָס די תּבוּאָה פון פעלד גלייך אויף גלייך? דאָס איז ניט קיין יושר. ער דאַרף באַקומען אַ גרעסערן חלק!“

די חלוקה.

פארמאגנדיק אַ הויז און אַ געשעפט אינגונעם,

גענומען האָבן שױת פּי ם אין אַ מאַג אַ שױנעם

פאַנאַנדערטױלן זיך דאָס אױנגנס און דאָס געלט;

עס פירט זיך דאָך אַזױ שױן אױף דער װעלט,

אַז בײַ אַ חלוקה הױבט מען אַן זיך קריגן.

אױך דאָ האָבן די שױת פּי ם נױט געשוויגן...

ערשט מיט אַמאָל װערט אַ געשרױ: „עס ברענט דאָס הויז!“

— „שנעל ראַטעוועט פון דאָרט אַרױס

דאָס געלט, די ם חורות און פאַפירן!“ —

האַט אױנער אַנגעהױבן שרײַען הויך. —

„דעם חשבון װעט איר שפּעטער אײַך דערפירן!“

— „מײַן טױזנטער! אױב נױט, טרעט אײַך נױט אָפּ פון אָרט!“ —

האַט נאָך אױנער גענומען טומלען דאָרט.

— „און מיר צװױ טױזנט נאָר,

איז שױן דער גאַנצער חשבון קלאָר!“...

— „װאַס הױסט! פאַרוואָס? װי קאָן דאָס זײַן?

אײַך שטיים אױף דעם נױט אײַן!“...

דאָ האָבן זיך די שרײַער

אינגאַנצן נאָר פאַרגעסן אַן דעם פּײַער

און האָבן אַזױ לאַנג געאַמפּערט זיך, געקריגט,

ביז װאַנען ס'האַט זײַ אַלעמען דער רױך דערשטיקט...

און אומגעקומען זײַנען זײַ אין פּלאַמען

מיט זײַער האָב און גומס צוזאַמען.

פיל װיכטיקע ענינים װערט מען אַן דערפאַר,

װײַל װען מען דאַרף זיך אױניקן און זען באַזײַגן

די אַלגעמױנע צרה און געפאַר,

הױבט מען זיך אַן פאַר אױגענע געשעפטלאַך קריגן.

דער אוצר.

אויף יענער זייט בארג, אונטער'ן אלטן ב י ת - ה מ ד ר ש,
געפינט זיך אן אוצר.

אזוי האט מען געשמועסט ביי אונז אין שמעטל.
נאר קומען צום אוצר איז ניט אזוי גרינג; אז אלע אידן
אין שמעטל וועלן לעבן ב ל ו ם און וועלן זיך נעמען אלע אים
זוכן, דעמאלט וועט מען אים געפינען.

אזוי האט מען געשמועסט ביי אונז אין שמעטל.
און אז אלע אידן וועלן לעבן צופרידן, עס וועט ניט זיין קיין
קנאה ביי אידן, קיין שגאה, קיין קריג, קיין ל ש ו ן - ה ר ע,
קיין ר כ י ל ו ת, און מען וועט זיך נעמען אלע, וועט מען אפזוכן
דעם אוצר; און אז ניט, וועט ער אריין טיף-טיף אין דער ערד
אריין...

אזוי האט מען געשמועסט ביי אונז אין שמעטל און מען האט
אנגעהויבן זוכן דעם אוצר, דער דא און דער דארטן; און מען
האט אנגעהויבן זיך צו שפארן און איבערשפארן, צו אמפערן זיך און
צו ווערטלען זיך, צו זידלען און צו קריגן זיך, וואס ווייטער אלץ מע-
רער, אלץ שטארקער, און אלץ איבער'ן אוצר. דער האט גע-
זאגט: ער דארף זיין דא, דער האט געזאגט: דארטן. און מען האט
ניט אויפגעהערט זיך צו שפארן און איבערשפארן, צו אמפערן זיך און
צו ווערטלען זיך, צו זידלען און צו קריגן זיך, וואס ווייטער אלץ מע-
רער, אלץ שטארקער, און אלץ איבער'ן אוצר. און דער אוצר...
האט געזונקען אלץ טיפער און טיפער אין דער ערד אריין.

שלום-עליכם.

אויף ש ל ו ם ש מ׳יט די וועלט. (שפריכווארט).

בעסער א שטיקל טרוקן ברויט ערווארבן אין פרידן, איידער א
פול הויז מיט שפּ׳י, ערווארבן דורך קריג. (משלי).

צווי מיינונגען.

צווי ברידער פון א קליין שמעטל זינגען אפגעווען א יאר צייט אין א גרויסער שטאט און דארט געלערנט אין א שול. אויף די וואקאציעס זינגען זיי ביידע געקומען אהיים, אין זייער קליין שמעטל. דער פאטער זייערער האט זיך באלד גענומען נאכפרעגן, ווי געפעלט זיי די גרויסע שטאט און אירע איינזואוינער.

— „ע! — האט דער אינגערער זון א מאך געטאן מיט דער האנט. — די שטאט איז ניט ווערט, וואס זי שטייט אויף דער וועלט. די מענשן דארטן זינגען שלעכטע. זיי האבן אויף קוינעס קיין רחמנות ניט. יעדער איינער זוכט דארט אפצונארן דעם צווייטן. זיי זינגען דארט אלע מי אום'ע מענשן.“

— „און מיר — האט געזאגט דער עלטערער — געפעלט גראד די שטאט. יעדער איינער איז דארט איידל און פֿיין. מען גיט דארט א סך צדקה, און לערנען און קענעוודיקייט שטייט דארט העכער פון אליץ. איך האב די בעסטע מיינונג וועגן דער שטאט.“

דער פאטער זייערער, א קלוגער מענש, האט זיך א ווילע פארטראכט און דערנאך זיך אנגערופן צו זינע צוויי זין:

„יעדערער פון אייך, מינע ליבע קינדער, האט אן אנדער מיינונג וועגן דער שטאט. איך פארשטיי, פארוואס דאס איז אזוי. האפניס דו, מיין עלטערער זון, האסט געהאט צו טאן מיט איידעלע, פינע און ערלאכע לייט; זאגסטו דעריבער, אז ס'איז א פינע שטאט. און דו, מיין אינגערער זון, האסט דארט מסתמא אנגעטראפן שלעכטע און נידעריקע מענשן; מיינסטו דערפאר, אז די גאנצע שטאט איז א שלעכטע און א מי אום'ע.“

א. ווילנער.

מער'ן שמאט. ער איז פארבינגעגאנגען א נידעריק, ארים שטיבעלע.
הערט ער, ווי איינער אין שטיבעלע רעדט צו זיך:

— געלויבט איז גאט! איך האב מיר געענדיקט מיין ארבעט
און אפגעגעסן צו זאט. איצט ליג איך מיר רואיק אין בעט און רו
זיך אויס. וואס פעלט מיר נאך? ה ל ו א י זאל מיר אויך אויף
ווייטער, אויף מיין גאנץ לעבן, אזוי קיין זאך ניט פעלן!

דער פרינץ האט דאס דערהערט און זיך דערפרייט. ער איז
שנעל אריין צו דעם גליקלאכן מענשן אין שטוב און געבעטן ביי אים
זיין העמד.

דער גליקלאכער האט אבער קיין העמד אויף זיך ניט געהאט.

5. טאלסטאי.

ווער איז א רייכער מאן? — דער וואס איז צופרידן מיט דעם,
וואס ער האט. (פון פרק).

רענאוף.

צונעליינט א האנט.

— טײַערע מענשן! א פרוי, דאָ ניט ווײַט פון אײַך אויף דער
זעלבער גאס, איז קראַנק געוואָרן, און זי האָט אפילו ניט קײַן
ביסל שטרוי, אויף וואָס צו ליגן. האָט רחמנות אויף איר און
ניט איר אַ ביסל שטרוי.

האַט דאָס פאַר פאַלק געאַײַלט און געגעבן דער באַכען אַ טײַל
פונ'ם שטרוי, אויף וועלכן זײַ זײַנען געשלאָפן. און די פרוי האָט גע-
זאָגט:

— אומזיסט זיך געקלאָגט. עס זײַנען פאַראַן מענשן נאָך
אַרימערע פאַר אונז.

אַגדה.

דאָס העמד.

אַ קײַניג איז געוואָרן געפערלאַך קראַנק, און זײַנע דאָקטוירים
האַבן ניט געפונען קײַן מיטל, ווי אים אויסצוהײַלן.
אין הויפטשטאָט איז געווען אַן אַלמער מאַן. האָט ער גע-
זאָגט:

„ווען מען זאָל אַנטאָן דעם קײַניג אַ העמד פון אַ גליקלאַכן
מענשן, וואָס איז צופרידן מיט זײַן לעבן, וועט ער באַלד געזונט ווערן.“
האַט מען ארויסגעשיקט מענשן איבער'ן לאַנד זוכן אַ גליק-
לאַכן.

האַט מען געזוכט און געזוכט און מען האָט ניט געפונען.
אײַנער איז רײַך, איז ער אַבער קראַנק, דער צווייטער איז געזונט,
איז ער אַרים. דער דריטער איז געזונט און רײַך, האָט ער קײַן קײַ-
דער ניט. דער פערטער האָט קינדער, זײַנען זײַ שלעכטע, און ער
האַט פון זײַ צרות.

אַזוי האָט זיך יעדערער באַקלאָגט אויף זײַן מזל. און אין
גאַנצן לאַנד האָט זיך ניט אַפגעזוכט קײַן אײַנער, וואָס זאָל זיך רע-
כענען פאַר גליקלאַך.

אײַנמאַל, אַוונט-צײַט, האָט דעם קײַניגס זון געשפאַצירט הינ-

פרעגט מען יענעם, פרעגט מען דעם :
 וואָס נעמט ער ? און וואָס נעמסטו ?
 און אין מיטן — טרו-טרו-טרו !
 בלאַזט אַ זילבערנער טראַמפּוּט,
 און פאַרשוואַנדן שטילערהײַט
 איז דער גוטער צויבערמאַן
 מיט דעם גילדערנעם געשפּאַן...

יהואש.

ווי וואַלט איר, קינדער, געמאָן אין אזא פּאַל ?
 וואָס וואַלט יעדערער פון אײַך, קינדער, געבעטן ביים צויבערמאַן ?

אַ ביסל שטרוי.

אַמאַל זײַנען געווען אַן אַרימער מאַן און אַן אַרימע פּרוי. זײ
 האָבן געוואוינט אין אַ האַלב אײַנגעפאַלן הײַזל, וואָס איז געווען ענג
 און פינסטער. קײַן מעבל איז אין שטוב ניט געווען : ניט קײַן טיש,
 ניט קײַן שטול, ניט קײַן בעט. נאָר אַ ביסל שטרוי איז געווען פאַר-
 שפּרײַט אויפ'ן דיל, און אויפ'ן שטרוי זײַנען זײ געשלאָפּן.

און עס'ן האָבן זײ אויך ניט געהאַט וואָס : זײ האָבן שוין לאַנג
 ניט געהאַט קײַן אַרבעט און האָבן גאַרנישט ניט פאַרדינט.

נאָר ליב האָבן זײ אײַנער דעם אַנדערן געהאַט, און זײ האָבן
 געלעבט בשׁלום צוזאַמען : צוזאַמען געהונגערט, צוזאַמען געליטן.
 אײַנמאַל האָט דער הונגער צו שטאַרק אַנגעהויבן צו דריקן
 דאָס פאַר פאַלק. האָט די פּרוי זיך מער ניט געקאַנט אײַנהאַלטן און
 האָט זיך אַנגעהויבן צו קלאַגן :

— מיר זײַנען די אומגליקלאַכסטע מענשן אויף דער וועלט.
 פאַרוואָס קומט עס אונז, וואָס מיר זײַנען אזוי אַרים ?

פּלוצלונג האָט זיך דערהערט אַ קלאַפּ אין טיר, און עס איז
 אַרײַנגעקומען אַן אַלטע באַבע.
 די באַבע האָט געזאָגט :

דער צויבערמאן.

קומט דער גוטער צויבערמאן
 אויף א גילדערנעם געשפאן :
 האט ער אויגן מילד און שווארץ
 און א דימענטענעס הארץ...
 שטעלט ער זיך אין מיטן מארק,
 הויכט ער אן צו רופן שטארק :
 „כ'האב מ ת נ ו ת אלערליי,
 קומט און קלייבט זיך אויס פון זיי...“

ווערט א טומל און געלאף,
 זעלמן מאכט זיך אזא טראף ;
 איילט זיך יעדער צו דעם גליק,
 בלייבט א קינד ניט אין דעם וויג.
 זאגט דער צויבערמאן און לאכט :
 „כ'האב פון אלצדינג מיטגעבראכט.
 זאגט מיר יעדער זיין באגער,
 איין באגער נאר און ניט מער.
 האט איר צייט א פערטל ש ע ה,
 און דערנאך בין איך ניטא“.

איין באגער נאר און ניט מער —
 אויסצוקלייבן זייער שווער.
 קלער אהער און קלער אהין,
 פאלג א גאנג מיך און געפין,
 וואס איז בעסער, דאס צי יענעס ;
 שרייען אלע ווי די גענו.
 פון די אלע מענשן פיל
 ווייסט ניט איינער, וואס ער וויל ;
 זיינען אלע אין א קלעם.

— היינט פארוואס קערסטו אים אום איצט, נאך די דרייסיג טעג? — האט די קעניגין געפרעגט. — איצט דארף מען דיר דאך מיין!

— איך האב געוואלט באווייזן, — האט דער געלערנטער גע-
ענטפערט, — אז איך קער אום די א ב ד ה ניט אויס מ ו ר א
פאר'ן טויט, אויך ניט צוליב דער מ ת נ ה, נאר דערפאר, וואס עס
איז ניט ערלאך צו האלטן פרעמד גוטס.

די קעניגין האט געלויבט דעם געלערנטן פאר זיין ערלאכקייט
און מוט. זי האט אים געגעבן ריכטע מ ת נ ו ת און אפגעלאזט
ב ש ל ו ס אהיים.

אנדה.

אז מען היט אפ פרעמדס, קומט מען צו אייגנס (שפריכווארט).

נאלדן ברויט.

אמאל איז ביי די גריכן געווען א קעניג, האט ער געהייסן
אלעקסאנדער מוקדון. האט זיך אט דער קעניג אלעקסאנדער אמאל
אוועקגעלאזן קיין קארטאגען, אזא מדינה, וואו פרויען האבן
געהערשט. האט ער געוואלט מיט זיי פארפירן מלחמה.

זאגן זיי צו אים: „וועסטו אונז בייקומען, וועט מען זאגן:
א גרויסע זאך, פרויען האט ער באזיגט! וועלן מיר אכער דיר ביי-
קומען, וועט מען זאגן: אט א קעניג, וואס איז דורך פרויען באזיגט
געווארן!“

היינט אלעקסאנדער זיך ארויסטראגן ברויט. טראגט מען אים
אונטער גאלדענע ברויטן מיט גאלדענע עפל און מילגרוימען.
וואונדערט ער זיך: „וואס? גאלד עסט מען אין איינער
מדינה?“

— מיינסטו, הייסט דאס, געוואוינלאך ברויט? צו וואס זשע
האסטו זיך באמיט קומען אהער? פעלט דיר דען געוואוינלאך ברויט
ביי דיר אינדערהיים?
אנדה.

— איך האב ניט געטארט טרייבן די קינדער פון גארטן. איך זע, אז נאָר צוליב זײַ, צוליב די קליינע קינדער, איז מײַן גארטן געווען אזוי שײַן.

האַט דער באַלעבאַס גענומען, אַראַפּגעריסן דעם אַלטן צעטל און אויפגעקלעפּט אַ נײַעם מיט דער אויפּשריפּט:

אַלע קינדער מעגן זיך שפּילן אין גאַרטן.

און ער האָט געעפּנט אַלע טויערן פון גאַרטן. פון דעמאָלט אָן האָט דער גאַרטן ווידער געבליט, ווי אַמאָל. און דער באַלעבאַס האָט אזוי ליב באַקומען קינדער, אז ער פּלעגט זיך מיט זײַ שפּילן און טײַלן זײַ אַלע טאַג בלומען און פּרוכט. א. ווילד.

די קעניגן און דער געלערנטער.

אַ קעניגן האָט אַמאָל פאַרלאָרן אַ בריליאַנט. האָט זי געלאָזט אויסרופּן איבער'ן גאַנצן לאַנד:

— ווער עס וועט געפינען דעם בריליאַנט און אומקערן אים אין פאַרלויה פון דרייסיק טעג, וועט באַקומען אַ רײכע מ ת נ ה. און וועט אײַנער אומקערן דעם בריליאַנט נאָך די דרייסיק טעג, וועט מען אים טײַטן.

אַ אידישער געלערנטער האָט געפונען דעם בריליאַנט און האָט אים אומגעקערט נאָך די דרייסיק טעג. פּרעגט אים די קעניגין:

— ביסטו ניט געווען דאָ אין לאַנד?

— איך בין יאָ געווען, — האָט דער געלערנטער געענטפערט. האָסטו א פ ש ר ניט געהערט, וואָס איך האָב אויסגע-

רופּן?

— איך האָב יאָ געהערט. דו האָסט געלאָזט וויסן, אז ווער עס וועט אומקערן דעם בריליאַנט פאַר די דרייסיק טעג וועט באַקומען אַ מ ת נ ה; און וועט אײַנער אים אומקערן נאָך די דרייסיק טעג, וועט מען יענעם טײַטן.

— ווי גוט דא איז! — פלעגן זאגן די קינדער.
 איינמאל איז דער באַלעכאַס פון גאַרמאָן געקומען אַהײַם. זיבן
 יאָר איז ער אין דער הײַם ניט געווען. אַז ער איז צום ערשטן מאל
 אַרײַן אין גאַרמאָן און דערזען די קינדער שפּילן, האָט ער אויף זײַ
 אַנגעשריען און אַרויסגעטריבן זײַ. דערנאָך האָט ער געמאַכט אַ
 פאַרקאַן אַרום גאַרמאָן און אויפגעהאַנגען אַ צעמל:

קיין פּרעמדער טאָר אַהער נישט אַרײַנגיין.

פון דעמאָלט אָן האָבן די קינדער נישט געהאַט, וואו צו
 שפּילן זיך. אַז זײַ פלעגן גיין פון שול אַהײַם, פלעגן זײַ קוקן אויפ'ן
 צוים פון גאַרמאָן און בענקען:

„ווי גוט דאָס איז געווען אין גאַרמאָן!“

נאַר אַט איז אַנגעקומען דער פּרילינג. אויף דער גאַנצער ערד
 האָבן זיך באַווײַזן בלימעלאַך און פּײַגעלאַך, נאַר אין גאַרמאָן איז נאָך
 אַלין געווען ווינטער. די פּײַגעלאַך האָבן ניט געוואָלט זינגען, און די
 בײַמער האָבן פאַרגעסן צו בליען.

האַט אַ בלימעלע אַמאל אַרויסגעשטעקט זײַן שײַן קעפעלע
 פון גראַז, האָט עס באַלד צוריק זיך באַהאַלטן אין דער ערד. אומע-
 טום איז געווען זון און ליכט, און בלומען, און פּײַגל, נאַר אין דעם
 גאַרמאָן איז געווען קאַלט און ווינט און טויט.

איינמאל הערט דער באַלעכאַס פון גאַרמאָן, ווי עס זינגען פּײַגל
 בײַ אים אין גאַרמאָן. קוקט ער אַרויס פון פענסטער, זעט ער — אַלע
 בײַמער בליען, און בלומען קוקן צום הימל מיט שײַנענדיקע, שמײַכ-
 לענדיקע אײַגעלאַך.

גײט דער באַלעכאַס באַלד אַרויס אין גאַרמאָן. זעט ער, עס
 שפּילן זיך דאָרט ווידער קינדערלאַך. זײַ זינגען אַרײַן אַהײַן ערגעץ
 דורך אַ שפּאַלט, דורך אַן אַפּגעריסן ברעמל.

אַז די קינדער האָבן דערזען דעם באַלעכאַס, זינגען זײַ זיך
 מיט שרעק צעלאַפּן. און אין דער מינוט, זינגען ווידער פאַרטרײַקנט
 געוואָרן אַלע גראַזן און בלומען, און די פּײַגל זינגען אַנטשוויגן גע-
 וואָרן.

האַט זיך דער באַלעכאַס צום ערשטן מאל פאַרטראַכט:

די דורכגייער און די הינט.

א פאר ח ב ר י ם גויען זיך פארנאכט,
ארײַנגעמאָן אין שמועסן, פארטראכט.
ערשט — ס'בילט א הויפהינטל אויף זײַ,
באלד נאך א צוויי,

און פלוצלונג שוין א גאנצע סטאדע,
א צענדליק פינג א ו ד א י.
ווייל איינער אויפהויבן א שטיין.

— „אי, ברודער,“ — זאגט דער צווייטער, — „גיין!
איך קען שוין אט די בילער:

מיט שטיינער מאכט מען זײַ ניט שמילער,
זײַ ווערן נאר צערניצט. אט לאמיר ווייטער גיין.“
און טאקע: אפגעגאנגען פופציק טריט,
די הינט, זײַ ווערן מיד,

און שפעטער הערט מען שוין פון זײַ קיין פארע ניט.“

פ. קאפלאן, נאך קרילאוו.

דער גארטן.

אלע טאג, ווען די קינדער פלעגן גיין פון שול, פלעגן זײַ
ארײַנגיין אין גארטן זיך שפילן.

דער גארטן איז געווען א גרויסער און א שיינער. ער איז
אינגאנצן געווען באדעקט מיט גרינעם גראז. און פונ'ם גראז האבן,
ווי אייגעלאך, ארויסגעקוקט טויזנטער פארביקע בלימעלאך.

אין גארטן זיינען געוואקסן צוועלף אייל-כיימער. אלע פרי-
לינג פלעגן זיך די כיימער אנטאן אין שיינע ווייסע בלומען. און
שפעטער פלעגן זײַ זיך באדעקן מיט טייערע זאפטיקע פרוכט. און
צווישן די בלומען און די פרוכט זיינען געזעסן אויף די צווייגן בלויע
פייגעלאך און האבן זייער שוין געזונגען.

הויבן לערנען און איז געווארן איינער פון די געלערנטסטע מענשן בני
די אידן.

האָבן קלוגע לײַט געזאָגט: „ש מ א י' ם כ ע ם האָט פאַר-
טריבן אַ מענשן פֿון דער תּוֹרָה, און הֵלֵל' ם מילדקײַט האָט
אײַם צוגעצויגן.“

אגדה.

(שפריכווארט).

דער כ ע ם איז אַ נאַר.

הלל און שמאי.

— דו זעסט, — האָט דעמאָלט די מילדע זון געזאָגט צום בנין
ווינט, — מיט גוטן קאָן מען ביל מער אויספירן, אונדער מיט בנין.
פון עזאפ.

ה ל ל און ש מ א י

אמאל זינגען געווען צוויי אידישע געלערנטע, צוויי גרויסע באַ-
וואוסטע ח כ מ י ם. אונדער פון זיי האָט געהויסן ה ל ל, דער
אנדערער — ש מ א י.

די צוויי גרויסע לינט האָבן זיך שטארק אונטערשנידט אונדער
פונ'ם אנדערן. ש מ א י איז געווען אַ שטרענגער און אַ בניזער,
ה ל ל — אַ מילדער און אַ גוטער.
אונטמאל קומט צו ש מ א י 'ן אַ מאָן, אַ געצנדינער, און
זאָגט:

— איך בין גרויט צו ווערן אַ איד, אויב דו וועסט מיך אויס-
לערנען איינער גאנצע ת ו ר ה פאר דער צייט, וואָס איך וועל
שטיין אויף איין פוס.

איז ש מ א י אין כ ע ם געוואָרן, האָט געכאַפט אַ שמעקן
און אַרויסגעטריבן דעם מאָן.

גיט דער מאָן אַוועק צו ה ל ל 'ן און זאָגט אים אויך דאָס-
זעלביקע:

— איך בין גרויט צו ווערן אַ איד, אויב דו וועסט מיך אויס-
לערנען איינער גאנצע ת ו ר ה פאר דער צייט, וואָס איך וועל שטיין
אויף איין פוס.

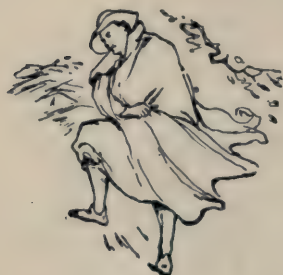
זאָגט ה ל ל:

— גוט, מיין זון! „וואָס דיר איז נישט ליב,
זאָלסטו נישט טאָן דעם אנדערן“ — דאָס איז די
הויפט-צוה פון אונזער ת ו ר ה; דאָס איבעריקע גיט נאָר בע-
סער צו פאַרשטיין אַט די מצוה. און ווילסטו, גיין לערן, וועסטו
וויסן.

דער מאָן איז געגאַנגען און געוואָרן אַ איד. ער האָט אָנגע-

אויסצופראוואון זייער קראפט אויף א מענשן, וואס איז דעמאלט גראד דורכגעגאנגען אויפ'ן וועג.

— גיב נאר א קוק, — האט דער ווינט געזאגט, — ווי איך וועל זיך דאס א לאז טאן אויף אים! אין איין אויגנבליק וועל איך פון אים זיין מאנטל אראפרייסן.

און ער האט טאקע באלד מיט זיין גאנצער קראפט אנגעהויבן צו בלאזן.

נאר וואס שמארקער דער ווינט האט געבלאזן, אלץ פעסטער האט זיך דער מענש איינגעוויקלט אין זיין מאנטל. ער האט זיך געקלאגט אויף דעם שלעכטן וועטער און איז געגאנגען ווייטער.

דער ווינט איז בייז געווארן. ער האט זיך מיט צארן גע-ווארפן אויף דעם פוסגלייער און באשאטן אים מיט שניי און מיט רעגן. דעמאלט האט דער מענש, שילטנדיק דעם ווינט, אנגעשמעלט דעם קאלנער, אראפגערוקט דעם הוט און ארומגעבונדן זיך מיט א גארטל.

איצט האט דער ווינט שוין פארשטאנען, אז ער וועט בייים מענשן דעם מאנטל ניט אראפרייסן.

ווען די זון האט דערזען, ווי שוואך עס איז איר געגנער, האט זי א שמויכל געטאן. זי האט פריינדלאך ארויסגעקוקט פון צווישן די וואלקנס, באלויבטן און דערווארימט די ערד און דעם מענשן, וואס איז שיר ניט פארפראן געווארן פאר קעלט.

ווען דער מענש האט דערפילט די ווארימע שטראלן פון דער זון, איז ער ביי זיך פריילאכער און מונטערער געווארן — ער האט געבענשט און געלויבט די גוטע זון, האט אליין אראפגענומען פון זיך דעם מאנטל, צונויפגעלויבט אים, און זיך געלויבט אונטער א בוים אפרוען.

— „וואס פאר א רעכענונגען פירסטו דא דערבני?
 אויב דיר איז נאר געפעלן, וואס איז דא די רייד,
 עס אויף די גאנצע יויך געזונטערהייט!
 דו זע, ווי שניין זי איז און געל,
 אזוי ווי מיט בורשטין פארצויגן קלאר און העל...
 טו מיר צוליב, מיין פריינט, און זאל דיר וואויל באקומען!
 נעם העכט, נעם קארפ און רויג א שטיקעלע דערצו,
 כאטש נאך א לעפל! פרוואו, מיין ווייב, אים בעטן דו"...
 אזוי האט איינער דאס זיין ש כן אויפגענומען
 און ניט געגעבן אים קיין רגע רו.
 פון גאסט בני יעדן ביסן
 האט שווייס שוין טייכנווייז גענומען גיסן,
 דאך נעמט ער נאך א טעלער צו
 און עסט, כאטש ס'גייען אים די כוחות איבער...
 — „אזוי האב איך דיר ליב, מיין פריינט!
 נאר די, וואס לאזן זיך פיל בעטן, האב איך פריינט.
 נעם נאך א טעלערל, מיין ליבער!"...
 דא נעבאך האט דער אומגליקלאכער גאסט
 ווי שטארק ער האט ניט ליב געהאט א יויך פון פיש,
 ניט האבנדיק קיין אנדער מיטל,
 געכאפט זיין בארטל און זיין הימל
 און א צעדולטער קוים אהיים אנטלאפן שנעל.
 זייט דאן — טרעט ער ניט איבער מער דעם ש כ'נ'ם שוועל.
 נחום יערוסאלימטשיק.

דער ווינט און די זון.

די זון און א בייזער, קאלטער ווינט האבן איינמאל געשמרײט
 וועגן דעם, ווער פון זיי איז שטארקער.
 זיי האבן זיך לאנג געקריגט, ביז זיי האבן ענדלאך באשלוסן

זען, אין וואס עס באשטימט דעם גרויסן קעניגס טייערסטער אוצר".
— מראכט יהוידע.

באלד אבער כאפט ער זיך ווי אן אפגעברייטער צוריק. „וואס
הייסט? עס איז דאך דעם קעניגס סוד. זאל ער, יהוידע, מיס-
ברויכן דעם גרויסן צוטרויען פון דעם קלוגן קעניג?"

„אבער שלמה וועט דאך קיינמאל גארנישט ניט וויסן. ער,
יהוידע, איז אזא'ן ערלאכער מאן, ער וועט קאנען ביישטיין דעם
גרעסטן נייס יון: וועט קיין זאך ניט רירן, מעג עס זיין זילבער,
גאלד אדער די בעסטע איידל-שטיינער. בלויז א קוק געבן, איין קליין-
נינקן קוק, און נאכדעם וועט ער עס פארמאכן און רואיק אוועקגיין".
ביי די דאזיקע געדאנקען האט יהוידע מיט אימפעט, ווי
פון אימיצן געטריבן, האסטיק אן עפן געטאן דאס דעקעלע פון קעסטל.
ציק-ציק-ציק... — א קליין מינועלע מיט א בענדל אויפ'ן
האלז האט יהוידע'ן א שפרונג געגעבן אויפ'ן אקסל, פון אקסל
אויפ'ן האנט, פון האנט אויפ'ן דיל, פון דיל אין א טיפער לעכעלע
ארניין... יהוידע איז אין חלשות געפאלן...

ס'פארשטייט זיך, אז שלמה האט זיין בעסטן פריינד גע-
שענקט און האט אים דערפאר גארנישט ניט געטאן. אבער יהוידע
האט זיין לעקציע קיינמאל ניט פארגעסן, און פון דעמאלט אן איז ער
אויף שטענדיק אויסגעהיילט געווארן פון זיין גוואלדיקער נייגע-
ריקייט.

א. מיזל.

די פיש-זייד.

— „מיין שכן טייערער, וואס עסטו אזוי ווייניק?"

— „א דאנק, איך בין שוין זאט" — „וואס מאכט דאס אויס?
נו, נאך א מעלערל; הער אויס,

די פיש-זייד איז געקאכט אזוי ווי פאר'ן קעניג!"

— „איך האב דאך אויפגעגעסן שוין א מעלער דריי"...

דער קלוגער שלמה האט מיט זיין אויג אלץ באמערקט. אים איז דאס, פארשמויט זיך, זייער און זייער ניט געפעלן געווען און ער האט באשלאסן, אז איין מאל פאר אלע מאל — זיין פריינד מוז גוט באשטרעפט ווערן.

איין שיינעם פרימארגן האט שלמה געהייסן שפאנען זיין קארעט און איז אוועקגעפארן צו זיין פריינד יהוידע, וואס האט געוואוינט אין א פראכטיקן פאלאץ ניט ווייט פון שלמה'ס הויפטשטאט, ירושלים. יהוידע האט באגעגנט זיין טייערן גאסט מיט אפענע ארעמס און האט אים אריינגעפירט אין זיינע אינ-ווייניקסטע צימערן.

דארט האבן זיי, ביי א גלעזל וויין, א היבשע צייט פאר-בראכט, ביז דער קעניג האט זיך אויפגעהויבן פון זיין פלאץ און גע-זאגט, אז ער דארף שוין פארן. ער גייט איצט אויף יאגד אין דעם נאענטן וואלד, און יהוידע וועט אים א טובה טאן, אויב ער וועט פאר אים האלטן און היטן עפעס א זאך, ביז דער קעניג וועט זיך צוריקקערן. ביי די דאזיקע ווערטער האט שלמה ארויסגע-נומען א קליין קעסטעלע, דאס דעקל באפוצט מיט שניצונגען און צאצקעלאך, און האט עס זארגפול איבערגעגעבן יהוידע'ן אין די הענט.

„נאר געדענק, מיין פריינד, אז דאס איז דעם קעניגס טייערער אוצר; ער וועט עס קוינעם ניט טרויען, נאר יהוידע'ן און זיין גלייכן. קיין ברעקל זאל דערפון ניט פעלן. ווען ניט, וועסטו מיט זיין בלוט באצאלן.“

יהוידע האט דאס קעסטעלע אוועקגעטראגן אויף די שפיצן פינגער אין זיין שלאפצימער. דארט האט ער עס אויף א בכבוד'יקן ארט אוועקגעשטעלט און גענומען באקוקן פון אלע זייטן. זיין נייגעריקייט האט זיך וואס ווייטער אלץ מערער צעפלאקערט. ער האט עס באטאפט, באקוקט, געגלעט דאס דעקעלע מיט די פינגער-שפיצן, אויסגעפונען, אז עס האט ניט קיין שלעסל און קיין קלאמערל.

„אט אזוי, מיט די צוויי פינגער דאס דעקעלע אן עפן געבן און

„איצט קענסטו מיר זאגן, וויפיל שמערן עס זײנען דא אין הימל?“

דער פאסטוכל האט גענומען א גרויסן בוין פאפיר, האט אים עמלאכע מאל צוזאמענגעלייגט און נאכדעם האט ער גענומען א נאדל, געשמאכן און געמאכט לעכעלאך אין אלע זײמן. עמלאכע מינוט האט ער אזוי געשמאכן דעם בוין פאפיר, און נאכדעם האט ער עס דערלאנגט דעם קיניג און געזאגט:

— „ווען דו וועסט איבערצײלן די אלע לעכעלאך, וואס זײנען דא אין דעם פאפיר, וועל איך דיר זאגן, וויפיל שמערן עס זײנען דא אין הימל.“

„איצט קומט די דריטע פראגע:“—האט דער קיניג געזאגט:— „וויפיל סעקונדן איז דא אין דער אויביקײט?“

— „איך וועל דיר זאגן.“—האט דער פאסטוכל געענט-
פערט. — „טויזנט מייל ווייט פון דאנען געפינט זיך א בארג, וואס איז א מייל די ברייט, א מייל די לענג און א מייל און א האלב די הויך. איינמאל אין טויזנט יאר קומט צו דעם בארג א פויגל און רייכט אפ זײן שנאבל אן דעם בארג. ווען דער בארג וועט אין גאנצן אפגעריבן ווערן, וועט דאס זײן איין סעקונדע פון דער אויביקײט.“
פאלקס־מעשה.

דאס קעסטעלע.

דער קלוגער קעניג שלמה האט געהאט א סך קלוגע און געלערנטע פריינד. ער פלעגט מיט זיי זייער אפט פארברענגען, פראגען זיינע רעטענישן און דערצײלן זיינע חכמות.
צווישן אלע זיינע פריינד איז געווען איינער, יהוידע, א גרויסער חכם. ער האט אבער געהאט איין גרויסן חיסרון: ער איז געווען צופיל נייגעריק. ער האט ליב געהאט אריינצוקוקן אין אלע ווינקעלאך, צוהערן זיך צו יעדער קלייניקייט און אויסגע-
פינען אלץ, וואס אים איז געווען ניט נוגע.

דער קלוינער פאסטוכל.

אין א ווינטן לאנד האט אמאל געלעבט א קיניג. האט ער געהערט, אז אין זיין לאנד געפינט זיך א יונג פאסטוכל, וואס איז זייער קלונ. איז דער קיניג געפארן צום פאסטוכל און האט צו אים אזוי געזאגט:

„אויב דו וועסט מיר ענטפערן אויף די דריי פראגן, וואס איך וועל דיר שטעלן, וועל איך דיר צונעמען אין פאלאץ אריין און איך וועל דיר האלטן דיין גאנץ לעבן.“

— איך וועל פרובירן ענטפערן לויט מיין פארשטאנד. — האט דער קלוינער פאסטוכל געענטפערט.

„מיין ערשטע פראגע איז:“ — האט דער קיניג געזאגט: — „וויפיל טראפנס וואסער זינען דא אין ים?“

— „דאס קאן מען ליכט אויסגעפינען.“ — האט דער פאסטוכל געענטפערט. — „זאל נאר דער קיניג געבן א באפעל, אז מען זאל אפשטעלן אלע וואסערן, וואס לויפן אין ים, דאן וועל איך קאנען איבערצוילן די טראפנס.“

דער קיניג האט געזען, אז דער קלוינער פאסטוכל האט אים דאס מאל באזיגט, האט ער אים געשטעלט די צווייטע פראגע:

— גאַנץ פשוט : דו האָסט מיך געדאַרפט פאַרהאַלטן און
ניט פּרובירן. זיי וויסן, שו"ת, אז איך טראָג אין זיך אַ די-
מענט, די גרויס ווי אַ הינערש איי.

דער מענש איז געשטאַנען צעמישט פאַר פאַרדראָס, און ווען
ער איז אַביסל צו זיך געקומען, האָט ער אַנגעהויבן איינצושמועסן
דאָס פּויגעלע, עס זאַל זיך צוריקקערן צו אים.

— טייער פּויגעלע! — האָט ער געזאָגט. — דאָס גליק ליגט
גאַרניט אין דער פּרובירן. באלד וועט קומען דער קאַלטער ווינטער,
און דו וועסט אין ערגעץ ניט געפינען קיין קערנדל, ניט קריגן קיין
טראָפּן וואַסער. קום בעסער צו מיר און דו וועסט פאַרברענגען די
ציט אין וואַרימקייט און פאַרגעניגן.

דאָס פּויגעלע האָט זיך נאָך שטאַרקער צעלאַכט און האָט גע-
ענטפּערט :

— דו האָסט מיך באַפּרײט פאַר מײנע גומע עצות, און דו
האַסט זיי גלייך פאַרגעסן. דערמאָן זיך, וואָס האָב איך דיר געזאָגט :
ערשטנס — „קימער זיך ניט וועגן דעם, וואָס עס איז שוין פאַרביי.“
און דיר פאַרדריסט שוין, וואָס דו האָסט מיך אָפּגעלאָזן. צווייטנס —
„ניט באַגער דאָס, וואָס דו קאַנסט ניט דערגרייכן.“ און דו ווילסט,
איך זאַל צוריקגיין צו קנעכטשאַפט, צום טויט. ענדלאַך — „ניט
גלויב אין דעם, וואָס עס קאָן ניט זײַן.“ און דו, נאַרישער מענש,
האַסט מיר גלייך געגלויבט, אז איך טראָג אין זיך אַ דימענט, די גרויס
ווי אַ הינערש איי, ווען איך אינגאַנצן בין צוויי מאל קלענער פון
אַזאַן איי.

ביי די ווערטער האָט זיך דאָס פּויגעלע אויפּגעהויבן און איז
אָוועקגעפּלויגן.

נאָר ניכט.

אַ נאָר גלויבט אין יעדער זאַך, אַ קלוגער פאַרשט פּריער אַויס.
(משלי).

עס יאגט ווי דער ווינט זיך דער רימער געשווינט.
 עס צימערט, עס ווארפט זיך און ס'יאמערט דאס קינד.
 זיי זינען געקומען מיט מי און אין נויט...
 געבראכט האט דער פאטער דאס אינגעלע מויט.

ליפשיץ, פון געטע.

דריי קלונע עצות.

א ריכער מאן האט געשפאצירט אין זיין גארטן און האט דער-
 זען א פויגעלע, וואס האט זיך פארפלאנטערט אין א נעץ. ער האט
 באפרייט דאס פויגעלע פון נעץ און גענומען עס אין האנט. פלוצלונג
 האט דאס פויגעלע אנגעהויבן צו רעדן צו אים אויף א מענשלעכער
 שפראך:

— לאז מיך אפ, מענש! שוין בין איך נויט; זינגען קאן איך
 נויט, און צום עסן טויג איך נויט. דו וועסט פון מיר קיין שום נוצן
 נויט האבן. און וועסטו מיך באפרייען, וועל איך דיר געבן דריי נוצ-
 לאכע עצות.

דער מענש האט איינגעשטימט, און דאס פויגעלע האט גע-
 זאגט:

„ניט קימער זיך וועגן דעם, וואס עס איז שוין פארביי.

באגער נויט דאס, וואס דו קאנסט נויט דערגרייכן.

און גלויב נויט אין דעם, וואס עס קאן נויט זיין“.

דעם מענשן זינען געפעלן געווארן די עצות פונ'ם פוי-
 געלע און ער האט עס אפגעלאזן. דאס פויגעלע איז ארויפגעפלוין
 אויף דעם נאענטסטן בוים און האט זיך פרוילאך פאנאנדערגעלאכט.
 — וואס לאכסטו? — האט דער מענש געפרעגט.

— איך לאך פון דיר. — האט דאס פויגעלע געענטפערט. —
 ווען דו וואלסט געווען קליגער, וואלסטו געווארן דער ריכטער מענש
 אויף דער וועלט.

— ווי אזוי האט דאס געקאנט ווערן? — האט דער מענש
 פארוואונדערט געפרעגט.

דער וואלדקױסער.

ווער פארט עס, ווער רײט עס בײנאכט אויפ'ן ווינט?
 עס רײט דארט א פאטער באנאנד מיט זײן קינד.
 דאס אינגעלע צימערט בײם פאטער אין שוים.
 דער פאטער — ער האלט עס און קושט אזוי הײם.

— וואס צימערסטו, קינד מײנס? וואס איז דאס מיט דיר?
 — מײן פאטער, דער וואלדקױסער שמויט דא פאר מיר.
 זײן קרוין איז א טונקעלע, שווארץ איז זײן בארד...
 — א, צימער נישט, קינד מײנס, א נעפל איז דארט...

— מײן קינד, קוק זיך אום און שטרעק אויס מיר דײן האנט!
 עס איז א סך וואונדער פארען אין מײן לאנד,
 העלפארביקע בלומען, וואס שײנען בײנאכט,
 פון גאלד איז מײן פאלאץ דער שײנער געמאכט.
 — מײן פאטער, דער וואלדקױסער רופט מיך אוועק.
 ער זאגט מיר צו וואונדער און פרייד אן א ברעג.
 — זײ רואיק, מײן ליבער! בלייב רואיק מײן קינד!
 דאס רוישט מיט די בלעטער פון בױמער דער ווינט!

— מײן שײנער, אין פאלאץ צו מיר קום צו גײן!
 דו וועסט מײנע מעכטער, די שײנע, דארט זען.
 אין זילבערשײן וועלן זײ פליען דארט גיך
 און פליענדיק, שפילנדיק, אײנווייגן דיך!
 — מײן פאטער, מײן טײערער, קוק זיך נאר אײן,
 די וואלדמעכטער רײטן אין זילבערנער שײן.
 — זײ רואיק, מײן ליבער! עס ווײזט זיך דיר אויס,
 דאס קוקן די ווערבעס פון נעפל ארויס.

— מײן קינד, דו געפעלסט מיר! פארבלייב אין מײן וואלד,
 און וועסטו נים וועלן, פארבלייבסטו מיט גוואלד!
 — מײן פאטער, מײן פאטער! ער יאגט זיך אהער,
 ער רופט מיך און ציט מיך! איך קאן שוין נים מער!

אבער איינמאל האט זיך געטרעפן א מ ע ש ה. די אינ-
דימשקע האט באמערקט פון א צייט, אז דער אינדיק איז עפעס
שטארק ל א - ע ל י כ מ'דיק, גייט ארום אָנגעבלאָזן, מ ר ה-
ש ח ו ר ה'דיק און אַראָפּגעלאָזט דעם שנאַבל.

פרעגט אים די אינדימשקע:

— וואָס איז דיר? וואָס ביסטו אזוי מ ר ה - ש ח ו ר ה'דיק?

ענטפערט איר דער אינדיק:

— וואָס פרעגסטו מיך? אַמער טו א קוק ביי מיר אויפ'ן

שנאַבל, וועסטו שוין זען.

הייבט אויף די אינדימשקע די אויגן און רופט זיך אָן צום מאַן:

— ביי דיר אויפ'ן שנאַבל איז נישטאָ גאַרנישט, א ח ו ין א

שטרייעלע.

רופט זיך אָן צו איר דער אינדיק:

— הערסטו, אַט דאָס שטרייעלע טוט מיר צום טויט, עס

קיצלט מיר אין נאַז, באַמבלט זיך פאַר די אויגן — האַלט דיר! האַלט

דיר! האַלט דיר!

דערהערט אַזעלכע ד י ב ו ר י ם, צעלאַכט זיך די אינ-

דימשקע:

— דו נאַרישער אינדיק, וואָס דו ביסט! טו אַ טרייסל מיט'ן

קאַפּ און וואַרף אַראָפּ דאָס שטרייעלע, וועט דיר ווערן אַ ליכט אין

די אויגן!

אויסגעהערט די דאָזיקע עצה, האַט זיך דער חכם, דער

אינדיק, אַפּגעקערט אָן אַ זייט (זיך געשעמט פאַר דער אינדימשקע)

און אַראָפּגעוואַרפן דאָס שטרייעלע פּונ'ם שנאַבל — און ס'איז אים

געוואָרן אַ ליכט אין די אויגן.

שלום-עליכם.

אַ בלינדער איז קראַנק אויף די אויגן, אַ שטומער איז קראַנק אויף

דעם מויל, אַ נאַר איז קראַנק אויף אַלע א ב ר י ם. (שפּריכוואַרט).

„אי, גוט!“ — האט דער שטיין אויסגערופן. — „עס האט זיך מיר זייער געוואלט פליען א ביסל אין דער לופטן. איך האב אזוי ליב די קלארע לופט אין דער הינד!“

דער שטיין איז געפאלן אין א פענסטער און האט צעבראכן א שויב. האט די שויב בײַז אויסגערופן:

„אט דאס הייסט א גראַבקיט!“

אבער דער שטיין האט געענטפערט מיט גרויסקייט:

„שולדיק ביסטו אליין! פארוואס האסטו זיך ניט אָפּגערוקט אן א זיט? איך האב פינט, אז מען שטעלט זיך מיר אין וועג. זייער רעכט אויף דיר! ווייטער וועסטו שוין וויסן.“

דער שטיין איז געפאלן אויף דעם מעפיך אין הויז, און ער האט צו זיך געזאגט:

„אזוי לאנג ווי איך האב געוואלט פליען, בין איך געפלייגן; און איצט וויל איך זיך צולייגן און אַפרוען.“

ווען די מענשן פון הויז האָבן געפונען דעם שטיין, האָבן זיי אים גענומען און צוריק אַרויסגעוואָרפן אין גאס.

און ווען דער שטיין איז ווידער געלעגן אויף זײַן אלטן אַרט, אויף דער ערד, האט ער אויסגערופן צו די אַנדערע שטיינער:

„וואס מאכט איר, מינע ברידער? איך האב געמאכט א שיינע לוסט־דינע. מען האט מיך אַרײַנגענומען אין א גרויסאַרטיקן פאַ-לאַץ, אבער איך האב דאָרט ניט געוואלט זײַן מיט די שטאַלצע מענשן. איך האב זיך פאַרבענקט נאָך אײַך, מינע אײַנפאַכע ברידער, און בין צוריקגעקומען צו אײַך!“

תשרס.

דער אינדיק און די אינדיטשקע.

אמאל איז געווען א פאַרפאַלק, אן אינדיק מיט אן אינדיטשקע. און זיי האָבן זיך געלעבט, דאָס גליקלאַכע פאַרל, צופרידן, ווי מען זאָגט — אין עושר און אין כבוד.

האט ער אויסגע'בט ל'ט אלע ביוזע חלומות צום קרוב'ס קאפ.

ער האט אבער די אדרעסן פארביטן: די הונדערט דאלער זיי-
נען אוועק צום קרוב, און די ביוזע חלומות — צום שניידער.
אוינמאל איז בערל אין א נאסן וועטער געקומען א מידער פון
נאס. ער האט זיך געוואלט צושפארן אויפ'ן בעט א ביסל אפרוען.
האט ער ע-ל-פ-י-ט-ע-ת אוועקגעלייגט דעם נאסן שירעם אין
בעט און אליין זיך אריינגעשטעלט אין ווינקל.
אזעלכע צרות ליידט בערל שלימאזל אלע טאג פון פרי-
מארגן ביז שפעט בנינאכט.

קרינסקי.

דער קרומער שטיין.

אין א גאס, וואס איז געווען ברוקירט מיט שטיינער, איז גע-
ווען איין שטיין, וואס איז געווען קרומלאך. אלע שטיינער זיינען
געלעגן גלייך, נאר דער שטיין האט גלייך ניט געקענט ליגן. ער
האט ארויסגעשמעקט א ביסל העכער פון די אנדערע.
אוינמאל איז דורכגעפארן א וואגן און האט דעם שטיין ארויס-
געריסן פון זיין ארט.

האט דער שטיין געזאגט:

„גוט אזוי! מיר פאסט ניט צו ליגן מיט די אנדערע שטיינער.
ווער בין איך, און ווער זיינען זיי? עס איז מיר געווען ענג די וועלט
צוזאמען מיט זיי, און איצט בין איך פריי!“
איז געקומען א קליינער אינגל און האט דעם שטיין אויפגע-
הויבן.

„אט אזוי וויל איך!“ — האט דער שטיין געזאגט. — „איך
האב זיך געוואלט אויפהויבן פון דער ערד, האב איך זיך אויפגע-
הויבן. גענוג געלעגן אויף דער ערד. שוין צייט צו שטייגן העכער.“
דער אינגל האט גענומען און א ווארף געמאן דעם שטיין
אין דער לופטן.

וויל ער זיך שנעל אנטאן, רײסט זיך איבער דאס שנירל פון שוך, אדער ער שמעקט אריין די רעכטע האנט אין לינקן ארכל. שרייבט ער גײטיקע בריף, מאכט ער שמענדיק א פעלער בײַ דער לעצטער שורה און מוז די בריף נאכאמאל איבערשרײַבן. און אז דער בריף איז שוין רײן און ריכטיק איבערגעשריבן, פארגיסט ער אים מיט מינט אַנשמאַט צו פארשיטן מיט זאמד.

גײט ער אויף אַ באַל, פארגעסט ער שמענדיק זײַן נאָזמיכל, גראַד ווען ער האַט אַ קאַטער.

זיצט ער בײַם טיש אין רעסטאָראַן, שעפט ער מיט זײַן לעפל פון אַ פרעמדן טעלער.

דאַרף ער באַצאָלן פאַר זײַן מאַלצײַט, געפינט ער, אז ער האַט דאָס בײַטעלע מיט'ן געלט פארגעסן אין דער הױם.

גײט ער פון רעסטאָראַן אַהױם, נעמט ער שמענדיק אַ פרעמדן הויט און מוז אים דעם אױגנטימער אומקערן אויף דער גאַס.

קומט ער שפעט בײַנאַכט אַהױם, געפינט ער אויס, אז ער האַט זײַן שליסל פאַרלאָרן. הױכט ער אַן צו קלינגען, רײסט ער אַפּ דעם דראַט פון גלאַק.

פאַרט ער אויף דער אײַזנבאַן, שלאַפט ער שמענדיק אײַן צען מינוט פאַר דער סטאַנציע, וואו ער דאַרף אַראַפּ. און אז דער קאַנ-דוקטער וועקט אים אויף, איז ער שוין אַפּגעפאַרן פון יענער סטאַנ-ציע אַ מיַל דרײַסיק.

אױגנמאַל האַט ער באַקומען מיט אַמאַל צוויי בריף. אױנער איז געווען פון אַ שניידער, וואָס האַט בײַ אים געכעטן, ער זאַל אים וואָס גיכער אַפשיקן די הונדערט דאַלער, וואָס ער איז אים שולדיק געווען פאַר קלײדער. ווען ניט, — האַט דער שניידער געשריבן, — וועט ער אים אַנקלאַגן אין געריכט.

דער צווייטער בריף איז געווען פון זײַנעם אַ ווייטן קרוב, אַ שנאַרער, מיט דער ביטע — צו שטיצן אים מיט עטלעכע דאַלער.

בערל שלימאָזל האַט זיך באַלד אַנידערגעזעצט און אַנגע-שריבן צוויי בריף. אין אױנעם פון זײַ, צום שניידער, האַט ער אַרײַנגעלייגט הונדערט דאַלער פאַר'ן קרוב. און אין דעם צווייטן —

זי כאפט א גרויסע קלאץ און שלעפט, און שמעלט, און לייגט.
 זי איז פון שווייס שוין אויסגעווינקט;
 עם זעצט פון מויל א שוים,
 זי אטעמט קוים
 און פאלט צום סוף אן כוחות אויף דער ערד,
 קיין דאנק פון קיינעם ניט געהערט.

קיין וואונדער איז עם ניט, מיין קינד!
 געהארעוועט א סך, נאָר אויפ'ן ווינט.

פ. קאפלאַז. נאָר קרילאַז.

בערעלע שלימאזל.

בערל שלימאזל איז געבאָרן געוואָרן אין אַ בייזער שעה.
 פון פרימאָרגן ביז שפעט אין דער נאַכט פאַרפאַלגט אים דער
 שלימאזל טריט פאַר טריט.
 גלייך ווי ער עפנט זיינע אויגן אינדערפרי, פליט אים אַרײַן
 אַ פליגעלע אין אויג.
 גלייט ער אַרום פון בעט, טרעט ער אַרויף מיט אַ באַרוועסן
 פוס אויף אַ שאַרפן משוואַק.
 נעמט ער אַנבײַסן, געפינט ער די קאַווע קאַלט, די מילך זויער,
 און פליגן שווימן אַרום אין די מילך.
 רויכערט ער אַ סיגאַר, פאַרטראַכט ער זיך און נעמט אַרײַן
 דעם שפיץ מיט'ן פּײַער אין מויל אַרײַן.
 בײַסט ער אַן עפל, טרעפט ער גראַד מיט די צײַן אין אַ וואַ-
 רעם; קנאַקט ער ניס, זײַנען אַלע פוסטע; עסט ער פיש, שמעלט
 זיך אים אַ בײַן אין האַלז.

פאבלען, מעשות און לעגענדעס.

די מאלפע.

א פויער שלעפט זיך מיט זיין אקער פונדערפרי,
באארבעט זיין שטיק פעלד מיט פלייס און מי.
פון פניס רינט דער שווייס;
ער פילט ניט, אז ס'איז הייס,
ער גייט זיך טריט בני טריט זיין גאנג.
דערפאר האט ער פון איטלאכן א דאנק:
ווער ס'גייט פארביי,
דערלאנגט אים א „גוט מארגן!“ גאנץ געטרין.
א מאלפע זעט עס פון א צווייגל אויבן,
און לויב-געזאנג איר אויך פארווילט זיך און פארגלוסט
(ווער וויל דאס ניט, מען זאל אים לויבן?),
כאטש ווי און וואס האט זי, פארשטייט זיך, ניט געוואוסט.

זייט:

דאס יאר

- אנטקעגן מיין פענסטער. ליד. אב. וויקטאר. — — — 139
- דער הערבסט. ליד. א. ריווען. 140
- דער וואלד אין הערבסט. ליד. א. ריווען. — — — 141
- די בלומען אין הארבסט. ליד. ת. רויזנבלאט. — — — 141
- די פארשפעטיקטע רויז. י. ל. פרץ. — — — 142
- דער פארפארענער טייד. א. ריווען. — — — 144
- דער מלך ווינטער. ליד. יהואש. 145
- א קויל שניי. ע. ד'אמימשים. — 147
- אין שניי. ליד. מאני לויב. — 150
- אין א ווינטערנאכט. ליד. נחום יערוסאליממשיק. — 153
- ווינטערליד. ליד. ש. פרוג. — 154
- צום פרילינג. ליד. א. ריווען. 155
- אָנהייב פרילינג. נחום יערוסאליממשיק. — 156
- דער טייד שפילט. א. ליטוויץ. 156
- פרילינג. ליד. יהואש. — — — 159
- א מאירשמחה. ש. אש. — — 162
- א רעגן. ליד. י. א. ראגמש. — 164
- א זון מיט א רעגן. ליד. ל. ניי-דוס. — — — 165
- אריבער דער רעגן. ליד. מ. מיימשי. — — — 166
- ברי מיד. ליד. מ. באגדאנסקי. 167
- אין גאס. ליד. ד. האפשטיין. 167
- מאמע, מאמעלע מיינע! י. קרעפליאק. — — — 168
- סוף זומער. ליד. ד. טשאַרני. 171

זייט:

- דער לויז. פון ת. ק. אנדערסען. 101
- דאס ליד פון בלויען לויז. ליד. מאני לויב. — — — 106
- א וואלד-מעשה'לע. מאמין סי-ביריאק. — — — 108

אין דער תיים

- קינדערלאך. ליד. נחום יערוד-סאליממשיק. — — — 113
- אין אונט אין דער תיים. ז. פייערבערג. — — — 114
- די מאמע. ליד. ז. וויינפער. — 116
- דיין מאמע. ע. ד'אמימשים. — 117
- אין דער תיים. ליד. א. ריווען. 119
- אן אומזיסטער פאטש. י. ל. פרץ. — — — 121
- אין אונט. ליד. מאני לויב. — 122
- ווינטער-אונט. ליד. נחום יערוד-סאליממשיק. — — — 123
- דער באבעס טאניץ. ליד. נחום יערוסאליממשיק. — — — 123
- דער פעטער שייע נאטע. מלכה שוואפן. — — — 125
- דער פעטער עליע. ליד. נחום יערוסאליממשיק. — — — 128
- וואס דוד האט געקויפט. תשרק. 130
- דער קליינער פידל-שפילער. תשרק. — — — 132
- דער שלאף. ליד. מאני לויב. — 136

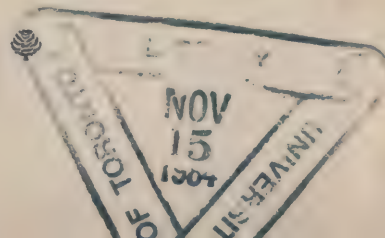
קונסט-בילדער, וואס גייען אריין אין דעם בוך:

זייט:

- ניט עסן אירע הינדערלאך. מילעט. — — — 117
- בוי דער ארבעט. פאעד. — — — 119
- אויפ'ן ברעג פון ים. דעלאב. — 120
- זיי עסן קאווענע. מוריליא. — 132
- קענסטו ניט רעדן? האלמס. — 138
- אויף דער נאטור. זשאק. — 139
- אין א רעגן. — — — 165

זייט:

- הלל און שמאי. — — — 17
- צוגעלייגט א האנט. רענאף. — 25
- א שטום געבעט. ב. בארבער. 35
- טירנארטן. סאנדערלאַנד. — 57
- טו מיד א קוש. האלמס. — 62
- דער וואלד. שישקין. — 112
- א סוד. מ. וואוינש. — 113
- מאמע און קינד. — — — 116

א י נ ה א ל ט :

זייט :

- שבת-שירה-פייגעלאך. פון — — — — — 44
 מדרש, — — — — — 46
 דער קאנאריק, ליד, מ. ראזנפעלד, פאבל, די קאץ און די נאכטינאל, פאבל, נחום יערוסאלימטישק, נאך קרילאוו, — — — — — 46
 די ערד פאלט ניט איין, — — — — — 47
 שעדלאק, — — — — — 50
 דער קליינער העלד, פון ענגליש, די וואונדערלאכע קליידער, פון ת. ק. אנדערסען, — — — — — 53

צווישן חיות און פלאנצן.

- דער אראבער און זיין פערד, — — — — — 57
 אראביש מעשה'לע, — — — — — 60
 דאס פערד און דער קעמל, א. לעסינג, — — — — — 61
 דער וואלף און דער הונט, פון רוסיש, — — — — — 63
 ניט די לאך איז דער גנב, דוד'ל, דער אלטער וואלף, נאך א. לע' סינג, — — — — — 66
 רעי און נאָרד, פון פ. רינדער, דער לייב און דער מענש, אלט מעשה'לע, — — — — — 73
 דער האז און דער לייב, פון ענגליש, — — — — — 75
 דער העלדישער האז, פון מאַמין סיביריאק, — — — — — 79
 דער האז און דער וואַזיק, פון רוסיש, — — — — — 82
 צוויי מיין, פאבל, נחום יערוסא' לימטישק, נאך קרילאוו, — — — — — 86
 די וועוערקעס, ש. הורוויץ, — — — — — 86
 צוויי פייגעלאך, פון ענגליש, דער שפערלינג, ליד, ש. י. לאַנ' דינסקי, — — — — — 93
 דער הויפיש, ל. מאַלסטאָי, דאָס געוועט פון די ביימער, פון ענגליש, — — — — — 95
 דער טאָפּאַל, ליד פון ב. לאַפּין, דאָס ליד פון ברויט, ליד, מאַני לויב, — — — — — 97
 די גריקע, פון ת. ק. אנדערסען, 99

זייט :

פאבלען, מעשות און לעגענדעס.

- די מאַלפּע, פאבל — נחום יע' רוסאלימטישק נאך קרילאוו, 1
 בערעלע שלימאָל, קרינסקי, — 2
 דער קרומער שטיין, תשרק, — 4
 דער אינדיק און די אינדימט' קע, שלום-עליכס, — — — 5
 דער וואַלדקייסער, ליפשיץ פון געשע, — — — — — 7
 דריי קלוגע עצות, נאך גיבש, — 8
 דער קלוגער פאסטובל, פאָלקס' מעשה, — — — — — 10
 דאָס קעסטעלע, א. מייזל, — 11
 די פיש'יויד, פאבל, נחום יע' רוסאלימטישק נאך קרילאוו, 13
 דער ווינט און די זון, עזאָפ, — 14
 הלל און שטאין, אגדה, — — 16
 די דורכגייער און די הינט, פ. קאפלאן נאך קרילאוו, — — — 18
 דער גארטן, א. וויילד, — — — 18
 די קעניג און דער געלערנטער, אגדה, — — — — — 20
 נאָלדן ברויט, אגדה, — — — — 21
 דער צויבערמאן, ליד, יהואש, 22
 א ביסל שטרוי, אגדה, — — — 23
 דאָס העמד, ל. מאַלסטאָי, — — 24
 צוויי מינונגען, א. ווילנער, 26
 דער אָצער, שלום-עליכס, — — — 27
 די חלוקה, פאבל, נחום יערוסא' לימטישק, נאך קרילאוו, — — — 28
 צוויי ברידער, אגדה, — — — — 29
 דער העלד, פון רוסיש, — — — — 30
 א צופאַל, ע. ד'אָמיטיש'ס, — — — 32
 א פעסל גאַלד, ז. שנואור, — — — 34
 גערעכטיקייט, אגדה, — — — — 36
 דער מלך און דער נביא, פון תנך, — — — — — 37
 דער וואַלף און דער פוקס, פאבל, נחום יערוסאלימטישק, נאך קרילאוו, — — — — — 40
 איד צו דיר, ווי דו צו מיר, ד. אושינסקי, — — — — — 41
 אין געיענ, ליד, ת. רוזנבלאט, 43

Copyright, 1925, by
JACOB L. LEVIN

Printed in United States
HEBREW PUBLISHING COMPANY
NEW YORK

יעקב לעווין

דער אנפאנגער

לייענבוך

מיט א סך אילוסטראציעס און קונסט־בילדער אין טעקסט.

פערטער טייל

ניו-יארק, 1926

פארלאג „אידישע שול“

הויפטפארקויף ביי

היברו פאבלישינג קאמפאני

50-52 עלרדיוש סטריט

ניו-יארק.

**PLEASE DO NOT REMOVE
CARDS OR SLIPS FROM THIS POCKET**

UNIVERSITY OF TORONTO LIBRARY

PJ
5116
L45
1922
v.4
c.1
ROBA

